

SOPRONI
EGYETEM |

BENEDEK ELEK
PEDAGÓGIAI
KAR

<Szerző(k) neve (balra zárva)>

KÉPZÉSI PROGRAM

az Oktatás ágazathoz tartozó ÓVODAI NEVELŐ SZAKMÁHOZ

(szennycímoldal – nyomtatott)

(címodal/címlap)
(nyomtatott/elektronikus)

**Dr. Hartl Éva , Dr. habil. Simon István Ágoston, Borka Gréta, Bubits Róbertné,
Ferenczyné Takáts Katalin, Kántor Zsuzsanna, Kaukerné Kovács Edit, Pál Melinda,
Péteváriné Kiss Sarolta, Rozmán Sándor, Tanczenberger Szilvia, Tóber Brigitta,
Tóth Lajos Péter, Tóthné Kulcsár Ibolya, Vargáné Vojnár Katalin,
Venczel-Gondán Anita, Világosné Rozsonits Erika, dr. Zaláné Pongrác Eszter**

KÉPZÉSI PROGRAM

az Oktatás ágazathoz tartozó ÓVODAI NEVELŐ szakmához

<Kiadás száma>

Készítették:

**a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar
és az együttműködésben részt vevő szakképzési centrumok intézményei**

<Kiadó logója (fekete)>

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

SOPRON, 2024

(címlap hátoldala/impresszum)
(nyomtatott/elektronikus)
<Közreadó(k) neve>

Felelős kiadó: Prof. Dr. Fábrián Attila
a Soproni Egyetem rektora

Szerkesztők: Dr. Hartl Éva, Dr. habil. Simon István Ágoston

Lektor: Molnárné Tóth Erika

ISBN 978-963-...-...-. (nyomtatott) <idegen nyelvű esetén> (print)

ISBN 978-963-...-...-. (pdf/html/e-book stb.)

**<elektronikus megjelenés esetén a mű DOI száma kattintható link
alakban>**

ISSN <szám, ha sorozat része>

<Támogatók megnevezve, esetleg emblémával is jelölve>

<Szerzői, kiadói jog> ©(Copyright – Minden jog fenntartva) (eltérő
feltüntetése nyomtatott ill. elektronikus formátum esetén!)

<Fentiekén kívüli, minden egyéb szükséges és elvárt adat>

(impresszum alján/mű utolsó lapján (oldalán) a nyomdára és a kiad-
vány előállítására vonatkozó lényeges információsor (kolofon)

Tartalom

1. ELŐSZÓ	3
2. A SZAKMA ALAPADATAI.....	7
3. A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA	8
3.1. Kiegészítés a programhoz.....	9
3.2. Tantárgyi ekvivalencia táblázat.....	10
3.3. A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	12
4. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA	16
4.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület	16
4.1.1. Munkavállalói ismeretek tantárgy	16
4.2. Munkavállalói idegen nyelv tanulási terület.....	18
4.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy	19
4.3. Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület....	25
4.3.1. Élménypedagógia	25
4.3.2. Játékos személyiségfejlesztés.....	33
4.3.3. A tanulás tanulása	38
4.4. A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű tanulási terület.....	41
4.4.1. Értékteremtő gyermeknevelés tantárgy	42
4.4.2. A gyógypedagógia alapjai tantárgy	51
4.4.3. Pszichológia tantárgy	56
4.4.4. Pedagógia gyakorlat tantárgy	65
4.5. Óvodai nevelési feladatok tanulási terület	72
4.5.1. Óvodai nevelés alapjai tantárgy	73
4.5.2. Óvodai gyakorlat	78
4.6. Gondozás és egészségnevelés megnevezésű tanulási terület	91
4.6.1. Gondozás és egészségnevelés tantárgy	91
4.7. Családpedagógiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület	99
4.7.1. Gyermek, család, társadalom tantárgy.....	100
4.7.2. Mentálhigiéné tantárgy	105
4.8. Játékpédagógia megnevezésű tanulási terület	110
4.8.1. Játékpédagógiai tantárgy	110
4.9. Kommunikáció megnevezésű tanulási terület	116
4.9.1. Pedagógiai kommunikáció tantárgy	116
4.10. Gyermekirodalom megnevezésű tanulási terület	121
4.10.1. Gyermekirodalom	122

4.11. Ágazathoz kapcsolódó tartalmak.....	128
4.11.1. IKT a pedagógiában tantárgy	128
4.11.2. Zenei nevelés.....	135
4.12. Mozgáskultúra megnevezésű tanulási terület.....	145
4.12.1. Mozgáskultúra tantárgy.....	146
5. A SZERZŐKRŐL.....	151
6. MELLÉKLETEK.....	162

1. Előszó

A Soproni Egyetem hat szakképzési centrummal írt alá felsőoktatási partnerségi megállapodást, mely kiterjed az óvodai nevelő technikai képzés felsőoktatási támogatására, a képzés tartalmi és gyakorlati képzési feladatainak minél magasabb szintű ellátására. Az oktatási ágazathoz tartozó új szakma kifejezetten gyakorlatorientált képzésben lesz megszerezhető, és az óvodai nevelők által ellátandó feladatokhoz szükséges kompetenciák elsajátítására fog irányulni. A szakképzési centrumokban a technikai oklevél öt éves, érettségi birtokában pedig két éves oktatás keretében lesz megszerezhető. Az oktatás minőségére garancia, hogy a szakmai tartalmat a 125 éves óvodapedagógus-képzési hagyományokkal rendelkező Benedek Elek Pedagógiai Kar bevonásával dolgozták ki. Az egyetemi kar a centrumoknak - megköszönve az együttműködési szándékot - partnerintézmény címet adományozott.

A Soproni Egyetem szakértői támogatásával és folyamatos konzultációval segíti a szakképzési centrumokat, hogy a felsőoktatási és a technikai képzés közötti szakmai, tudományos összhang meglegyen, az óvodai nevelők minél könnyebben beléphessenek a felsőoktatásba, a kreditismerés mentén rövidített képzés keretében szerezhessék meg az óvodapedagógusi diplomát. A hat szakképzési centrum abban is megállapodott, hogy egységes tantervet és tantervi hálót dolgoz ki a Benedek Elek Pedagógia Kar szakmai koordinálásával. Dr. habil. Simon István Ágoston oktatási dékánhelyettes és Dr. Hartl Éva egye-

temi docens, az óvodapedagógia alapszak szakfelelősének támogatásával egy korszerű, az együttműködő szakképzési centrumok által egységesen elfogadott tanterv készült el.

A partnerségi megállapodás és az óvodai nevelő technikus képzés tantervi kidolgozása révén a szakképzési centrumokkal kialakult kiváló együttműködésünk híre elég messzire elért. Ennek egyik eredménye, hogy a centrumok szakmai továbbképzéséért felelős Innovatív Képzéstámogató Központ felkérte a Benedek Kart és a partner szakképzési centrumokat, hogy mutassák be azt az országos szinten is egyedülálló, példamutató és innovatív jó gyakorlatot, amely az egyetem és a szakképzési központok közötti együtt gondolkodás és a közös alkotómunka mentén mára kialakult.

Az okleveles technikusképzés keretében a középfokú tanulmányok alatt már felsőfokú tanulmányokba beszámítható tudás elsajátítása is lehetséges, így a technikum valóban betöltheti a „felsőoktatás előszobájának” szerepét. Egyértelműen megállapítható, hogy ez az új képzési forma nem a diplomás képzés helyett, hanem mellette létezik - úgymond előszobája a diplomás óvodapedagógus-képzésnek. Az új képzés alulról erősíti a diplomás képzést, hiszen jelentős tudással, előképzettséggel érkeznek majd azon hallgatók az egyetemre, akik előtte elvégzik az óvodai nevelő képzést.

Az óvodai nevelő olyan segítő szakember, aki együttműködik az óvodapedagógussal, fejlesztő- és gyógypedagógussal, óvodai dajkával és a szülőkkel. Az óvodai nevelők a diplomás óvodapedagógusok munkáját fogják segíteni, velük szoros együttműködésben tudnak majd

részt venni az óvodások komplex személyiségfejlesztésében és fejlődésük megtámogatásában: az érzelmi, társas, értelmi, morális és testi fejlesztésüket szolgáló mindennapos nevelési tevékenységek elvégzésében. Az egyes nevelési feladatok megtervezése, megszervezése, valamint a magasabb szintű szakmai ismereteket igénylő feladatok ellátása továbbra is a felsőfokú végzettségű, diplomás óvodapedagógusok feladata lesz.

A kisgyermekkor az emberi életút legmeghatározóbb és legszenzitívebb időszaka – ez óriási felelősség és fantasztikus lehetőség mindazoknak, akik a korai fejlesztésben munkálkodnak. Ehhez profi, tudós óvodai nevelőkre van szükség, akik kiváló és felkészült szakemberként ismerői és értői a gyermeki világ és lélek minden rezdülésének.

A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar partnerei az óvodai nevelő technikus képzés területén:

- Győri SZC Kossuth Lajos Technikum és Kollégium (9025 Győr, Kossuth Lajos utca 7.)
- Nagykanizsai SZC Cserhádi Sándor Technikum és Kollégium (8800 Nagykanizsa, Ady Endre u. 74/A)
- Soproni SZC Hunyadi János Technikum (Székhelye: 9300 Csorna, Soproni út 97.)
- Tatabányai SZC Mikes Kelemen Technikum (2800 Tatabánya, Béke u. 8.)
- Veszprémi Szakképzési Centrum Öveges József Technikum és Kollégium (8184 Balatonfüzfő Gagarin u. 27.)

- Zalaegerszegi SZC Deák Ferenc Technikum (8900 Zalaegerszeg, Göcseji u. 16.)

Kívánjuk, hogy az óvodai nevelő technikus képzés méltó módon szolgálja a magyar óvodai nevelés évszázadok alatt kivívott és nemzetközileg is elismert értékeit, töltsse be magas színvonalú, komplex, nevelő és személyiségfejlesztő szerepét, valamint mindig tartsa szem előtt a korai fejlesztés - mint az egyik legnagyobb felelősséggel járó embernevelő professzió - betöltéséhez elvárt követelményeket és szakmai kompetenciákat.

Jelen kötet szerzői rendkívül nemes és hiánypótló feladatra szánták rá magukat, munkájuk nívóknak tekinthető és egyben tiszteletreméltó vállalkozás.

Öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy nyilvánosságra hozhatjuk és útjára bocsáthatjuk az óvodai nevelő technikus képzés tantervét.

Sopron, 2024. november 5.

Dr. habil. Varga László
Dékán
Soproni Egyetem
Benedek Elek Pedagógiai Kar

2. A Szakma Alapadatai

Az ágazat megnevezése: Oktatás

A szakma megnevezése: Óvodai nevelő

A szakma azonosító száma: 5 0188 25 02

A szakma szakmairányai: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 140 óra;

Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):

- Tanulói jogviszonyban: 5 éves technikumi oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás.
- Felnőttképzési jogviszonyban: tanulói jogviszonyban meghatározott foglalkozásszám alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.

3. A képzés szerkezete és tartalma

A képzési programmal kitöltött időkeret –a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni. Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására. A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapotoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

3.1. Kiegészítés a programhoz

A szakirányú oktatásba való bekapcsolódás feltétele a pályaalkalmassági vizsgálat és az ágazati alapvizsga sikeres teljesítése 10. évfolyam végén. A sikeres pályaalkalmassági vizsgáról a képző technikum igazolást állít ki, amely felmentést ad a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar alkalmassági vizsgája alól. A tanuló a kiállított igazolást köteles megőrizni, és a bizonyítványával együtt az egyetemnek bemutatni az egyetem által meghatározott módon.

9. évfolyam során legkésőbb az őszi szünet kezdetéig előzetes alkalmassági vizsgálaton kerül felmérésre a testnevelés, beszéd- és énekzenei alkalmasság. A fejlesztendő területek meghatározásra kerülnek, amelyről a tanuló és gondviselője írásban tájékoztatást kap.

Az előzetes és szakmai alkalmassági vizsgák részletes leírását az intézmények szakmai programja tartalmazza.

3.2. Tantárgyi ekvivalencia táblázat

Tantárgy neve (Soproni Egyetem)	Tantárgy típusa Kötelező (A) Kötelezően választható (B) Szabadon választható (C)	Tantárgy(ak) neve (Óvodai nevelő képzés)
A játék pedagógiai feltételei I.	A	Élménypedagógia + Játékpedagógia
Alapfokú zeneelmélet	A	Zenei nevelés
Általános és fejlődépszichológia	A	Pszichológia
Általános pedagógia	A	Értéktanteremtő gyermeknevelés
Bábpedagógia	A	Élménypedagógia
Család-gyermekvédelmi ismeretek	B	Családpedagógia
Családszociológia és családpolitika	B	Családpedagógia
Egészséges életmódra nevelés elmélete	C	Gondozás és egészségnevelés
Fejlesztőpedagógia és gyógypedagógiai ismeretek	A	Gyógypedagógia alapjai
Fenntartható fejlődésre nevelés elmélete és gyakorlata	B	Komplex természettudomány
Fenntarthatóság a családban	C	Családpedagógia + Komplex természettudomány
Fogyatékosok a kultúra, sport terén	C	Gondozás és egészségnevelés + testnevelés + Gyógypedagógia alapjai
Gyakorlati képzés I.	A	Óvodai gyakorlat
Gyakorlati képzés II.	A	Óvodai gyakorlat
Gyermekirodalom	A	Gyermekirodalom
Gyógypedagógia alapismeretek	B	Gyógypedagógia alapjai
Informatika az óvodában	A	IKT a pedagógiában
Mesepedagógia alapjai	C	Élménypedagógia

A képzés szerkezete és tartalma

Tantárgy neve (Soproni Egyetem)	Tantárgy típusa Kötelező (A) Kötelezően választható (B) Szabadon választható (C)	Tantárgy(ak) neve (Óvodai nevelő képzés)
Népművészet, kézművesség, vizuális játékok	A	Élménypedagógia
Óvodapedagógia	A	Óvodai nevelés
Ökológia és környezetvédelem az óvodában	A	Óvodai nevelés és a közismereti komplex természettudomány
Pedagógiai pszichológia	A	Pszichológia
Projektpedagógia	A	Pedagógiai gyakorlat, Tanulás tanulása
Szabadidő pedagógia	C	Óvodai gyakorlat
Személyiségpszichológia és játékpszichológia	A	Pszichológia
Szociológiai tényezők és a gyermekvédelem összefüggései	A	Családpedagógia + Kommunikáció
Testnevelés elmélete és módszertana: gimnasztika	A	Mozgáskultúra (nincs az óraterven, jelenleg közismereti testnevelés tartalmazhatja)
Zenebölcsődei foglalkozások	C	Zenei nevelés

3.3. A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Összesen	1/1/1	2/1/4.	Összesen
Rendelkezésre álló órakeret/hét		7	9	14	14	24		34	34	
Évfolyam összes előírt óraszáma		252	324	504	504	744	2328	1224	1054	2278
kötelező órák		252	324	432	432	682	2122	1026	961	1987
Szabad órakeret	Szabadon tervezendő kötelező szakmai órakeret	0	0	72	72	62	206	198	93	291
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
	Tanulási terület összoraszáma	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Álláskeresés lépései, Álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	"Small talk" - általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
	Tanulási terület összoraszáma	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Ágazati kompetenciafejlesztés	Élménypedagógia	72	72	0	0	0	144	72	0	72
	Kreatív alkotás	54					54	27		27
	Szabadidő – játékközvetítés, játéktevékenység segítése, a játékszervezés alapjai	18					18	9		9
	Mesepedagógia - bábjáték, drámajáték		72				72	36		36
	Játékos személyiségfejlesztés	72	0	0	0	0	72	36	0	36
	Ön- és társismeret	36					36	18		18
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	18					18	9		9
	Viselkedéskultúra	18					18	9		9

A képzés szerkezete és tartalma

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Összesen	EV/1	2/14.	Összesen
	A tanulás tanulása	36	0	0	0	0	36	36	0	36
	Tanulási terület össz-raszáma	180	72	0	0	0	252	144	0	144
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	Értékteremtő gyermek-nevelés	0	108	72	0	0	180	180	0	180
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok		27				27	27		27
	Fejlődés, érés, nevelés		27				27	27		27
	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban		54				54	54		54
	A nevelés szinterei			18			18	18		18
	A nevelés módszerei			18			18	18		18
	A gyermek fő tevékenységformái			18			18	18		18
	Inter- és multikulturális nevelés az óvodában			18			18	18		18
	A gyógypedagógia alapjai	0	0	18	36	31	85	0	93	93
	Bevezetés a gyógypedagógiába			18			18		18	18
	A gyógypedagógia területei				16		16		18	18
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek				20	13	33		37	37
	Fejlesztőpedagógia					18	18		20	20
	Pszichológia	0	36	72	108	62	278	144	124	268
	Az adottságtól a tehetőségig		36				36	36		36
	Általános pszichológia			54			54	54		54
	Személyiséglélektan			18			18	18		18
	Fejlődéslélektan				72		72	36	31	67
	Szociálpszichológia				36		36		31	31
	A gyermeknevelés pszichológiája					31	31		31	31
Játék- és mesepszichológia					31	31		31	31	
Pedagógiai gyakorlat	54	72	0	0	0	126	126	0	126	
"Kicsi vagyok én, majd megnövök én"	18					18	18		18	
A gyermekek, serdülők, fiatalok és az intézmény megismerésének lehetőségei	10	5				15	15		15	
A gyermekek, serdülők, fiatalok tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	10	5				15	15		15	
Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		12				12	12		12	

A képzés szerkezete és tartalma

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Összesen	EV/1	2/14.	Összesen
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás		36				36	36		36
	Projektpedagógia	16	14				30	30		30
	Tanulási terület összes óraszámja	54	216	162	144	93	669	450	217	667
Óvodai nevelési feladatok	Óvodai nevelés	0	0	18	36	93	147	54	93	147
	Az óvodai nevelés alapjai			18			18	18		18
	Nevelési területek az óvodában				18	31	49	18	31	49
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei				18	31	49	18	31	49
	Tehetségek az óvodában					31	31		31	31
	Óvodai gyakorlat	0	0	180	180	217	577	180	372	552
	Az óvoda működésének megismerése			9	9		18	9		9
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, támogatása, probléma-helyzetek elemzése			36	36	62	134	36	93	129
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása			36	36	31	103	36	62	98
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése			18	18	31	67	18	47	65
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás			18	18	31	67	18	46	64
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben			18	18	15	51	18	31	49
	Mozgásos tevékenységek óvodáskorban			18	18	15	51	18	31	49
	Óvodán belüli és kívüli programok, a hagyományörzés lehetőségei			18	18	16	52	18	31	49
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata			9	9	16	34	9	31	40
Tanulási terület összes óraszámja	0	0	198	216	310	724	234	465	699	
Gondozás és egészségnevelés	Gondozás és egészségnevelés	0	36	54	0	0	90	90	0	90
	Egészségvédelem		18				18	18		18
	Személyi gondozás		18				18	18		18
	Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatok			18			18	18		18
	Betegség tüneteit mutató gyermek gondozása			18			18	18		18
	Elsősegélynyújtás			18			18	18		18
	Tanulási terület összes óraszámja	0	36	54	0	0	90	90	0	90
Család-	Gyermek, család, társadalom	0	0	0	0	62	62	0	62	62

A képzés szerkezete és tartalma

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Összesen	ÉVI	2/14.	Összesen
Szociológiai alapismeretek	Szociológiai alapismeretek					15	15		15	15
	Családszociológia					16	16		16	16
	Gyermekvédelem					21	21		21	21
	Fenntartható fejlődésre nevelés					10	10		10	10
	Mentálhigiéné	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Mentálhigiéné alapismeretek					31	31		31	31
	Családi mentálhigiéné					31	31		31	31
	Tanulási terület összes óraszama	0	0	0	0	124	124	0	124	124
Játépedagógia	Játépedagógia	0	0	0	18	62	80	18	62	80
	Az óvodáskor játécai				18		18	18		18
	Játéktevékenység, játékkészség fejlődése és támogatása					31	31		31	31
	Játékkezdményezés és a játék segítése					31	31		31	31
	Tanulási terület összes óraszama	0	0	0	18	62	80	18	62	80
Kommunikáció	Hatékony pedagógiai kommunikáció	0	0	18	54	31	103	72	31	103
	Kommunikációs készségfejlesztés, beszédtechnika			18	18	13	49	36	13	49
	A kommunikáció zavarai				18		18	18		18
	Konfliktuskezelés az óvodában				18	18	36	18	18	36
	Tanulási terület összes óraszama	0	0	18	54	31	103	72	31	103
Gyermek	Gyermekirodalom			36	36		72	72	0	72
Egybefüggő szakmai gyakorlat				140			140	160		160
Ágazathoz kapcsolódó tartalmak	IKT a pedagógiában (közismereti szabad órakeretből)	36	36			62	134	36	31	67
	Zenei nevelés (közismereti szabad órakeretből)	36	36	72	31	62	237	36	31	67
	Mozgáskultúra (a közismereti testnevelés tárgy keretében kerül megvalósításra a 9. évfolyamtól heti 1 órában)	36	36	36	31	31	170	36	31	67

4. A tanulási területek részletes szakmai tartalma

4.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló ön-ismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

4.1.1. Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra

4.1.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

4.1.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: –

4.1.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.1.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

4.1.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan.	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabéret érintő változások nyomán követésére.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan.		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan.		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

4.1.1.6. A tantárgy témakörei

A. Álláskeresés

5/5 óra

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismertetése, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete.

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága.

B. Munkajogi alapismeretek

5/5 óra

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony.

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége.

A tipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai időnyomunka és alkalmi munka).

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka.

C. Munkaviszony létesítése

5/5 óra

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai.

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő.

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei.

A munkaszerződés módosítása.

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése.

Munkaidő és pihenőidő.

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum).

D. Munkanélküliség

3/3 óra

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel.

Az álláskeresői ellátások fajtái.

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások.

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES).

4.2. Munkavállalói idegen nyelv tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

4.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy **62/62 óra**

4.2.1.1. tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetés-re jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

4.2.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: a tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

4.2.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: idegen nyelvek.

4.2.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.2.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
<p>Internetes állás-kereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) állás-keresőket keres. Az állás-kereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.</p>	<p>Ismeri az állás-keresést segítő fórumokat, állás-keresőket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy állás-keresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.</p>	<p>Teljesen önállóan.</p>	<p>Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, írás-készség, valamint beszédprodukciónak). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.</p>	<p>Hatékonyan tudja állás-kereséshez használni az internetes böngészőket és állás-kereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően állás-keresési lehetőségeket kiválasztani.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzt fogalmaz.</p>	<p>Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.</p>			<p>Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CV-sablont, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajz típusoknak megfelelő dokumentumot.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.</p>	<p>Ismeri a motivációs levél tartalmi követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.</p>			<p>Szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni egy önéletrajzt, figyelembe véve a formai szabályokat.</p>
<p>Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az állás-keresés folyamatának figyelembevételével.</p>	<p>Ismeri az állás-keresés folyamatát.</p>			<p>Digitális nyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése.</p>

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódotok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan.	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, írás-készség, valamint beszédprodukción). Szakmájá iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.			

4.2.1.6. A tantárgy témakörei

A. Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

11/11 óra

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókinccset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

B. *Önéletrajz és motivációs levél*

20/20 óra

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesse válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát. Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

C. *„Small talk” –általános társalgás*

11/11 óra

A „small talk” elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a „small talk” során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák

lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport).

A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

D. Állásinterjú

20/20 óra

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

4.3. Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 252/144 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

Az Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület feldolgozása élmény- és gyakorlatorientált tartalomfeldolgozást igényel. A képességek fejlesztése a hangsúlyos, az információtartalom pedig megalapozza a tanulók későbbi foglalkozásához szükséges elméleti tudását. Az élménypedagógia és a játékos személyiségfejlesztés segítése tantárgyak témakörei fejlesztik a tanulók önismeretét, viselkedéskultúráját, kommunikációját, valamint kreativitását. Segíti önmaguk és mások reális önértékelését. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét. A tanulási terület valamennyi tantárgyának oktatását 12-16 fős csoportokban javasolt megvalósítani.

4.3.1. Élménypedagógia 144/72 óra

4.3.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a vizuális kommunikációt, jelek értelmezését a vizuális nyelvben, kultúrát, népművészetet, környezet- és tárgykultúrát, esztétikumot. A tanuló ismerje meg a dekoráció, ajándék- és játékkészítés folyamatát, valamint tisztában legyen a szemléltető eszközök készítésének lehetőségeivel és technikáival. A tanulók a tantárgy segítségével képesek lesznek játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni, megismerik a mesepedagógia lehetőségeit, a meseterápia módszerét, hogy később szociális területen vagy az oktatás-nevelés folyamatában ezt hasznosítani tudják.

A mesék személyiségfejlesztő hatását, az alkotás örömeinek érzését, illetve a dramatikus nevelésben rejlő lehetőségeket tudatosítják a tantárgyat tanuló fiatalok, emellett történetalkotással, bábjátékokkal fejlesztik szövegalkotó képességüket, kreativitásukat.

4.3.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles rajztanár (vizuális kultúra tanár, vizuális- és környezetkultúra tanár), énektanár, drámapedagógus, bábpedagógus, óvodapedagógus.

4.3.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.3.1.4. A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.3.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A pedagógus/szakember instrukciói alapján irányítja a játéktevékenységet. Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat. Egyszerű játékeszközöket készít.	Kiválasztja és meghatározza a különböző életkorok jellemző játéktevékenységeit és eszközeit, szerepüket a személyiség-fejlődésben. Ismerje az ábrázolási- és jelkonvenciókat.	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi munkáját.	A játéktevékenységet a gyermekek, serdülők, fiatalok életkori fejlettségének és testi épiségének figyelembevételével kezdeményezi, segíti.	Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódot, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
<p>Előkészíti a különböző művészeti tevékenységeket és közreműködik a megvalósításában.</p>	<p>Tudja az életkornak megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).</p> <p>Ismeri a különböző bábpedagógiai módszereket és azok gyakorlati használhatóságát.</p>	<p>A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.</p>	<p>Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást.</p>	<p>A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.</p>
<p>Közreműködik a szabadidős programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.</p> <p>A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.</p>	<p>Meghatározza a különböző intézmények szokásos szabadidős programjait, rendezvényeit, ünnepélyeit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.</p> <p>Ismeri a mesemondás technikáját. Szituációhoz, ünnepekhez és a természet forgásához illő meséket közvetít.</p>	<p>Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadidős programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.</p>	<p>Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek/tanulók számára a különböző programokon.</p> <p>Munkája során támogatja a gyermekek, serdülők, fiatalok ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.</p>	<p>A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.</p>

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Segíti a kreatív alkotó tevékenységek előkészítését és lebonyolítását.	Ismeri a különböző népművészeti és kreatív alkotó technikákat. Ismeri és tudja alkalmazni az úgynevezett kalendárium szemléletet. Értse a tárgyi és népi kultúra közvetlenebb jelentésrétegeit.	Felelősen és környezettudatosan használja a kreatív foglalkozások eszközeit, anyagain. Ügyel a biztonságos munkavégzésre.	Törekszik kreativitásának fejlesztésére. Támogatja a gyermekek/tanulók önálló kezdeményezéseit. Legyen igénye tárgyi környezete esztétikus alakítására.	Digitális forrásokat keres, ezeket megfelelően használja.
Kiválasztja a gyermekek életkorának megfelelő mesét, dramatikus játékot, színházi előadást. Átélessel mesél. Ismeri a mesetípusokat. Ismeri a mesék feldolgozásának lehetőségeit.	Meghatározza a mese és a meseterápia, a bábjáték és a dramatikus játékok fajtáit.	A foglalkozások lebonyolítása során a pedagógus útmutatása szerint jár el.	Figyelembe veszi a gyermekek, serdülők, fiatalok személyiségét és egyéni igényeit.	

4.3.1.6. A tantárgy témakörei

A. *Kreatív alkotás*

54/27 óra

Az óvodai és iskolai dekorációk szerepe, fajtái.

Óvodai, iskolai dekorációk, faliújságok szerepe, készítése.

Automatikus rajzok, ismétlődő motívumok.

A személyiségre jellemző grafikai minta kiválasztása: a jel.

Az egyéni jel alapján és annak grafikai készletével monogram tervezése.

A jel és a monogram magasnyomással történő megjelenítése.

A jel fotografikus értelmezése.

Az óvodai jel.

Népművészet, népművészeti technikák

A textil. A textilművészet és a népi motívumok. Batikolási feladatok.

A szövés története és jelentősége a kultúrák kezdetétől napjainkig.

Szövési feladatok egyszerű mintákkal.

Tárgykészítő játékok módszertana

Népi kismesterségek módszertana

Népi kézművesség természetes anyagokból.

Különböző anyagok hagyományos és újszerű felhasználása

Kézműves technikák alapjai (kreatív hobby)

Térmobilok készítése.

Tárgyak készítéséhez használható anyagok és tulajdonságaik

Tanulók által is elkészíthető ajándékok

Ünnepekhez kapcsolódó ajándékok

Ünnepkörökhöz köthető bábjátékok

Kerámia Betlehem készítése egyéni tervek alapján.

Mézeskalács karácsonyfadíszek készítése.

Újrahasznosított anyagból készült ajándékok

Bábkészítés

Önálló játékok és gyakorlatok, játékok

B. Szabadidő – játékközvetítés, játéktevékenység segítése, a játékszervezés alapjai ***18/9 óra***

A játékok általános jellemzői.

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban.

A játék célja, szerepe az óvodások és az iskolások életében.

A játék fajtái: gyakorlójáték, konstruálójáték, barkácsolás.

Bábjáték

A bábjáték filozófiája.

A bábjáték története az európai és ázsiai kultúrában.

A pedagógiai bábjáték története és irányzatai.

Szerepjáték, intellektuális játék, társasjáték.

Versek, mesék feldolgozása szerepjátékkal.

Sportjátékok fajtái.

A sportjátékok szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai.

A sport szerepe a személyiség fejlődésében.

A gyermekjátékok biztonsági előírásai.

Biztonságossági és egészségügyi követelmények.

A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben.

A játék „öngyógyító” szerepe.

Önismereti játékok fajtái, formái.

Az életkori sajátosságoknak megfelelő szerepjáték feszültségoldó hatásai.

Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok.

A játékvezető feladatai.

A játékvezetővel szemben támasztott elvárások.

A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése.

Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében.

Korunk játéakai: fantasy játékok és virtuális játékok, ezek előnyei és veszélyei.

A néphagyományok, ősi magyar néphagyományok és népi játékok.

Az átlagtól eltérő játékfejlődés.

A játék mint terápiás eszköz.

C. Mesepedagógia – bábjáték – drámajáték ***72/36 óra***

A tanulók megismerjék a mesék világában a személyiségre ható pozitív hatásokat, a mesékben megjelenő alapvető emberi értékek hatásait fel tudják használni az egyéni érzelmi hatásokra készség szintjén: A mesemondás technikáját ismerve megfelelő szituációhoz, ünnepekhez és a természet forgásához illő meséket közvetítsenek jártasság szintjén: Ismerjék és alkalmazzák a mesék feldolgozásának lehetőségeit ismereti szinten: Ismerjék a mesetípusokat, a dramatizálás és egyéb módszerek elméleteit.

Mi a mesepedagógia?

A mesepedagógia fogalma, interdiszciplinaritása.

A mesepedagógia helye a pedagógiai tevékenységben.

Mondókák, mesék és az életkori sajátosságok összefüggései.

Az óvodásgyermek és a mese.

Az iskolásgyermek és a mese.

A tanulásban akadályozott gyermekek és a mese.

A mesék szimbolikus nyelve.

A meseterápia elvei, témakörei.

Mesékben rejlő emberi kapcsolati sajátosságok.

Rítusok, mesék, mondókák, népdalok archaikus kapcsolata az emberi érzélemvilággal.

Királyfik és királylányok.

A felnőtté válás, úton lévők meséi, Életválságok meséi.

Az öregedés, a halál témája a mesékben.

Életciklusok-konfliktusok meséi.

Környezettudatos játékok, tárgyak metamorfózisa.

Mesélés eszközei, játékeszközök alkotása (jelmez-, bábkészítés).

A szerepjátékok világa.

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal).

Bábjátékos gyakorlatok – az egyszemélyes bábjáték.

A dramatikus nevelés pozitív hatásai.

A bábjátékok és alkalmazási lehetőségük.

Bábjáték szerepe és lehetősége a pedagógiai gyakorlatban.

Az alkotó folyamat varázsa.

Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása.

Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás).

Színházi gyermekelőadás, bábelőadás megtekintése.

4.3.2. Játékos személyiségfejlesztés

72/36 óra

4.3.2.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a tanulók önismeretének fejlesztése, a pozitív énkép kialakítása, a tanulók felkészítése a tudatos és hatékony viselkedéskultúrára. A tanulók váljanak képessé az egészséges önérvényesítésre, és építsék ki az ehhez szükséges kommunikációs eszköztárat, tudatosítsák az eredményes kommunikáció feltételeit. A tanulók ismerjék meg saját képességeiket, készségeiket. Különösen fontos a magatartási, illetve viselkedésformák jelentőségének megerősítése, az empatikus készségek fejlesztése. A tanulók ismerjék meg a kulturált viselkedés, a hétköznapi protokoll fogalmait, szabályrendszerét, illetve ezek alkalmazásának lehetőségeit.

4.3.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, magyartanár.

4.3.2.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Tanulás tanulása, Munkavállalói ismeretek.

4.3.2.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.3.2.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Pedagógiai helyzetekben ki tudja használni személyiségének erősségeit az eredményes megoldás kialakításában.	Reális önismerettel rendelkezik, ismeri erősségeit és gyengeségeit.	Megfogalmazza önmaga tulajdonságait, elfogadja mások visszajelzéseit saját magáról, s önálló javaslatokat fogalmaz meg a változtatás szükségességéről és lehetőségéről.	Törekszik személyisége előnyös jellemzőinek erősítésére. Pedagógiai munkájában tiszteletben tartja önmaga és mások személyiségét, jellemét.	Digitális tartalmakat használ és készít. Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata. Hatékonyan tudja használni az internetes levelező rendszereket. Etikus és kulturált online kommunikációra képes.
Birtokában van az erőszakmentes kommunikáció módszereinek, és törekszik azok használatára.	Kiválasztja az aszertív kommunikációs eszközöket	Asszertív, önérvényesítő módon kommunikál.	Szándékait, igényeit úgy fejezi ki, hogy figyelembe veszi a rábízott gyerekek, igényeit, szándékait.	
Megfelelő légzés-technikával, artikulációval, hangképzési technikákkal nyilvánul meg, és gondolatait kifogástalan nyelvhelyességgel fogalmazza meg.	A beszédtechnika, beszédművelés fejlesztő, gyakorló módszereit ismeri, a nyelvhelyesség szabályait alkalmazza	Ügyel a helyes artikulációra, légzés-technikára és a kifogástalan nyelvhelyességre	A helyzetnek megfelelő hangszín, hangerő, beszédtempó, ritmus megválasztásával és helyes artikulációval, légzés-technikával, nyelvhelyességgel beszél	Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata
Ápolt, képes külső megjelenésében egyéniségének és hivatásának összeegyeztetésére.	A külső megjelenését, mint meta-kommunikációs eszközt a helyzetnek megfelelően alkalmazza.	Igényes magával szemben, és ezt másoktól is elvárja.	Megjelenésével nevel, pozitív mintát nyújt a rábízott gyermek/tanuló számára.	
Az eltérő situációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat. Érthetően kommunikálja javaslatait	Meghatározza a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzettypusait, a kommunikációs stílusokat.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze.	A gyermekek életkori és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről. Kommunikációjával nevel, pozitív példát nyújt.	
Az online térben a beszédhelyzetnek megfelelően kommunikál, alkalmazza az etikett szabályait.	Ismeri az online felületeket, azok használatát. Tisztában van az etikai és adatvédelmi szabályokkal.	Felelős a nyilvános kommunikációjáért, megosztásaiért (képek, kommentek, bejegyzések stb.).	Az etikai szabályokat figyelembe véve kommunikál, kellő óvatossággal és felelősség tudattal van jelen az online térben, és másokat is erre a magatartásra ösztönöz.	Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata

4.3.2.6. A tantárgy témakörei

A. *Ön- és társismeret*

36/18 óra

Az énkép fogalma, önismeret és önkifejezés.

Nyílt és rejtett tulajdonságok.

Az énkép és énídeál távolsága.

Önbizalom és önértékelés - Hatékony énbemutató.

Az identitás fogalma és összetevői.

Szorogás és stressz - Feszültségcsökkentő gyakorlatok.

Család – gyökerek.

Jövőkép.

Érdeklődés és pályamotiváció.

Pályaszocializáció.

Önismereti játékok, szerepjátékok, szituációs játékok.

Énvédő mechanizmusok.

A szocializáció és jelentősége a személyiség alakulásában.

Ki vagyok? Johari-ablak.

Személyiségfejlődés koragyermekkorban.

Az egyéniség és a jellem (*Bábosik-modell*).

Önmagunk megismerése és fejlesztése (ideál; visszajelzés; Miért fontos önmagunk ismerete? Szerepek).

Önnevelés, önelfogadás és önbecsülés – reflexió.

Az emberi szükségletek rendszere.

A mentális egészség fogalma, tényezői

Kortárs csoportok szerepe.

Önismereti játékok (együttműködés, tolerancia).

B. Önkifejezés nyelvi eszközökkel

18/9 óra

A beszéd fontossága.

A beszéd fejlődése.

A gyermek nyelve, a gyermek önkifejezése.

A gyermek megértésének feltételei.

A (beszéd)megértés fontossága.

Érts szót! Az aktív figyelem, meghallgatás jelentősége.

Az önkifejezés módjai.

A nyelv és beszéd, mint az önkifejezés eszköze.

Az önkifejezés nyelvi lehetőségei.

A hiteles és pontos megfogalmazás jelentősége – Fogalmazz pontosan! Mondd érthetően!

A szókincs fontossága az önkifejezésben.

A szókincs bővítésének lehetőségei, forrásai.

Mondd másképp! A megfogalmazás módja – a stílus, maga az ember.

C. Viselkedéskultúra

18/9 óra

Viselkedés- és magatartáskultúra.

Kapcsolatok a mindennapokban.

Családon belüli viselkedésformák.

A hétköznapi protokoll.

Megjelenéskultúra.

A társalgási élet speciális szabályai.

Étkezési kultúra.

Munkahelyi társas klíma.

Helyzetgyakorlatok.

4.3.2.7. Projekttémák középiskolásoknak a tantárgyhoz kapcsolódóan.

1. Jövőkép és pályamotiváció képességfejlesztő műhely

Workshop szervezése, ahol a diákoknak lehetőségük van felfedezni és megbeszélni saját érdeklődési területeiket és karrier céljaikat. Egyéni jövőkép terv készítése, melyben bemutatják a tanulók, hogy hol látnák magukat 5, 10 vagy 20 év múlva.

A projekt célja, hogy segítse a diákokat motivációjuk erősítésében.

2. Érzelmi intelligencia fejlesztése szociális készségfejlesztő programmal

Hosszabb távú program létrehozása, amelyben a diákok különböző érzelmi intelligencia fejlesztő tevékenységeken vesznek részt, például csoportos beszélgetések, szituációs gyakorlatok és érzelmi kifejező játékok formájában. A projekt célja, hogy segítse a diákokat az érzelmi stabilitásuk és társas készségeik fejlesztésében, valamint jobb megértést nyújtson az énképükről és az identitásukról.

3. Szerepjátékok konfliktushelyzetekben

Szerepjátékok, ahol a diákok különböző konfliktushelyzeteket játszanak el. Ezek lehetnek például baráti viszályok, csoportbeli nézeteltérések vagy konfliktusok tanárokkal. (Minden szituációhoz egy rövid leírás készítése, ami tartalmazza a konfliktus lényegét és a szereplők szerepét.) A diákok feladata, hogy a szerepjáték során próbáljanak megoldást találni a konfliktusra, és alkalmazzák a tanult konfliktuskezelési technikákat. A projekt célja, hogy gyakorlati tapasztalatot adjon a konfliktuskezelés terén, és fejlessze a diákok kommunikációs és együttműködési készségeit.

4.3.3. sA tanulás tanulása

36/36 óra

4.3.3.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy olyan képességek, készségek birtokába juttassa a tanulók, amelyek segítségével hatékony egyéni tanulási módszereket, stratégiákat alakíthatnak ki. Ezek birtokában a tanulók javíthatják teljesítményüket, későbbi pályaválasztásukat, sikeres továbbtanulásukat, segíthetik felnőtt életükben való boldogulásukat. A későbbiekben pedig rugalmas gondolkodású, kreatív, folyamatos megújulásra kész szakemberekké válhatnak, akiket bárhol szívesen foglalkoztatnak majd.

4.3.3.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiai tanár, pedagógiai diplomával rendelkező oktató.

4.3.3.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.3.3.4. A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.3.3.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódot, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza saját erősségeit és gyengeségeit, hibáit felismeri.	Tisztában van a tanulást befolyásoló külső, belső és lelki tényezők szerepével.	Értsék az élet-hosszig tartó tanulás szükség-szerűségét, legyenek képesek az önálló tanulásra.	Törekszik a hiányosságok megismerésére és korrigálására.	Digitális technikák segítségével jegyzetet készít. Digitális tartalmak készítése és használata.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza saját tanulási stílusát.	Ismeri a tanulási stílusok fajtáit és megismerésének módszereit	Tudatosan alkalmazza a tanulási stílusának megfelelő tanulási technikákat.	Folyamatosan fejleszti és változtatatosan alkalmazza a különböző tervezési technikákat.	Digitális, internet alapú tanulási eszközök használata. Online és offline tanulási terek használata. Együttműködés a digitális eszközök és internet segítségével.
A tanulási feladatnak megfelelően használja a szükséges eszközöket, pl. szótárak, lexikonok, atlaszok, az egyéni tanulást segítő számítógépes programok.	Kiválasztja a hatékony tanulást elősegítő módszereket és eszközöket, információforrásokat.	Az eredményes tanuláshoz nélkülözhetetlen eszközhasználati készségeit, képességeit fejleszti.	Problémahelyzetekben, tervezéskor megke-re-si és használja a megfelelő információhordozókat.	
Legyen képes rögzíteni és pontosan előhívni szövegeket, különböző információkat.	Ismeri azokat a tanulási technikákat amelyek segítségével képes a szövegek rögzítésére, előhívására.	Értse, tudja a megismert technikák-fontosságát.	Alkalmazza a mindennapokban a megismert tanulási technikákat.	

4.3.3.6. A tantárgy témakörei

Tanulás tanulása

36/36 óra

Tanulási motiváció

Tanulás és teljesítmény

Figyelem – fegyelem, az aktív figyelem kérdése

Emlékezés

Az emlékezés technikái

A tanulás általános feltételei

A tanulás külső körülményei

Tanulási stílusok

Elemi tanulási technikák

Összetett tanulási technikák

Szorongás – tanulás – teljesítmény

A pihenés és tanulás összefüggései

A rendszeresség, folyamatosság kérdése

Tantárgyspecifikus technikák - Mit hogyan érdemes tanulni?

Hogyan nem érdemes tanulni?

A módszerek, stílusok egyéni különbözőségei

Az önellenőrzés és módjai

Sikerélmény a tanulásban

A projekt fogalma, megvalósításának elméleti és gyakorlati háttere

Projektek során létrejövő produktumok kritériumai, jellemzői

4.4. A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 669/667 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója:

A gyermekek, fiatalok neveléséhez és gondozásához szükséges alapvető pedagógiai ismeretek és képességek elsajátítása. A pedagógiai jellegű kérdések iránt nyitott, elfogadó, együttműködő személyiségek fejlesztése, akiket elméleti tudásuk és pedagógiai képességeik alkalmassá tesznek 0- 14 éves gyermekekkel való foglalkozásra. A tanulók ismerjék meg a pedagógiában, a nevelésben általánosan használt fogalmakat, az alapvető pedagógiai kérdéseket. Mindazon alapvető tudás- és kompetencia elemek fejlesztése, amelyek elengedhetetlenek az esetleges későbbi pedagógus beállítódás kialakításához. A tantárgy-elem célja az általános tájékozottság kialakítása az intézményes nevelés (bölcsőde, óvoda, iskola) szervezeti és tartalmi kereteiről, pedagógiai lehetőségeiről és korlátairól, a nevelésről és oktatásról, továbbá a speciális igényű, helyzetű gyerekek nevelésének lehetőségeiről.

A pedagógiai, pszichológiai és gyógypedagógiai feladatok tanulási terület elsajátításával a tanuló korszerű pedagógiai, pszichológiai és gyógypedagógiai ismereteket szerez, amely lehetővé teszi az oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködést. Megismeri az általános pedagógia, tanulásirányítás-didaktika, a nevelélmélet és a neveléstörténet, általános pszichológia, fejlődéslélektan, szociálpszichológia, alkalmazott pszichológia és gyógypedagógia alapvető műveltség anyagát. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét.

4.4.1. Értékteremtő gyermeknevelés tantárgy 180/180 óra

4.4.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekek neveléséhez és gondozásához szükséges alapvető pedagógiai ismeretek és képességek elsajátítása. A pedagógiai jellegű kérdések iránt nyitott, elfogadó, együttműködő személyiségek fejlesztése, akiket elméleti tudásuk és pedagógiai képességeik alkalmassá tesznek a 0-14 éves életkorú gyermekekkel való foglalkozásra.

4.4.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles gyógypedagógus.

4.4.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.4.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

4.4.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi a nevelési folyamat jellemzőit. Felismeri a nevelési cél és a nevelési feladat- és eszközszerkezetnek a kapcsolatát.	Meghatározza a nevelési fogalmát, célját, folyamatát, feladat- és eszközszerkezetét.	Az oktató, nevelő munkában együttműködik a pedagógussal a foglalkozásokon/tanórákon. Segít a foglalkozások/tanítási órák előkészületében.	Pedagógiai ismeretek birtokában felelősen, és az etikai szabályokat betartva, a személyiség tisztelése mellett végzi a rábízott feladatokat.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködés a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével.

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a nevelés alapfogalmait.	Meghatározza az adottság, rátermettség, hajlam, temperamentum, érdeklődés, képesség, tehetőség, kreativitás fogalmát.	Munkája során segíti a pedagógust a gyermekek minél körültekintőbb megismerésében és fejlődésük elősegítésében.	Fontosnak tartja a gyermekek egyéni képességeinek a kibontakoztatását.	
Szakszerűen értelmezi a nevelhetőség és nehezen nevelhetőség kérdéskörét.	Megérti a személyiség fejlődését meghatározó tényezők kölcsönhatását.	Együttműködik a pedagógussal a nevelési folyamatban.	Elkötelezett a gyermekek, serdülők, fiatalok nevelésében, személyiségük fejlesztésében.	
Meghatározza az érték és norma szerepét a nevelési folyamatban, illetve annak viszonyát a nevelési céllal.	Ismeri az érték és norma szerepét a nevelési folyamatában.	Segíti a pedagógust az értékközvetítésben, a nevelési célok megvalósításában.	Fontosak számára az emberi értékek és a közösségi normák.	
Képes a nevelési módszereket a nevelési folyamatban betöltött szerepük alapján csoportosítani és alkalmazni.	Tudja a nevelési módszer fogalmát, típusait, kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait.	A pedagógus irányítása mellett alkalmazza a megfelelő nevelési módszereket.	Munkája során fontosnak tartja a megfelelő nevelési módszerek alkalmazását.	
Korszerű nevelési módszereket alkalmaz az óvodai csoport életkori sajátosságának megfelelően.	Tisztában van az élménypedagógia, konstruktívpedagógia, projektpedagógia, kooperatív tanulás alapelveivel, módszereivel.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan végez nevelési feladatokat.	Nyitott a korszerű pedagógiai módszerek megismerésére, alkalmazására.	
Felismeri a nevelő modell szerepét, valamint a vezetési, nevelési stílus hatását az egyén és a gyermek/tanulóközösség viselkedésére, teljesítményére.	Azonosítja és megérti a nevelési, vezetési stílusokat és a nevelő modell szerepét.	Együttműködik a pedagógussal a gyermek/tanulóközösségek vezetésében.	Fontosnak tartja a példamutatást és az ösztönző, elfogadó nevelési légkört.	

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi a játék, a munka jellegű tevékenység és a tanulás szerepét, jelentőségét a nevelés folyamatában.	Meghatározza a kisgyermekkorú, az óvodáskorú és az iskoláskorú gyermek, serdülő, fiatal fő tevékenységformáit.	Tevékenyen részt vesz a gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető tevékenységeinek a kialakításában, szervezésében, megvalósításában.	Fontos számára a nevelési folyamatban a gyermekek minél szélesebb körű tevékenységeinek biztosítása.	
Értelmezi az egyes életkorokban az elsődleges és a másodlagos szocializációs szintek jelentőségét.	Tudja a szocializáció fogalmát, sztereit, megérti a szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszerét.	Pedagógus irányítása mellett segíti a gyermekek, serdülők, fiatalok szociális fejlődését.	Együttműködik a szülőkkel és a pedagógussal a gyermek, serdülő, fiatalok szociális fejlődésének érdekében.	
Azonosítja a család szerepét az egyén személyiségfejlődésében.	Ismeri a család szerkezetét, funkcióját, típusait és a családi nevelés jellemzőit.	Segíti a pedagógust a családlátogatások szervezésében, lebonyolításában.	A szakmai etika szabályait betartva vesz részt a gyermek, a család és az intézmény kapcsolatában.	
Felismeri a kortársak és az intézmények jelentőségét a szocializáció folyamatában.	Megérti a kortársak és a különböző nevelési, valamint közművelődési intézmények szocializációban betöltött szerepét.	A pedagógus útmutatása alapján segíti a gyermek/tanulóközösségek működését, valamint programokat szervez a közös élmények megszerzése érdekében.	Motiválja a gyermekeket, serdülőket, fiatalokat a közös események, élmények, tapasztalatok megélésére.	
Nevelő munkája során alkalmazkodik a gyermek/csoportok kulturális sajátosságaihoz.	Érti az inter- és multikulturális nevelés jelentőségét, előnyeit a nevelés folyamatában. Azonosítja a különböző kultúrák szokás- és szabályrendszerét.	Betartja az esélyegyenlőség és a diszkriminációmentesség alapelveit.	Előítéletektől mentesen, elfogadóan végzi munkáját.	

Ismereti szinten: a pedagógiában, a nevelésben általánosan használt fogalmakat, az alapvető pedagógiai kérdések, alapvető pedagógia ismeretek.

Készség szintjén: alapvető tudás- és kompetencia elemek fejlesztése, amelyek elengedhetetlenek a pedagógus beállítódás kialakításához.

Jártasság szintjén: pedagógiai jellegű kérdések iránt nyitott, elfogadó, együttműködő személyiségek fejlesztése, akiket elméleti tudásuk és pedagógiai képességeik alkalmassá tesznek 0- 14 éves gyermekekkel való foglalkozásra.

4.4.1.6. A tantárgy témakörei

A. Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok 27/27 óra

A pedagógia területei. A pedagógia fogalomrendszere, alapfogalmak. A kompetencia alapú pedagógia. A pedagógus személyisége. Konstruktivizmus a pedagógiában.

A pedagógia tárgya, célja, feladata

A pedagógia a tudományok rendszerében

A pedagógia mint inter- és/vagy multidiszciplináris tudomány

A pedagógia területei

Gyermekkor régen és ma – gyermekkép.

A gyermekkor jellemzői az őskortól napjainkig (pl. gyermekkép a gyermekekről kialakított kép, a gyermeknevelés alapelvei, intézményes nevelés, a gyermekek jellemző tevékenységei stb.)

Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei Magyarországon (pl. Brunszvik Terézia, Bezerédj Amália, óvóképzés történetisége.)

Reformpedagógiai irányzatok (Montessori, Freinet, Waldorf, Rogers stb.)

Pedagógiai törekvések a XX-XXI. században (KIP program, távoktatás, digitális, online oktatás.)

B. Fejlődés, érés, nevelés

27/27 óra

A nevelés és a nevelhetőség kérdései: a nevelés szükségessége és korlátai. A gyermekkor mint az egyéni életutat meghatározó életszakasz.

A nevelés feladatrendszere: a személyiségfejlesztés területei (kognitív, affektív, pszichomotoros, szociális fejlesztés). Nevelési modellek.

A nevelés fogalma, célja, feladata

A nevelhetőség kérdésköre: a nevelés szükségessége és korlátai.

A gyermekkor mint az egyéni életutat meghatározó életszakasz.

A személyiség fejlődését meghatározó biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások kölcsönhatása.

Az adottság, a rátermettség, a hajlam, a temperamentum, az érdeklődés, a képesség, a tehetség, a kreativitás fogalma.

A nevelés feladat- és eszközrendszere.

Az óvodai nevelés, a személyiségfejlesztés fő területei feladatai.

Az egészséges életmódra nevelés.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.

Az esztétikai nevelés.

A környezeti nevelés.

Az érték és norma a nevelés folyamatában.

Az értékek, értékrendek felosztása.

Kollektív értékek.

Individuális értékek.

C. Fejlődés és szocializáció különböző életkorokban 54/54 óra

A pedagógiai folyamat rendszeralkotó tényezői: bemeneti és kimeneti tényezők, pedagógiai transzformációk. A bölcsőde, az óvoda és az iskola mint nevelési intézmény: pedagógiai tevékenységek az intézményes nevelés során.

A tankötelezettség és az iskolaérettség kérdésköre.

Bölcsőde.

A bölcsődéskorú gyermek életkori sajátosságai.

Óvodába kerülés, befogadás.

Óvodai szocializáció.

Az óvodáskor jellemzői.

A gyermek mozgása, testi jellemzői.

Értelmi fejlődés.

Az óvodások érzelmi fejlődése.

Társas jellemzők.

Nemi identitás fejlődése.

Éntudat kialakulása.

Önszabályozás.

Önállóság, autonómia.

Az iskolába lépő gyermek jellemzői.

A kisiskoláskor jellemzői.

A serdülőkor és ifjúkor jellemzői.

Fejlődési fordulat.

Az iskolaérettség kritériumai.

Társas készségek, szociális kompetencia.

Gyerekek közötti társas kapcsolat, játék.

Agresszió.

Barátság.

Gyerekcsoportok jellemzői.

Gyerekcsoportok fejlődési fázisai.

A csoport kohéziójának növelése.

Szociális kompetenciát fejlesztő játékok.

Kooperatív pedagógia.

D. A nevelés színterei

18/18 óra

Család, bölcsőde, óvoda, iskola, pedagógus és társadalom viszonya a nevelésben. Inkluzív nevelés. Kooperatív pedagógia.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Bölcsődei Gondozás – Nevelés Országos Alapprogramja, a NAT és a helyi programok.

A szocializáció fogalma, színterei.

Szociális tanulás fogalma, folyamata.

Elsődleges, másodlagos szocializáció.

A szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszere.

A család, a családi nevelés.

A család, a család szerkezete, funkciója, típusait.

Az anya-gyermek kapcsolat jellemzői, a szülői nevelői attitűdök típusai, hatása a gyermek személyiségére.

A családi szocializáció, nevelés zavarai, diszfunkciói, a szocializációt károsító tényezők, azok következményei.

Az óvoda szocializációban betöltött szerepe.

Az óvoda működését meghatározó fontosabb dokumentumok.

Az óvoda működését meghatározó belső szabályozó dokumentumok:

Pedagógiai program

Szervezeti és működési szabályzat

Házirend

Éves munkaterv és beszámolók.

A család és az intézmény közötti kapcsolattartás, az együttműködés formái.

E. A nevelés módszerei

18/18 óra

A nevelési folyamat hatásmechanizmusai (közvetlen és közvetett hatások), eszközök és módszerek a nevelési folyamatban.

A nevelési módszer fogalma, típusai.

A nevelési módszer kiválasztásának szempontjai.

Az egyes módszerek szerepe a nevelés folyamatában:

Közvetlen és közvetett nevelő hatások és nevelési módszerek

Jutalmazás és büntetés szerepe a nevelési folyamatban

Segítő, támogató nevelési módszerek.

Új módszerek alkalmazása az óvodai nevelésben:

Élménypedagógia

Konstruktív pedagógia

Projektpedagógia

Kooperatív tanulás.

A nevelő mint modell.

Nevelési stílusok.

F. A gyermekek fő tevékenységformái

18/18 óra

Az adaptivitás pedagógiai kérdései: a differenciálás típusai (biológiai, pszichológiai, szociológiai), speciális szükségletű gyerekek, tehetség-gondozás, multikulturális nevelés.

A nevelés fő tevékenységformái: gondozás, szabadidős tevékenységek, játék, munka jellegű tevékenység.

Gyermekfelfogások és a játék a nevelés történetében.

A kisgyermekkorú és az óvodáskorú gyermek fő tevékenységformái.

A játék fogalma, fajtái, feltételei.

A különböző életkorok jellemző játéktevékenységei.

A játék szerepe a gyermek személyiségfejlődésében.

A munka jellegű tevékenység mint a személyiségfejlődés segítésének eszköze.

Munka jellegű tevékenységek a nevelési-oktatási intézményekben.

A játék és a munka jellegű tevékenység kapcsolata.

A gyermekek megismerése a tevékenységek során.

G. Inter- és multikulturális nevelés az óvodában 18/18 óra

Érzékenyítés és szemléletformálás, toleranciafejlesztő gyakorlatok.

Sztereotípiák más népekkel, nemzetekkel szemben.

Mesevilág, hiedelmek, hagyományok különböző kultúrákban.

Az inter- és multikulturális társadalmak kialakulásának történelmi háttere, globalizációs tendenciák.

Kulturális sokszínűség a nevelésben (nyelvi különbségek, kultúra, szokás- és szabályrendszer).

Esélyegyenlőség, a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

A multikulturális nevelés előnyei, lehetőségei az óvodában.

4.4.2. A gyógypedagógia alapjai tantárgy

85/93 óra

4.4.2.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a korszerű pedagógiai ismereteket kibővítse a gyógypedagógia alapvető ismereteivel, ezáltal felkészítse a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre, a differenciált bánásmód megvalósítására.

Ismerje meg a tanuló, az óvodáskorú gyermekek enyhe és súlyosabb fokú eltérő fejlődési sajátosságainak okait, tüneteit, és kompetenciahatárain belüli fejlesztési lehetőségeit, felelősségét. Alakítson ki pozitív attitűdöt az eltérő fejlődésű gyermekek, fogyatékossgal élő gyermekek elfogadásához, az inkluzív humán és tárgyi feltételek megteremtéséhez. Adjon segítséget a differenciált nevelőmunkához, korrekciós, kompenzáló pedagógiai feladatokhoz. Ismerje a speciális ellátó- és intézményes rendszer struktúráját, az együttműködés lehetőségeit, betartva a szakmai kompetenciahatárokat.

4.4.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógiatanár.

4.4.2.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Gyermek, család, társadalom, Mentálhigiéné tantárgy, Értéktelítő gyermeknevelés, Pedagógia gyakorlat, Gondozás és egészségnevelés, Biológia.

4.4.2.4. A képzés órakeretének legalább 10%-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban, lehetőleg további kisebb (5-6 fős) csoportokra bontva a gyakorlati helyszín sajátosságait figyelembe véve.

4.4.2.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősségvállalás mér-téke	Elvárt viselkedé-s módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digi-tális kompetenciák
Gyógypedagógiai ismereteinek birtokában komplexen értelmezi a pedagógia különböző fo-lyamatait.	Ismeri a gyógypedagógia tudományát, alap- és alkalmazott tudományait, néző-pontjait. Tisztaban van a gyógypedagógiai oktatás céljával, munkaformáival, tárgyi feltételeivel.	Gyógypedagógiai ismeretei segítségé-vel kompetenciájá-nak megfelelően végzi munkáját.	Szakmai ismeretek birtokában felelősen és az etikai szabá-lyokat betartva, a személyiség tiszte-lete mellett végzi a rábízott feladatokat.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (pél-dául prezentáció ké-szítése, projekt-munka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájeko-zódás a digitális tér-ben az adatvédelmi szabályok betartásá-va. Az információ-for-rások kritikusa haszná-lata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködés az óvodapedagógussal, fejlesztő szakembe-rekkel digitális esz-közök és internet se-gítségével.
Adott szempontok alapján megfigye-lést végez a külön-leges gondozást igénylő gyermekek körében és tapasztala-tait lejegyzzi.	Összegyűjti a gyer-mek megfigyelése-nek lehetséges szempontjait. Tudja, hogy a tanult szakmának melyek a kompetenciahá-tárai.	Szakmai iránymuta-tást követve önál-lóan vesz részt a gyermekről szóló információgyűjtés-ben. Betartja szak-mai kompetenciahá-tárait.	Magára nézve köte-lezőnek tartja a tu-domására jutott bi-zalmas információk megtartását. Munkáját előítélet-mentesen, a csalá-dok értekeit és au-tonómiáját tisztelet-ben tartva végzi.	
Elméleti ismeretei-nek birtokában munkája során dif-ferenciáltan támog-atja a különleges gondozást igénylő gyermekek megis-merő folyamatait.	Széleskörű ismeret-ekkel rendelkezik a különleges gondozást igénylő gyer-mekekről. Tisztaban van az ellátási lehe-tőségekkel (integrá-ció, inklúzió, szeg-regáció).	A munkáját irányító szakember útmuta-tása szerint, a gyer-mekek életkori sajá-tosságainak megfele-lően, egyéni bá-násmód alkalmazá-sával segíti a neve-lést.	Munkája során fi-gyelembe veszi és tiszteletben tartja a gyermekek egyéni jellemzőit.	
Felismeri a leggyak-rabban előforduló nevelési nehézsége-ket, problémákat.	Ismeri a hátrányos helyzet (HH), hal-mozottan hátrányos helyzet (HHH) fo-galmát, valamint az érintett gyermekek nevelésének sajátos-ságait, (differenciá-lás, egyéni bánás-mód).	Az óvodapedagógus irányítása mellett differenciáltan segíti a gyermekek gondo-zását, fejlesztését.	Tisztelettel a gyermek személyiségét, és az egyéni különbsége-ket. Előítéletmentesen végzi munkáját.	Digitális eszköz fel-használásával infor-mációt gyűjt, azokat etikusán használja és rendszerezetten tárolja.
Azonosítja a tehet-ség megnyilvánulási formáit.	Összegyűjti a tehet-séges gyermek nevelésének-oktatásá-nak sajátosságait.	A pedagógus útmuta-tása alapján segíti a tehetséges tanuló-k tehetségük kibontakozásában.	Elismeri és ösztö-nözi a gyermeket te-hetségének kibonta-kozásában.	
Elősegíti az intézmény és a család hatékony és eredményes kommunikációját. Verbális és nonver-bális kommunikáci-ója az aktuális hely-zetnek megfelelő.	Felismeri és értel-mezi a családon bel-üli, valamint a család és az intézmény közötti kommuniká-ció jelentőségét a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek-kel kapcsolatban.	Együttműködik az óvodapedagógusok-kal, gyógypedagóg-usokkal, szociális szakemberekkel. Köznyelvi és szak-mai kommunikáci-ója az adott helyzet-nek és feladatnak megfelelő, hiteles.	Másokkal történő szóbeli és írásbeli kommunikációjában szem előtt tartja a pedagógiai munka szakmaetikai előírá-sait. Kimondott és leírt szavaier felelőssé- get vállal.	

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mér- téke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digi- tális kompetenciák
Szakszerűen kivite- lezi a betanult fej- lesztő gyakorlato- kat.	Összegyűjti a szak- emberek által hasz- nált a sajátos nevelési igényű óvodá- sok fejlesztéséhez szükséges játékos gyakorlatokat.	Gyógypedagógusok iránymutatása alap- ján fejlesztő gyakor- latokat végez a sajátos nevelési igényű óvodásokkal.	Tiszteli a gyermek személyiségét és az egyéni különbsége- ket. Előítéletmentesen végzi a munká- ját.	

4.4.2.6. A tantárgy témakörei

A. Bevezetés a gyógypedagógiába

18/18 óra

A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, helye a tudományok rendszerében.

A gyógypedagógia alapfogalmai.

A fogyatékoság megítélése a különböző történelmi korokban.

A gyógypedagógiai segítséget igénylő személyek.

Az eltérő fejlődés terminológiája, okai és következményei.

A fogyatékosági folyamat.

Az idegrendszer plaszticitása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, a különleges gondozáshoz való jog.

A sajátos nevelési igény és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség definiálása.

Gyógypedagógiai szegregáció, integráció, inklúzió. A sikeres integráció feltételei, az inkluzív szemlélet.

Az integrált-inkluzív óvodai nevelés jellemzői.

Fogyatékos gyermek a családban.

B. A gyógypedagógia területei

16/18 óra

- Az eltérő fejlődésű gyermekek, tanulók ellátórendszere.
- A pedagógiai szakszolgálatok, a szakértői vélemény.
- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás.
- Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények – EGYMI (speciális óvoda).
- Az integráló intézmények jellemzői.
- A logopédiai ellátás jellemzői.
- Utazó gyógypedagógiai hálózat az óvodában.
- A sérülteket segítő szervezetek.

C. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

33/37 óra

- A tanulási akadályozottság és az értelmi akadályozottság fogalma, okai, jellemzői.
- A látásfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői.
- A hallásfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői.
- A mozgáskorlátozottság fogalma, okai, jellemzői.
- A beszédfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői.
- Az autizmus spektrumzavar fogalma, okai, jellemzői.
- A súlyos, halmozott fogyatékoság fogalma, okai, jellemzői.
- A diszlexia, diszgráfia és a diszkalkulia fogalma, okai, jellemzői.
- A hiperaktivitás és figyelemzavar fogalma, okai, jellemzői.
- A magatartási és beilleszkedési zavar fogalma, okai, jellemzői.
- Kommunikációs zavarok.
- A komplex korai fejlesztés.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének-oktatásának alapjai.

Terápiás eljárások.

Együttműködés a fejlesztő szakemberekkel a fejlesztési feladatokban

Fogyatékosok a kultúra és a sport terén

D. Fejlesztőpedagógia

18/20 óra

A fejlesztőpedagógia fogalma, helye és kapcsolata a társtudományokkal.

A tanulási zavar veszélyeztetettség, részképesség zavarok felismerhetősége óvodai szinten.

Óvodapedagógiai kompetenciák az SNI és a képességzavarral küzdő gyermekek esetében.

Ismeretek a mérési, diagnosztizálási, fejlesztési lehetőségek formáiról (Komplex Prevenációs Óvodai Program [Porkolábné] - megfigyelési szempontok, program, Marosits-teszt, az Ayres-féle terápia lényege, a Sindelar I., vizsgálat, terápia jellemzői, a Frostig koncepció, a DIFER standardizált mérőeszköz).

Betekintés az óvodáskorú gyermek képességeinek diagnosztizálási folyamataiba, a diszlexia prevenációs tevékenység rendszerébe.

Prevenációs gyakorlatok, hatékony játékos tevékenységek a részképességek fejlesztésében.

Pedagógiai szakszolgálat kapcsolata az óvodával.

4.4.3. Pszichológia tantárgy

278/268 óra

4.4.3.1. A tantárgy tanításának fő célja

Az emberi fejlődés pszichológiája a gyermekek lelki fejlődésének alapjait, a különböző életkorok sajátosságait és a fejlődés törvényszerűségeit mutatja be. A tanulók megismerkednek az egészséges fejlődés mérföldköveivel, a testi és lelki változásokkal, valamint a fejlődéssel kapcsolatos fontos pszichológiai módszerekkel. A személyiség-lélektan a személyiség fogalmát, jellemzőit és a személyiség fejlődését vizsgálja. Bemutatja a tárgy a különböző személyiségelméleteket és a játék pszichológiai jelentőségét. A tanulók gyakorlati feladatokon keresztül mélyíthetik el a témával kapcsolatos ismereteiket. A neveléslélektan a nevelési-oktatási intézményekben zajló folyamatok pszichológiai hátterét tárja fel. Az óvodai nevelők megismerkednek a neveléssel kapcsolatos fontos pszichológiai jelenségekkel és törvényszerűségekkkel, amelyek segítenek jobban megérteni a gyermekek viselkedését és tanulási folyamatait.

A pszichológia tárgy célja, hogy az óvodai nevelők megalapozott pszichológiai ismereteket szerezzenek, amelyek segítenek a gyermekekkel való hatékonyabb kommunikációban, a nevelési feladatok sikeresebb ellátásában és a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődésének támogatásában.

4.4.3.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pszichológus, pedagógiatanár, gyógypedagógus.

4.4.3.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Általános pszichológia, Fejlődéslélektan, Személyiséglélektan, Neveléslélektan, Játékszichológia, Tehetség gondozás.

4.4.3.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.4.3.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Játékos személyiségfejlesztő módszerek alkalmaz.	Meghatározza az adottság, képesség, készség, jártasság, kompetencia kreativitás, intelligencia és tehetség fogalmát és felismerésének lehetőségeit.	Kompetenciaháttérainak megfelelően részt vesz a gyermekek személyiségének és tehetségek kibontakoztatásában.	Törekszik saját képességeinek fejlesztésére. Segíti a kreativitás és a tehetség kibontakoztatását az egyéni különbségek figyelembevételével.	
Pszichológiai ismereteinek birtokában komplexen értelmezi a pedagógia különböző folyamatait.	Azonosítja a pszichológia tudományát, alap- és alkalmazott tudományait, nézőpontjait, kutatási és vizsgálati módszereit.	Pszichológiai ismeretei segítségével kompetenciájának megfelelően végzi munkáját.	Szakmai ismeretek birtokában felelősen, és az etikai szabályokat betartva a személyiség tisztelete mellett végzi a rábízott feladatokat.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése) Ismeri a biztonságos és etikus internet- és médiahasználat szabályait. Önálló információ gyűjtése, és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Munkája során elméleti ismeretei birtokában támogatja a megismerő folyamatok fejlesztését.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a kognitív, a megismerő lelki tevékenységekről.	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint, a gyermekek, tanulók életkori sajátosságainak megfelelően segíti a nevelést.	Munkája során figyelembe veszi és tiszteletben tartja a gyermekek egyéni jellemzőit.	Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Digitális eszközök és internet segítségével információt gyűjt, azokat etikusán használja és rendszerezetten tárolja.
Felismeri és értelmezi a gyermekek érzelmeit és motivációját.	Azonosítja az érzelmeit és motivációk jellemzőit és jelentőségét a viselkedésben, a személyiség működésében és fejlődésében.	Munkája során segíti a gyermekek érzelmeinek megfelelő kifejezését. Motiválja a gyermekeket a különböző tevékenységek végzésére.	Tiszteletben tartja a gyermekek érzelmeit, motivációját, támogatja őket az önkifejezésben és az önmegvalósításban.	

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódotok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megismeri a gyermekeket és támogatja a személyiségfejlődésüket.	Meghatározza a személyiség fogalmát, fejlődésének törvényszerűségeit és befolyásoló tényezőit, valamint az alapvető személyiségjellemzőket.	A munkáját irányító szakember útmutatásai szerint megfigyeléseket végez, megismeri a tanulókat.	Munkája során tiszteletben tartja a személyiséget, az egyéni különbségekre építve differenciált bánásmódot alkalmaz.	
Munkája során a különböző életkorú gyermekek sajátosságainak megfelelő segítséget nyújt. Felismeri az egészséges és zavart személyiségfejlődés jeleit.	Meghatározza a fejlődés fogalmát, jellemzőit, befolyásoló tényezőit és törvényszerűségeit. Tisztában van az életkori periódusok jellemzőivel. Érti a szülő-gyermek kapcsolat és a kötődés jelentőségét.	Széleskörű fejlődéslelektani ismeretei segítségével a különböző életkori jellemzőknek megfelelően végzi munkáját.	Figyelembe veszi a gyermekek/tanulók életkori sajátosságait, törekszik az egészséges személyiségfejlődés támogatására.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projekt-munka készítése) Ismeri a biztonságos és etikus internet- és médiahasználat szabályait. Önálló információ gyűjtése, és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Digitális eszközök és internet segítségével információt gyűjt, azokat etikusan használja és rendszerezetten tárolja.
Segíti a csoportok működését és támogatja a helyes csoportnormák kialakulását. Segíti a gyermekek szocializációját.	Érti a szociálpszichológia alapfogalmait, az egyén és csoport interakciónak hatását a személyiségfejlődésre.	A munkáját irányító szakember útmutatásai során megfigyeléseket végez a csoport működésével kapcsolatban és ezeket megfelelően dokumentálja.	Munkája során példát mutat a közösségi együttműködésben. Konstruktív probléma- és konfliktusmegoldó technikákat alkalmaz.	
Komplexen értelmi a pedagógiai és pszichológiai ismereteit és ennek megfelelően a gyermekek és csoportok nevelésében és személyiségfejlesztésében támogatót nyújt.	Tudja a pedagógiai pszichológia alapvető fogalmait. Megérti a gyermekek/tanulók személyiségfejlesztésének pedagógiai és pszichológiai vonatkozásait.	Munkája során segíti a munkáját irányító szakembereket a különböző nevelési és oktatási célok és feladatok megvalósításában.	Munkája során törekszik a gyermekek/tanulók megismerésére és segítő támogató nevelési és tanulási légkör megteremtésére.	
Az óvodás gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve végzi nevelő munkáját.	Megnevezi az óvodás gyermek pszichés fejlődésének sajátosságait és az iskoláért gyermek jellemzőit.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan végzi nevelő munkáját.	Az óvodás gyermek személyiségének tiszteletével végzi nevelő munkáját.	

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A gyermek érzelmi fejlődése és biztonsága érdekében helyes nevelési módszereket alkalmaz.	Tudja az érzelmi nevelés lehetőségeit, módszereit óvodás korban.	Az óvodás gyermekek számára érzelmi támogatást nyújt.	Nevelő munkájában pozitív, támogató érzelmi légkört teremt.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése) Ismeri a biztonságos és etikus internet- és médiahasználat szabályait.
A gyermekek életkorának és igényeinek megfelelően segíti a játéktevékenységet. Felismeri a játékban előforduló zavarokat.	Érti a játék szerepét az óvodai nevelésben, azonosítja a játéktevékenység során előforduló zavarok okait, jellemzőit.	A gyermekek játéktevékenységeit önállóan segíti. Megfelelő feltételeket teremt a játékhoz.	Támogatja a gyermekek önálló, szabad játéktevékenységeit, figyelembe veszi a gyermekek eltérő igényeit.	Önálló információgyűjtése, és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
A nevelési helyzetnek, a gyermek életkorának megfelelő mesét választ.	Tisztában van a mese érzelmi nevelésben és személyiségfejlődésben betöltött szerepével.	Önállóan, a nevelési helyzetnek megfelelően mesél.	A mese kiválasztásában figyelembe veszi a gyermekek igényeit.	Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Digitális eszközök és internet segítségével információt gyűjt, azokat etikusán használja és rendszerezetten tárolja.

4.4.3.6. A tantárgy témakörei

A. „Adottságtól a tehetségig” (A személyiség kibontakoztatása) 36/36 óra

Alapfogalmak, tehetségigéret, készség, képesség, adottság, a környezet hatása.

Kreativitás összetevői.

Motiváció és az alkotás.

Tehetségmodellek.

Tehetség azonosítására és fejlesztésére.

Fejlődési zavarok.

A tehetséges gyermekek speciális csoportjai: fogyatékosok, kisebbségek, nemi különbségek. Hátrányos helyzetű tehetségesek.

A tehetségek fejlesztése, gondozása.

Modellek, és helyzetkép, jó gyakorlatok hazánkban és a határainkon túl.

Programok, képzések, projektek, szervezetek a tehetség kibontakoztatására.

Tehetségfejlesztő projekt tervezésének legfontosabb ismérvei.

Gyakorlat- és élményorientált feldolgozás (projektek egyéni és csoportmunkában).

B. Általános pszichológia

54/54 óra

A pszichológia tudománya, tárgya, alap és alkalmazott tudományterületei.

A pszichológiai kutatások legfőbb területei. A pszichológus tevékenysége.

Megismerési folyamatok: érzékelés, percepció. Tudat és tudatállapotok.

Az alvás és az álom.

Tanulás és emlékezés: nem asszociációs és asszociációs tanulási formák, szociális tanuláselmélet; az emlékezet szakaszai, memóriatípusok, fejlesztés.

Végrehajtó funkciók és gondolkodás.

Az érzelmek: az érzelmek osztályozása, az érzelmi folyamat összetevői. Motivációs elméletek.

Stressz

C. Személyiséglélektan

18/18 óra

A személyiséglélektan fogalma. A személyiség fogalma. A személyiség kialakulása, fejlődése. A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők.

A személyiség tipológiai megközelítése.

Típustanok és vonáselméletek: Hippokratész-Galenus elmélete, a Gall-féle frenológia, Sheldon szomatotípusai, Allport személyiségfelfogása, Eysenck vonás-típus elmélete.

A nagy lélektani iskolák kialakulásának története.

Mélylélektani irányzatok:

- Freud pszichoanalízise – a psziché topográfiai modellje, a személyiség strukturális modellje, a pszichoszexuális fejlődés, az énvédő mechanizmusok.
- Jung analitikus pszichológiája.
- Adler individuálpszichológiája.
- Ferenczi Sándor elmélete.

Erikson pszichoszociális személyiségfejlődési elmélete.

A személyiség behaviorista és kognitív megközelítése.

Humanisztikus személyiségkoncepciók: Maslow és Rogers.

A jellem.

Az érett személyiség kritériumai.

D. Fejlődéslelektan

72/67 óra

A fejlődépszichológia tárgya, jelentősége és módszerei. Az öröklés-környezet vita. A fejlődépszichológia alapfogalmai: érés, tanulás, fejlődés.

Fejlődépszichológiai vizsgálat tervezése.

A fejlődés szakaszai:

- A prenatális fejlődés folyamata és az újszülöttkor jellemzői. A korai fejlődés vizsgálatának fontossága. Újszülöttkori feltétlen reflexek.
- A csecsemőkor és a kisgyermekkor jellemzői.
- Az óvodáskor és az óvoda-iskola átmenet jellemzői.
- A kisiskoláskor és a serdülőkor jellemzői.
- A felnőttkor és az időskor jellemzői.

Beszédfejlődés, nyelvelsajátítási elméletek, verbális intelligencia fejlődése.

Korai személyiségfejlődés elméletek: Mahler, Winnicott.

Piaget elmélete: az értelmi fejlődés periódusai.

A gyermek ábrázoló tevékenységei: rajzfejlődés, plasztikai ábrázolás fejlődése

A gyermeki ábrázolás jellemzői, a rajzvizsgálat szempontjai.

A képzelet alakulása és a mese.

E. Szociálpszichológia

36/31 óra

A szociálpszichológia tárgya, kutatási módszerei.

A szocializáció, a szociális tanulás formái.

Szocializáció és énfunkciók.

A személyészlelés elméletei.

Gondolkodási sztereotípiák mások megismerésében (előítélet, stigma).

Attitűd.

Társas kapcsolatok, csoportosításai.

A társas interakció, kommunikáció, befolyásolás, konfliktusok, pszichikus helyzetek.

Proszociális viselkedés.

Együttműködés- versengés.

Csoportlélektani jelenségek.

Tömegelektani jelenségek.

Agresszivitás, a bántalmazás okai, formái, a kezelés és a megelőzés lehetőségei.

F. A gyermeknevelés pszichológiája

31/31 óra

A pedagógiai pszichológia célja, tárgya. Az óvoda- és iskolapszichológus kompetenciája.

Személyiség megismerési területek, módszerek.

A személyiségfejlődés és fejlesztés pszichológiai törvényszerűségei.

A pedagógus személyisége.

Az óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek személyisége..

Az óvodai nevelés, az óvodai tevékenységek és az iskolai tanulás pszichológiája

Motiválás, értékelés a pedagógiai intézményben pszichológiai nézőpontból

Kötődés és szeretetnyelv a nevelő és a gyermek között.

Érzelmi nevelés, érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban.

Magatartási és beilleszkedési nehézségek, zavarok.

Lelki egészségvédelem gyermekkorban..

Eltérő bánásmódot igénylő gyermekek

G. Játék- és mesepszichológia

31/31 óra

A mese és a gyermeki világkép. A mesei kettős tudat. Mese és a képzelet kapcsolata, fejlesztő hatása. Az érzelmi intelligencia fejlesztése mesékkel. A gyermekkori mesekorszakok. A mese személyiségfejlesztő hatásai.

A játék értelmezéseinek rövid történeti áttekintése. Játékelméletek. A játék meghatározása, jelentései. A játék pszichológiai értelmezése, sajátosságai.

S. Freud és a pszichoanalitikus játékértelmezés. A játékterápia jellemzői. A világjáték és bábjáték módszere. Winnicott játék értelmezése. Piaget játékelmélete. A gyermeki világkép sajátosságai. A gyakorló játék sajátosságai. A szimbolikus játék tartalmi jellegzetességei. A szabályjáték jellemzői. A szerepjáték tartalma és fejlődése.

A játék motivációi. Az intrinzik motiváció ismérvei. A játék külső feltételei: a tárgyi környezet hatása. A játék külső feltételei: a társas környezet szerepe.

A nevelő helye és feladata a gyermeki játszás folyamatában. A játék és tanulás kapcsolata. A gyerekek játékokhoz fűződő kapcsolata. Játékválasztási motívumok. Játékmegfigyelések elemzése.

A játékdiagnosztika és –terápia.

4.4.4. Pedagógia gyakorlat tantárgy

126/126 óra

4.4.4.1. A tantárgy tanításának fő célja

A pedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók betekintést nyerjenek a bölcsődék, köznevelési és szakképző intézmények szakmai munkájába, megismerjék a nevelés és oktatás különböző színtereit. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlődés segítésének rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

Továbbá képesek legyenek a komplex, holisztikus gondolkodás, az óvodai tevékenységi formák globális összefüggéseinek felismerésére. Jártasságot szereznek a projekt módszer alkalmazásában és a komplex óvodai foglalkozások tervezésében.

4.4.4.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, gyógypedagógus, pedagógus végzettséggel rendelkező egyéb szakember.

4.4.4.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Élménypedagógia, Gondozás és egészségnevelés.

4.4.4.4. A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény, egybefüggő szakmai gyakorlat stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban.

4.4.4.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősségvállalás mér- téke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digi- tális kompetenciák
Elméleti ismereteit alkalmazza a mindennapok gyakorlatában és speciális helyzetekben.	Tudja a pedagógiai, pszichológiai, oktatással-neveléssel kapcsolatos fogalmakat.	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi szakirányú gondozó-nevelő munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai, etikai szabályok betartásával és betartatásával végzi.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása.
Részt vesz az intézmény adminisztrációs feladataiban, írásos dokumentumokat, nyilvántartásokat, foglalkozásterveket, környezet- és esettanulmányt készít, szükség szerint üzenetet ír és nyomtatványt tölt ki.	Azonosítja az intézmények adminisztrációs feladatait, a nyilvántartások, környezet- és esettanulmány készítésének módját és szabályait	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi adatgyűjtéssel és dokumentálással kapcsolatos munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai szabályok betartásával és betartatásával végzi.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása. Digitális, internet alapú kommunikáció. Digitális tartalmak létrehozatala.
A pedagógus/szakember instrukciói alapján segíti a játéktevékenységet. Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat. Egyszerű játékeszközöket készít.	Meghatározza a különböző életkorokra jellemző játéktevékenységeket, azok eszközeit, szerepüket a személyiségfejlődésben.	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi szakirányú gondozó-nevelő munkáját.	A játéktevékenységet a gyermekek életkori fejlettségének és testi épségének figyelembevételével segíti.	Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás.
Szakszerűen megfigyeli és megismeri a gyermek, serdülő, fiatal tevékenységeit.	Alkalmazza a gyermek/tanuló megfigyelésének és megismerésének módjait, és megérti ezek pszichológiai, pedagógiai és etikai felteit.	Kompetenciájának megfelelően megfigyeléseket végez, az adatokat, információkat a szempontoknak megfelelően pontosan dokumentálja.	A munkája során figyelembe veszi a gyermekek/tanulók egyéni sajátosságait. A gyermek megismerése során megszerzett információkat etikusan kezeli.	A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja rögzíteni és rendszerezni.
Segíti a gyermekek/tanulók játék, munka és tanulási tevékenységeit. A szakember útmutatási szerint részt vesz az előkészítésben és a kivitelezésben.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a gyermekek/tanulók különböző játék, munka és tanulási tevékenységeiről, valamint ezek tervezéséről, szervezéséről, kivitelezéséről.	A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást. A gyermekek, serdülők, fiatalok sajátosságainak megfelelően segítséget nyújt a feladat elvégzésében.	A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.

A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű
tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Előkészíti a különböző művészeti tevékenységet és közreműködik a megvalósításában.	Ismeri az életkornak megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).	A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást	A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.
A gondozási és egészségnevelési feladatokat szakszerűen, a gyermek, serdülő, fiatal sajátosságainak, szükségletének megfelelően végzi. Biztonságos környezetet teremt a gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődéséhez.	Megnevezi az egészséges fejlődés jellemzőit a különböző életkorokban. Meghatározza a napirendhez kapcsolódó gondozási és egészségnevelési feladatokat. Korszerű egészségnevelési ismeretekkel rendelkezik.	Kompetenciának megfelelően gondozási és egészségnevelési feladatokat végez.	Munkája során türellemmel, empátiákkal végzi gondozási-egészségnevelési feladatait. Figyeli a biztonságos környezetre és a balesetek megelőzésére.	Egészségnevelési feladataihoz kapcsolódóan IKT eszközöket használ.
Közreműködik a szabadidős programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.	Ismeri a különböző intézmények szokásos szabadidős programjait, rendezvényeit, ünnepélyeit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.	Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadidős programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.	Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek/tanulók számára a különböző programokon. Munkája során támogatja a gyermekek ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.	A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.
Kiegészítő interperszonális kapcsolatokat alakít ki, adekvátan kommunikál, valamint együttműködik a családdal.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a családról és annak egészséges működéséről. Azonosítja a diszfunkcionális család, a családi krízisek és a veszélyeztetett, valamint a hátrányos helyzetű gyermek jellemzőit, a prevenció és beavatkozás lehetőségeit.	Támogatja a nevelő/pedagógus munkáját. Felismeri a veszélyeztetettség jellemzőit, szükség szerint jelzéssel él a gyermekvédelem megfelelő szakembere felé.	Munkáját empátiákkal, toleránsan és előítéletmentesen végzi. Kompetenciájának megfelelően biztosítja a gyermekek/tanulók egyenlő bánásmódját.	A családdal való együttműködés során szükség szerint IKT eszközöket használ.

4.4.4.6. A tantárgy témakörei

A. „Kicsi vagyok én, majd megnövök én” **18/18 óra**

A különböző életkorú (0-18 év) gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődésének jellemzői:

- testi és mozgásfejlődés
- gondolkodás fejlődése
- érzelmi és akarati fejlődés
- szocializáció, énefejlődés
- beszédfejlődés
- önkiszolgálás.

B. A gyermekek, serdülők, fiatalok és az intézmények megismerésének lehetőségei **15/15 óra**

A bölcsőde és a köznevelési és szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek stb. működésének megismerése (jogszabályi háttér, intézményi rendszer, adott intézmény személyi feltételei, épület felépítése, működési feltételei).

A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerésének módjai, a megfigyelés, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei.

A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése – hospitálás.

Munkaviszony létesítése.

C. *A gyermekek, serdülők, fiatalok tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése* 15/15 óra

A gyermekek, serdülők, fiatalok fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség (9-10. évfolyam; 13. évfolyam).

A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői.

A nevelő pedagógus és a gyermek/tanuló kapcsolata.

D. *Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása* 12/12 óra

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban.

Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A gyermekek testi képességei fejlődésének segítése

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei

Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján

E. *Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás* 36/36 óra

A kézműves munkafolyamatok alkalmazása (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés)

A természetes anyagok és felhasználási lehetőségeik, öko-design, újrahasznosítás

A rajzolás, festés, mintázás alapelemei, különböző technikák alkalmazásának módja

Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei

Báb-, makett- és díszletkészítés, dekoratív felületalakítás

Népművészethez és néphagyományhoz kapcsolódó tárgyak készítése

Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái

A manuális tevékenységek szerepe a gyermek mozgás- és személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése

F. Projektpedagógia

30/30 óra

A projektpedagógia kialakulása, eszmetörténeti háttere.

Az óvodai nevelés holisztikus szemlélete és nevelési gyakorlata

A külső világ tevékeny megismerésének komplex tartalmai az óvodában

A projektmódszer alkalmazásának lépései

A témaválasztás és adatgyűjtés lényegi kérdései

A fogalomtérkép, mint tervezési alternatíva

A projekt hálótérve az óvodai nevelés tevékenységi formáinak tükrében

A hálótér elkészítésének módszertana

A projekt megvalósításának elméleti és gyakorlati háttere

A projektek során létrejövő produktumok kritériumai, jellemzői

A projektek értékelése

Komplex foglalkozások tervezése az óvodában

Komplex óvodai foglalkozások megvalósítása

Alkalmazási lehetőségek az óvodában

4.4.4.7. Javaslat a pedagógiai gyakorlat megszervezéséhez:

A gyakorlati órák szervezése csoportbontásban történik.

- **9. évfolyamon** elsősorban a különböző gyermekjóléti, gyermekvédelmi és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, általános iskola, köznevelési, szakképző intézmények stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg.** A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. **Alkalmasszerűen, monitorozó jelleggel, de meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.**
- **10. évfolyamon** az elsődleges cél a bölcsőde óvoda belső világának és a óvodás bölcsődés korú gyermekek jellemzőinek megismerése. Az életkorhoz kötődve a gyermekirodalom, ének-zene, játéktevékenység megismerése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A óvodai bölcsődei gondozási tevékenységekkel való megismerkedés. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg.** A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. **Havi rendszerességgel töltik a gyakorlatot a óvodában bölcsődében.**
- **1/13. évfolyamon** elsősorban a különböző gyermekjóléti és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgá-

lat, általános iskola stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg** (heti 1 nap, napi 7,5 óra). A tanulók a pedagógiai gyakorlat iskolai oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre.

- **A képzés során** alkalmasszerűen, monitorozó jelleggel, de meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.

4.5. Óvodai nevelési feladatok tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 724/699 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A tantárgy során a tanulók elsajátítják az óvodai nevelés történetét, tartalmi vonatkozásait, az óvodapedagógus hivatás alapjait képező ismereteket, kompetenciákat.

Az óvodai nevelőmunka törvényi szabályozásának megismerése az Óvodai nevelés országos alapprogramjának segítségével. Az óvodák helyi programjainak, éves terveinek, sajátosságainak, sokféleségének megismertetése. Intézményi kapcsolatrendszer és minőségbiztosítás. Az óvodapedagógus tervező munkájának és az óvodapedagógusi munka dokumentációjának bemutatása.

Az Óvodai nevelési feladatok tanulási terület oktatásának célja, az óvodai alapfeladatokból eredő tevékenységformák megismerése. A tanuló összekapcsolja előzetes pedagógiai, pszichológiai ismereteit a

gyermek harmonikus nevelése érdekében. Képesé válik a különböző óvodai nevelési folyamatok szakszerű támogatására, a gyermekek személyiségfejlődésének segítésére.

4.5.1. Óvodai nevelés alapjai tantárgy **18/18 óra**

4.5.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

Az óvodai nevelőmunka törvényi szabályozásának megismerése az Óvodai nevelés országos alapprogramjának segítségével. Az óvodák helyi programjainak, éves terveinek, sajátosságainak, sokféleségének megismertetése. Intézményi kapcsolatrendszer és minőségbiztosítás. Az óvodapedagógus tervező munkájának és az óvodapedagógusi munka dokumentációjának bemutatása.

4.5.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, óvodapedagógus.

4.5.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.5.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

4.5.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Közreműködik az óvodai nevelési feladatainak megvalósításában.	Megnevezi az óvodai nevelési feladatait, sajátosságait.	Az óvodapedagógus irányításával, önállóan végzi munkáját.	Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve segíti az óvodapedagógus munkáját.	<p>Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi és etikai szabályok betartásával.</p> <p>Az információforrások kritikus használata.</p> <p>A gyermekek, megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja rögzíteni és rendszerezni</p> <p>Létrehoz és használ digitális tartalmakat.</p> <p>A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.</p>
Figyel az egyéni sajátosságokra. Differenciáltan végzi munkáját. Egyénre szabott fejlesztő játékokat alkalmaz.	Azonosítja a korosztály sajátosságait és a gyermekek egyéni szükségleteit, igényeit, szokásait.	Észreveszi az egyéni különbségeket, az eltérő fejlődési ütemhez igazodva segíti a gyerekek óvodai tevékenységeit.	Empatikusan fordul a gyermekekhez, egyéni igényeikre reagál.	
Egyeztetni a napi nevelési/gondozási feladatok menetét az óvodapedagógussal. A helyes szokások kialakításában aktívan közreműködik.	Tudja az óvodai napirendet és a hozzá kapcsolódó feladatokat.	Az óvodapedagógussal együttműködve, önállóan végzi munkáját.	A napirend megvalósítása során következetesen, egyúttal rugalmasan végzi munkáját.	
Az óvodai programok tervét követi. Bekapcsolódik a programok, ünnepek szervezésének alapvető feladataiba.	Megnevezi az óvodai élet programjait a programok, ünnepek szervezésének alapvető feladatait.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi munkáját a programok lebonyolítása során.	Tiszteletli az óvodai élet hagyományait, a gyermekeket motiválja a programokban való részvételre.	
Bekapcsolódik a gyermekek óvodai tevékenységeinek tervezésébe, előkészítésébe, lebonyolításába, segíti azok megvalósítását.	Ismeri az óvodás gyermekek tevékenységeit és azok megvalósításának alapelveit, módszereit, szabályait.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan segíti a gyermekek tevékenységét.	Bátorítja a gyermekek önálló tevékenységét, pozitív megerősítéssel motiválja őket az aktív részvételre.	

Ismereti szinten: ismereteket szereznek az óvodai nevelési törvényi és tartalmi szabályozásáról, a nevelőmunka dokumentumairól.

Készség szintjén: készséggé válik az óvodai nevelési gyermekközpontú megközelítése, az óvodai tevékenységi formák globális összefüggéseinek felismerése.

Jártasság szintjén: jártasságot szereznek a pedagógiai tervezésben, a hatékony pedagógiai kommunikációban, az óvodapedagógus alapvető munkaköri feladataiban.

4.5.1.6. A tantárgy témakörei

A. Az óvodai nevelés alapjai

18/18 óra

Kiemelt figyelmet igénylők az óvodai nevelésben.

Az óvoda kapcsolatrendszere és alapvető dokumentumai.

Az óvoda a köznevelés rendszerében, az óvodai nevelés törvényi és tartalmi szabályozása.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglalt elvek, célok és feladatok.

Az óvodai nevelés céljai és általános feladatai, személyi és tárgyi feltételei.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának megismerése.

Óvodakép, gyermekkép.

Az óvodai nevelés feladata, célja, alapelvei, sajátosságai.

Az óvoda személyi és tárgyi feltételei.

Az óvodai nevelés szereplői, szakmai kapcsolatrendszere.

Az óvodai nevelő szerepe és tulajdonságai.

Egyéni bánásmód az óvodai nevelő tevékenységében.

A családi és az óvodai nevelés összhangja.

Egy konkrét óvoda pedagógiai programjának megismerése.

Balesetvédelem és biztonság megteremtése az óvodai tevékenységek közben.

B. Nevelési területek az óvodában

49/49 óra

Az óvodai nevelés tevékenységi formái és a pedagógus feladatai.

A pedagógiai tervezés szintjei és dokumentumai.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Egészségnevelés, egészségfejlesztés.

Környezeti nevelés.

Napirendi tevékenységek és gondozási feladatok segítése.

Az óvodai élet tevékenységi formái.

Játék (szabadjáték, nevelés a játékban, viselkedési problémák a játékban, a játéksegítés általános alapelvei).

Verselés, mesélés.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

Mozgás.

A külső világ tevékeny megismerése (közlekedés, tájékozódás).

Munka jellegű tevékenységek.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás (mesterségek megismerése, játékos matematikai nevelés).

C. Óvodai tevékenységirányítás módszerei

49/49 óra

Gyermekközpontúság, játékközpontúság.

A didaktikai alapelvek érvényesítése (tudatosság és aktivitás, szemléletesség, elmélet és gyakorlat kapcsolata, az ismeretek tartós elsajátítása, a tanulás rendszeressége, közösségi élet és a gyermekkel való

egyéni bánásmód, az óvoda és az élet kapcsolata, tudományosság, fokozatosság, a tanulás motivációja, a tudás tartóssága).

A gyermekek motiválása, cselekvésre készítetése.

Irányított megfigyelésre épülő tanulás, tapasztalatszerzés.

A felfedezései tanulás lehetőségei.

Az utánzásos minta- és modellkövetési magatartás és viselkedéstannulás.

Spontán játékos tapasztalatszerzés.

Gyakorlati problémamegoldás.

Cselekvési tanulás.

Gyermekek kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

Társas kapcsolatokra, együttműködésre építő módszerek (kooperatív és projekt munka az óvodában).

Fokozatosság az önállóságra nevelésben.

Pozitív életér kialakítása az óvodai csoportban (fegyelem, fegyelmezetlenség, tekintély).

A fegyelmezetlenség megelőzésének módszerei.

D. Tehetségigérek az óvodában

31/31 óra

Kiemelt figyelmet igénylők az óvodai nevelésben.

Mi a tehetség? A tehetséggondozás indokoltsága.

Történelmi áttekintés.

Tehetségmodellek (Renzulli, Mönks, Czeizel Endre).

A tehetségterületek megismerése (intellektuális, matematikai – logikai, nyelvi, zenei, vizuális – téri, test – mozgásos, szociális – interperszonális).

A tehetségigérek megtalálása óvodás korban, a tehetség felismerésének lehetőségei.

A tehetségigérek jellemzői óvodás korban.

A tehetség és a kreativitás kapcsolata.

Az egyéni és csoportos tehetségfejlesztés lehetőségei az óvodában.

A tehetséggondozás során felmerülő nevelési problémák.

Az óvodai nevelő feladatai a tehetségfejlesztésben.

4.5.2. Óvodai gyakorlat

577/552 óra

4.5.2.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók betekintést nyernek az óvoda szakmai munkájába. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlődés rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

A gyakorlati képzés célja, hogy a képesítési követelményekben megfogalmazott képzési célnak megfelelően készítsen fel az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásával, humánus nevelői attitűd alakításával, a tudatos nevelő-, fejlesztő munkához szükséges képességek, készségek fejlesztésével az óvodapedagógus hivatásra.

A tantárgy során – óvodai hospitálások alkalmával – a tanulók elsajátítják az óvodai nevelés megvalósításához szükséges módszertani és gyakorlati ismereteket, képességeket, kompetenciákat. Óvodalátogatásokon, megfigyeléseken és egyéni/csoportos gyakorlatokon vesznek részt.

4.5.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, gyógypedagógus, pedagógus végzettséggel rendelkező egyéb szakember

4.5.2.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: testnevelés, magyar nyelv és irodalom, gondozás- és egészségnevelés, pedagógiai kommunikáció

4.5.2.4. A képzés órakeretének legalább 30%-át óvodai gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.5.2.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódot, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az óvoda működési szabályainak megfelelően, szakszerűen végzi a nevelő munkáját.	Tudja az óvoda működésének személyi, tárgyi feltételeit, valamint, az óvodai nevelés alapvető dokumentumait, (pedagógiai program, házirend, nevelés dokumentáció).	Kompetencia-határait megtartva felelősen végzi munkáját.	Etikusan, a gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve végzi munkáját.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi és etikai szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. A gyermekek, megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja rögzíteni és rendszerezni. Létrehoz és használ digitális tartalmakat.
A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfigyelését, megismerési módjait szakszerűen alkalmazza munkája során.	Azonosítja a gyermekek és gyermekcsoportok életkori jellemzőit és az eltérő fejlődési jellemzőket.	A gyermekek és gyermekcsoportok megismerését az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi.	A gyermek és gyermekcsoportok megismerése során kezelt adatokat az adatvédelmi és etikai alapelveknek megfelelően kezeli.	Létrehoz és használ digitális tartalmakat. A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.
A különleges bánásmódot igénylő gyermek neveléséhez kapcsolódó gondozási feladatokat ellátja.	Felismeri a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelési-gondozási sajátosságait, szükségleteit.	Támogatja az óvodapedagógus, gyógypedagógus speciális gondozó-nevelő munkáját	Az egyéni bánásmód tiszteltetésével végzi munkáját.	

Óvodai nevelési feladatok tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódoók, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Részt vesz az intézmény adminisztrációs feladataiban. Mulasztási naplót vezet.	Megnevezi az óvoda adminisztrációs feladatait. Tudja a dokumentumok vezetésének módját és szabályait.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi adatgyűjtéssel és dokumentálással kapcsolatos munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai, etikai szabályok betartásával végzi.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása. Digitális, internet alapú kommunikáció. Digitális tartalmak létrehozatala.
Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat. Egyszerű játékeszközöket készít.	Meghatározza a különböző életkorokra jellemző játéktevékenységeket, azok eszközeit, szerepüket a személyiségfejlődésben.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi munkáját.	A játéktevékenységet a gyermekek életkori fejlettségének és testi épiségének figyelembevételével támogatja.	A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.
Segíti a gyermekek játék, munka és tanulási tevékenységeit. A szakember útmutatási szerint részt vesz az előkészítésben és a kivitelezésben.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a gyermekek különböző játék, munka és tanulási tevékenységeiről, valamint ezek tervezéséről, szervezéséről, kivitelezéséről.	Az óvodapedagógus útmutatása szerint előkészíti a tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást. A gyermekek sajátosságainak megfelelően segítséget nyújt a feladat elvégzésében.	A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.
Előkészíti a különböző művészeti és kreatív tevékenységet és közreműködik a megvalósításában.	Ismeri az életkornak megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).	Az óvodapedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást.	A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.
A gondozási és egészségnevelési feladatokat szakszerűen, a gyermek sajátosságainak, szükségletének megfelelően végzi. Biztonságos környezetet teremt a gyermekek fejlődéséhez.	Megnevezi az egészséges fejlődés jellemzőit a különböző életkorokban. Meghatározza a napirendhez kapcsolódó gondozási és egészségnevelési feladatokat. Korszerű egészségnevelési ismeretekkel rendelkezik.	Kompetenciának megfelelően gondozási és egészségnevelési feladatokat végez.	Munkája során türelemmel, empátikusan végzi gondozási-egészségnevelési feladatait. Figyel a biztonságos környezetre és a balesetek megelőzésére.	Egészségnevelési feladataihoz kapcsolódóan IKT eszközöket használ.

Óvodai nevelési feladatok tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Közreműködik a szabadiós programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.	Megnevezi az óvoda szokásos szabadiós programjait, rendezvényeit, ünnepélyeit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.	Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadiós programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.	Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek számára a különböző programokon. Munkája során támogatja a gyermekek ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.	A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.
Kiegyensúlyozott interperszonális kapcsolatokat alakít ki, adekvátan kommunikál, együttműködik a családdal.	Érti a családi és az óvodai nevelés kapcsolatának jelentőségét. Megnevezi a gyermekvédelemhez kapcsolódó prevenció és beavatkozás lehetőségeit.	Támogatja a családdal való kapcsolattartásban az óvodapedagógus munkáját. Felismeri a veszélyeztettség jellemzőit, szükség szerint jelzéssel él.	Munkáját empátikusan, toleránsan és előítéletmentesen végzi. Kompetenciájának megfelelően biztosítja a gyermekek egyenlő bánásmódját.	A családdal való együttműködés során szükség szerint IKT eszközöket használ.
Bekapcsolódik az anyanyelvi – értelmi fejlődés folyamatba.	Meghatározza az anyanyelvi – értelmi fejlesztés lehetőségeit óvodás korban.	Az óvodapedagógus irányításával alkalmazza a fejlesztés módszereit, eszközeit.	Kommunikációjával példát mutat. Támogatja a gyermekek sokoldalú megismerő tevékenységeit.	
Felhasználja a környezettudatos nevelés óvodai lehetőségeit, eszközeit.	Érti a környezettudatos nevelés fontosságát, feladatait.	Együttműködik az óvodapedagógussal a környezettudatos nevelés feladatainak megvalósításában.	Elkötelezett a környezettudatos szemlélet kialakításában, példát mutat.	
Bekapcsolódik a mozgásfejlesztés folyamatába. Az életkornak megfelelő fejlesztő módszereket, eszközöket szakszerűen használja.	Megnevezi a mozgásfejlesztés lehetőségeit és feladatait, módszereit óvodás korban.	Az óvodapedagógus útmutatásával végzi a mozgásfejlesztéshez kapcsolódó feladatait.	Sokszínű mozgásos tevékenységre ösztönözi a gyermekeket.	

Óvodai nevelési feladatok tanulási terület

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódot, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Részt vesz az ünnepek, programok előkészítésében, lebonyolításában.	Érti a hagyományörzés, értéktáadás fontosságát; ismeri ezek lehetőségeit (jeles napok, ünnepek, rendezvények).	Az óvodapedagógussal együttműködik a tervezés, szervezés, lebonyolítás folyamatában.	Elkötelezett a hagyományok megőrzésében és átadásában.	
Életkorhoz illő szabadidős programok tervezése, szervezése, értékelése.	A szabadidő pedagógia fogalma, múltja és jelene, különös tekintettel a fogyattékkal élők szabadidős lehetőségeire.	Önálló programtervezés és szervezés képessége, felelősség vállalása a programok sikeréért.	Empátia, tolerancia, együttműködési készség.	Digitális eszközök használata programok tervezéséhez és kommunikációhoz.
Kreatív technikák alkalmazása és tervezése.	A szabadidős tevékenységek kreatív technikáinak ismerete.	Kreatív technikák önálló alkalmazása, felelősség vállalása a technikák hatékonyságáért.	Nyitottság, innovációra való hajlandóság.	Kreatív alkalmazások, szoftverek használata a tervezéshez és bemutatáshoz.
Szabadidős programokban való közreműködés.	Szabadidős programok szervezési és lebonyolítási ismeretei.	Csapatmunkában való aktív részvétel, felelősség vállalása a részfeladatokért.	Kooperativitás, megbízhatóság, csapatjátékos attitűd.	Kollaborációs platformok használata a csapatmunka során.
A megismert területek összefüggéseinek megértése más pedagógiai területekkel.	A szabadidő-pedagógia és más pedagógiai területek közötti kapcsolatok.	Önálló gondolkodás és elemzés, felelősség vállalása a pedagógiai koncepciók integrálásáért.	Analitikus szemléletmód, proaktivitás.	Információkeresés és adatfeldolgozás digitális eszközökkel.

Ismereti szinten: ismereteket szereznek az óvodai nevelés alapvető céljairól és feladatairól, az óvodai nevelőmunka személyi és tárgyi feltételeiről, a játéktevékenység objektív és szubjektív feltételeinek megteremtéséről.

Jártasság szintjén: jártasságot szereznek az óvodai nevelő munkával kapcsolatban, elsősorban gondozási feladatokkal, csoportszobai és udvari játéktevékenységekkel.

Készség szintjén: készséggé válik a hallgatókban a gyermekekhez való odafordulás, empatikus viselkedés, a pedagógiai kommunikáció, a problémaérzékenység.

4.5.2.6. A tantárgy témakörei

A. Az óvoda működésének megismerése 18/9 óra

Az óvoda működésének megismerése (az adott intézmény személyi feltételei, az épület felépítése, működési feltételei).

Az óvoda pedagógiai programjának, házirendjének megismerése.

Az óvodai nevelés dokumentációjának megismerése (csoportnapló, az óvodás gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, felvételi és mulasztási napló).

Adminisztrációs feladatok az óvodában.

Felvételi és mulasztási napló vezetése.

A csoportba járó gyermekek adatainak kezelése, adatvédelem.

B. A gyermek tevékenységének megfigyelése, támogatása, problémahelyzetek elemzése 134/129 óra

A gyermekek fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség.

Az óvodai befogadás folyamata, alapelvei, nehézségei.

A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői.

A nevelő és a gyermek kapcsolata.

A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése.

A gyermek játéktevékenységének alakulása.

Játéktevékenység segítése.

A gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődése, rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatói.

A különleges bánásmódot igénylő gyermek: sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, kiemelten tehetséges gyermek.

A gyermekek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése.

Az óvodai élet tevékenységi formáinak megfigyelése, segítése.

Játék (szabadjáték, nevelés a játékban, viselkedési problémák a játékban, a játéksegítés általános alapelvei).

Verselés, mesélés.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

Mozgás.

A külső világ tevékeny megismerése (közlekedés, tájékozódás).

Munka jellegű tevékenységek.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás (mesterségek megismerése, játékos matematikai nevelés).

C. Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása

103/98 óra

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban.

Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

A gyermekek testi képességek fejlődésének segítése.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei.

Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján.

Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek megfigyelése és kivitelezése.

Az egészséges életmód igényének és szokásainak kialakítása.

A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A testápolás, szobatisztaságra nevelés, a tisztálkodás, öltözködés segítése és szokásainak kialakítása.

A kulturált étkezés szokásainak kialakítása.

A nyugodt alvás, pihenés biztosítása.

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

Speciális gondozási feladatok ellátása.

D. Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése, segítése

67/65 óra

A mondókák, versek, mesék kiválasztása.

A mesélés.

Mondókák, versek bemutatása, gyakorlása a gyerekekkel.

Éneklés, énekek bemutatása, gyakorlása a gyerekekkel.

Az elsajátított előkészítő gyakorlatok alkalmazása (a szakember irányításával) az óvodások körében.

E. Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás 67/64 óra

A manuális tevékenységek szerepe a gyermek mozgás- és személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése.

A kézműves munkafolyamatok alkalmazása (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés).

A természetes anyagok és felhasználási lehetőségeik, öko-design, újrahasznosítás.

A rajzolás, festés, mintázás alapelemei, különböző technikák alkalmazásának módjai.

Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei.

Báb-, makett és díszletkészítés, dekoratív felületalakítás.

Népművészethez és néphagyományhoz kapcsolódó tárgyak készítése.

Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái.

F. Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben

51/49 óra

Környezeti nevelés, szemléletformálás lehetőségei az óvodai nevelés folyamatában.

A környezet rendjének megtartása.

Ismerkedés a Zöld Óvodák Hálózattal, az Erdei Óvodai Programmal stb.

Növények, állatok, élősarok gondozása.

Zöldséges- és virágoskert gondozása, ismerkedés a gyógynövényekkel.

Kerti eszközök, szerszámok biztonságos használata, komposztálás.

A környezet tevékeny megismerése és védelme a kirándulások során.

A szelektív hulladékgyűjtésre nevelés, az újrahasznosítás lehetőségei az óvodában.

Energiatudatosságra, energiatakarékosságra nevelés a mindennapokban.

Zöld jeles napok az óvodában (állatok, víz, föld, madarak, fák napja stb.).

G. Mozgásos tevékenységek óvodáskorban ***51/49 óra***

Mozgásfejlődés és -fejlesztés 0-6 éves korban..

Mozgásfejlesztés a természetes mozgások segítségével

Motoros képességek fejlesztése játékokkal (utánzó játékok, fogójátékok, dobójátékok, sor- és váltóversenyek stb.) óvodáskorban.

Járás- és gimnasztikai gyakorlatok vezetésének módszerei.

Mindennapos mozgás tervezése, vezetése.

Zenére végezhető játékos, táncos mozgásformák, mozgásos játékok.

Sportfoglalkozások szervezési feladatai (gyermekfutball, korcsolya, úszás stb.).

H. Óvodán belüli és kívüli programok, a hagyományörzés lehetőségei ***52/49 óra***

Az intézmény napirendje, a csoport tevékenységi területei, csoportfoglalkozások, szervezési feladatok, előkészület, lebonyolítás segítése.

A jeles napok, népszokások, helyi szokások a köznevelés és a közművelődés intézményeiben.

Részvétel az óvodán kívüli programok tervezésében, szervezési feladataiban.

Ünnepélyek, rendezvények (pl. nemzeti, vallási ünnepek, családi nap, falu-, városnap, előadások, találkozók, könyvgyűjtés, közösségépítés, kapcsolat generációk között stb.).

Szabadidő-pedagógia fogalma, cél- és feladatrendszere

- Mi a szabadidő-pedagógia? Alapfogalmak és célkitűzések.
- Hogyan segíti a szabadidő-pedagógia a személyiségfejlődést?

A szabadidő szociológiai háttere

- Szabadidő és társadalom: hogyan befolyásolja a környezet a szabadidőt?
- Életmód, életvitel és szabadidő kapcsolata.

Szabadidő és család

- A szabadidő szerepe a családi életben.
- Hogyan töltünk minőségi időt a családdal?

Szabadidő-szervezés különböző területeken

- Családi szabadidős programok tervezése.
- Iskolai szabadidős tevékenységek szervezése.
- Civil szervezetek szerepe a szabadidős programokban.

Természetbeni tanulás és kirándulások

- Tanulás a természetben: miért fontos?
- Hogyan szervezzünk kirándulásokat?
- Tanösvények a környéken

Média és szabadidő

- A média hatása a szabadidő eltöltésére: előnyök és hátrányok.
- Okos médiafogyasztás: hogyan használjuk hasznosan a médiát a szabadidőnkben?

Közösségszervezés és szabadidő

- Hogyan szervezzünk közösségi programokat?
- Közösségépítő tevékenységek és azok előnyei.
- Szabadidős tevékenységek szervezése
- Hogyan tervezzünk és valósítsunk meg szabadidős programokat?

A sikeres programok kritériumai.

Célirányos és fejlesztő szabadidő-szervezés

Mi az a célirányos szabadidő-szervezés?

Hogyan készítsünk programtervet és forgatókönyvet?

Tematikus programok és jeles napok

Tematikus programok tervezése.

Jeles napok ünneplése és ezek szerepe a közösségben.

Szabadidő-szervezés fogyatékkal élők számára

Fogyatékkal élők szabadidős tevékenységeinek szervezése: célok és feladatok.

Hogyan tervezzünk és valósítsunk meg inkluzív programokat?

Tematikus szabadidő-szervezés fogyatékkal élőknek

- Tematikus programok tervezése és megvalósítása fogyatékkal élők számára.
- Az értékelés fontossága és módszerei.

I. Családi nevelés és az óvodai nevelés kapcsolata 34/40 óra

Együttműködés a családdal, szakemberekkel (gyermekvédelmi felelős, szociális munkás, pszichológus, fejlesztőpedagógus stb.).

Az óvodai szülői értekezletek szerepe, témái.

A gyermek otthoni környezetének megismerése, családlátogatás.

Az interperszonális kapcsolatokat (szülő, gondviselő-gyermek-óvoda-pedagógus), a konfliktuskezelés hatékony módszerei.

Az óvoda prevenciós munkája (a jelzőrendszer működése).

4.5.2.7. Projekttémák középiskolásoknak a tantárgyhoz kapcsolódóan

1. Szabadidős programtervezet készítése: Minden tanuló tervezzen és prezentáljon egy szabadidős programot az osztály számára.
2. Interaktív műhelyek: Különböző szabadidős tevékenységek kipróbálása (pl. sport, kézműves foglalkozások, közösségi játékok).
3. Vendégelőadók meghívása: Szakértők bevonása, akik bemutatják a szabadidő-pedagógia különböző aspektusait.

4.6. Gondozás és egészségnevelés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 90/90 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Gondozás és egészségnevelés tanulási terület elsajátításával a tanulók megismerik az egészségnevelés, egészségvédelem személyi gondozás feladatait, módszereit, eszközeit. Munkájuk során a gyermekek, serdülők, fiatalok életkorának, sajátosságainak megfelelő gondozási-nevelési módszereket alkalmaznak. Tevékenyen részt vesznek a higiénés szokásrendszer kialakításában, higiénés feltételek biztosításában, a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében. A gyermek, serdülő, fiatal napirendjéhez igazodva a pedagógus/nevelő irányításával segítik a gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető szükségleteinek kielégítését. Az egészséges gyermekek gondozásán és nevelésén túl képessé válnak a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásával kapcsolatos teendők elvégzésére is. Gondozói tevékenységüket támogató kommunikációval képesek kísélni. Ismereteket szereznek a munkájukkal kapcsolatos dokumentációs feladatokat illetően is.

4.6.1. Gondozás és egészségnevelés tantárgy 90/90 óra

4.6.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék az egészség és az egészséges életmód, valamint az egészségnevelés, a mentálhigiéné alapfogalmait. A képzés során elsajátítják az egészséges életmód modern szemléletét, az egészségnevelés feladatait.

Ismereteik birtokában a tanulók képessé váljanak a különböző sajátosságú és életkorú gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető szükségleteinek kielégítésére, valamint higiénés szokásaik és egészségtudatos magatartásuk kialakulásának támogatására.

A tanulók ismereteket szereznek a biztonságos és egészséges környezet megteremtéséről, valamint az oktató nevelő munka során előforduló balesetek megelőzéséről és az elsősegélynyújtás feladatairól. Megismerik a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásának alapvető teendőit.

A tanulók legyenek képesek bekapcsolódni a gyermekek napirendjének megszervezésébe, ennek során figyelembe veszik az egészség védelmét. Ismerik az egészségtelen életmódbeli szokásokat és a kockázati magatartásokat, azok következményeit és fejlesztési lehetőségeit.

4.6.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: egészségtan tanár, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus, egészségügyi tanár, egészségügyi szakoktató, védőnő.

4.6.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.6.1.4. A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.6.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódoak, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szervezőképessége, rugalmassága és állóképessége, valamint biztos szakmai tudása birtokában megoldható váratlan helyzeteket is.	A gondozás és egészségnevelés területén széleskörű ismeretekkel rendelkezik. Ismeri az egészség fogalmát, az egészséget meghatározó tényezőket; az egészségfejlesztés, céljait, feladatait.	Ismeri saját kompetenciahatárait és ennek megfelelően jár el. A rábízott feladatokat önállóan elvégzi.	Pontosan, határidőre végzi el a rábízott feladatokat. Szükség esetén az előzetes tervekől eltérve rugalmasan alkalmazkodik a változásokhoz. Felelősséget érez és vállal a rá bízott gyermekek egészségéért.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködés a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Az egészségnevelési és gondozási feladatok során az aktuális helyzetnek megfelelő verbális és nonverbális kommunikációt alkalmaz.	Azonosítja a verbális és nonverbális kommunikáció sajátosságait. Tudja a kapcsolatteremtés formáit, lehetőségeit a gyermekekkel/tanulókkal és a családjukkal.	Kompetenciájának megfelelően kommunikál a szülőkkel, hozzátartozókkal. Köznyelvi és szakmai kommunikációja az adott helyzetnek és feladatnak megfelelő, hiteles.	Kimondott és leírt szavaier felelősséget vállal. Munkáját az etikai szabályok betartásával végzi. Kommunikációja során betartja az udvariasság szabályait.	
Munkája során felismeri a rábízott gyermekek/tanulók szükségleteit és ezeket képes az egyéni sajátosságoknak megfelelően kielégíteni.	Azonosítja a különböző gyermekek/tanulók életkori sajátosságait, szükségleteit.	A gyermekek szükségleteit képes önállóan kielégíteni.	Határozott fellépés és együttérző, segítőkész magatartás jellemzi.	

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódotok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
<p>Támogatja a gyermekek/tanulók egészség-tudatos magatartását és az egészséges életmód kialakítását.</p> <p>Váljék képessé egészséges életmód kialakítását szolgáló programok összeállítására. Az elsajátított kompetenciák önálló alkalmazása.</p>	<p>Meghatározza az egészségvédelem, mentálhigiéné fogalmait, módszereit, eszközeit és ezek alkalmazásának lehetőségeit a különböző életkorokban.</p> <p>Megnevezi az egészséges életmód követelményeit és az egészségre káros szokások hatásait.</p> <p>A tanuló ismerje az egészséges életmód összetevőit, az egészségfejlesztést elősegítő módszereket, eljárásokat, a jó egészségi állapot megőrzésének feltételeit, a prevenció szintjeit, módszereit.</p>	<p>A munkáját irányító szakember útmutatásai alapján részt vesz a gyermekek/tanulók egészségnevelésében.</p> <p>A tanulók a célokhoz igazodó ismeretek, magatartásminták birtokában részt vesz a gyermekek napirendjének megszervezésében Részt vesz az egészséges életmód kialakítását szolgáló programok összeállításában.</p>	<p>Egészségtudatos magatartás jellemzi, elkötelezett az egészséges életmód szokásainak kialakításában és az ezzel kapcsolatos példamutatásban.</p>	<p>Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.</p> <p>Az információ források kritikus használata.</p>
<p>Megteremti a gyermekek/tanulók pihenéséhez szükséges feltételeket.</p>	<p>Tudja az egyes életkorokra jellemző aktív és passzív pihenés fogalmát, formáit és jelentőségét.</p> <p>Ismeri a testi egészség megőrzésében és a biológiai szocializációban; a rendszeres test-edzés betegség megelőző szerepét, azok hatását a személyiség alakulására. Ismeri a rekreáció rekreációs edzés jellemzőit.</p>	<p>Biztosítja a gyermekek, serdülők, fiatalok pihenéséhez szükséges környezetet.</p>	<p>Munkája során törekszik a nyugodt környezet és a pozitív nevelői légkör megteremtésére.</p>	<p>Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködés a tanárral és a tanuló-társakkal digitális eszközök és internet segítségével.</p>

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Gondozási munkája során a beavatkozást igénylő helyzeteket gyorsan felismeri. Figyelmét képes megosztani a rábízott gyerekek között.	Meghatározza az egészséges és biztonságos környezet megteremtésének feltételeit és lehetőségeit, valamint az elsősegélynyújtás teendőit.	Gondoskodik az egészséges és biztonságos környezet megteremtéséről. Szükség esetén elsősegélyt nyújt.	Felelősséget vállal a rábízott gyermekekért, serdülőkért, fiatalokért. Törekszik a balesetek megelőzésére. Munkáját figyelmesen és türelemmel végzi.	
Tevékenyen részt vesz a gyermekek/tanulók egészséges higiéniés szokásrendszerének kialakításában.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a személyi higiénié területén. Ismeri az egészségtelen életmódbeli szokásoknak és a kockázati magatartásoknak a következményeit és fejlesztési lehetőségeit.	A gyermekek/tanulók életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő gondozási tevékenységet végez.	Elkötelezett a gyermekek/tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges higiéniés szokásrendszernek kialakításában.	
Ellátja a betegség tüneteit mutató gyermeket intézményi keretek között.	Tudja a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásának alapvető feladatait.	A munkáját irányító szakember útmutatásai alapján ellátja a betegség tüneteit mutató gyermeket.	A betegség tüneteit mutató gyermek ellátásával kapcsolatos feladatait felelősséggel és empátiakusan végzi.	
Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatokat szakszerűen végzi. Azonosítja az óvodás gyermek speciális gondozási igényeit és ennek megfelelően végzi munkáját.	Megnevezi az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek alapelveit, szabályait. Azonosítja az óvodás korban előforduló speciális gondozási igényeket.	Az óvodai gondozási tevékenységeket önállóan végzi.	A gondozási tevékenységek során tiszteletben tartja a gyermeke egyéni szükségleteit.	

4.6.1.6. A tantárgy témakörei

A. Egészségvédelem

18/18 óra

Az egészség és az egészségvédelem fogalma, célja, feladata.

Az egészségnevelés fogalma, célja, módszerei, eszközei.

Az egészségnevelés feladata, területei a különböző életszakaszokban.

Mentálhigiéné.

Az életmód – egészséges életmód – egészségmegőrzés.

A gyermek, a tanuló testi szükségletei.

A helyes életritmus.

A táplálkozás egészségtana, a pszichés hatások jelentősége az étkezésben.

A kulturált és egészséges étkezési szokások kialakítása. A korszerű táplálkozás alapelvei, ismérvei. A helytelen táplálkozási szokások, mint a különböző betegségek kialakulásának rizikófaktorai. Az egészséges étrend összeállításának szerepe.

Az aktív és passzív pihenés és a mozgás szerepe jelentősége.

A prevenció fogalma, szintjei, szinterei, feladatai, eszközei.

A magyar népesség egészségi állapota, különös tekintettel a gyermekpopulációra. (A demográfiai és az epidemiológiai mutatók alakulása.)

Dohányzás, alkohol és drogfogyasztás megelőzése, A kockázati magatartás megjelenése a családban. „Az addikció kialakulásának tünetei.

B. Személyi gondozás

18/18 óra

A személyi gondozás fogalma, területei.

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban.

A higiénés szokások kialakításának területei és szabályai.

Higiénés szokások kialakítása az étkezések előtt, közben és az étkezést követően.

A gondozási folyamatban elvárt magatartás, kommunikáció.

A személyi higiéné jellemzői, követelményei különböző életkorokban.

C. Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek

18/18 óra

Az egészséges életmód igényének és szokásainak kialakítása.

A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A testápolás, szobatisztaságra nevelés, a tisztálkodás, öltözködés segítése és szokásainak kialakítása.

A kulturált étkezés szokásainak kialakítása.

A nyugodt alvás, pihenés biztosítása.

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

Speciális gondozási feladatok ellátása.

D. A betegség tüneteit mutató gyermek gondozása 18/18 óra

A betegség tüneteit mutató gyermek ellátása, elhelyezése.

A nevelő feladata a betegség tüneteit mutató gyermek ellátása során.

Teendők hányással, hasmenéssel járó betegségek esetén.

Lázás gyermek ellátása, a láz okai, tünetei, a lázcsillapítás módjai.

Kapcsolatfelvétel szülővel, gondviselővel, orvossal, szükség szerint mentőszolgálattal.

A tartós beteg gyermek ellátása intézményi körülmények között (cukorbeteg gyermek, allergiás gyermek stb.).

E. Elsősegélynyújtás

18/18 óra

Az elsősegély fogalma, célja, a mentési lánc.

Az elsősegélynyújtás általános szabályai.

Mentők igénybevétele, mentőhívás szabályai.

A helyszín szerepe, kimentés és a sérültek állapotfelmérése.

Újraélesztés (BLS, AED).

Sebek vérzések típusai, sebellátás, kötözések.

Rándulás, ficam, törés ellátása.

Teendők allergiás tünetek, görcsroham esetén.

4.7. Családpedagógiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összes óraszámja: 124/124 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Családpedagógiai alapismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló megismerkedik a családszociológia legfontosabb fogalmaival, a családdal kapcsolatos jelenségek történeti változásaival, a mentálhigiéné szemléletmódjával, a családi lelki egészségvédelem alapjaival. Megismeri, hogy bizonyos családi folyamatok kiszámíthatók, szociológiailag leírhatók. A tanulási terület demográfiai átmenetek kapcsán, változó társadalmi értékek tükrében mutatja be a család funkcióinak változásait. Ismerteti a családban előforduló konfliktusokat, problémákat. A tanuló betekintést kap a családpedagógia alapelveibe és módszereibe, valamint felkészül a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra. Megismeri a család- és gyermekvédelem jogszabályi háttérét, elméleti és szakmaközpontú aspektusait. Átlátja a gyermekvédelem rendszerét, és kapcsolódását a pedagógiai nevelő munkához. Megismeri a pedagógiai munkához kapcsolódó gyermekvédelmi kötelezettségeket, az észlelő- és jelzőrendszer működését. A fenntarthatósággal kapcsolatban felhívja a tanulók figyelmét arra, hogy a természet és a környezet iránti fogékonyság, érdeklődés kialakítása a családban történik. A tanuló megismeri azokat a területeket, amelyek a családban a fenntarthatóságot érvényesítik.

4.7.1. Gyermek, család, társadalom tantárgy

62/62 óra

4.7.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek és elemzéseket végezzenek a gyermeket körülvevő társadalmi közösségekről (elsősorban a családról). Ismerjék meg a családi működés és fejlődés jellegzetességeit, azokat a társadalmi tényezőket, folyamatokat, amelyek hatással vannak a családra. Értsék meg, hogy a család és a család működése csak sokszínű értelmezési keret és kontextus figyelembevételével ismerhető meg. A tantárgy felkészít a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra.

4.7.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: szociálpedagógus, szociális munkás szakot végzett pedagógus, pedagógiatanár.

4.7.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Történelem és állampolgári ismeretek, Komplex természettudomány, Mentálhigiéné tantárgy, Értékteremtő gyermeknevelés, Pedagógia gyakorlat, Gondozás és egészségnevelés.

4.7.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.7.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősségvállalás mér-téke	Elvárt viselkedé-s módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digi-tális kompetenciák
A szociológiai ösz-szefüggések felismerése, értelme-zése.	Tudja a szociológia alapfogalmain, a tár-sadalom fogalmát, a társadalom összeté-telének mutatóit, az adatok gyűjtésének módszereit, eszkö-zeit. A társadalmat rendszerként értel-mezi.	Adatokat gyűjt, az adatokat összeha-sonlítja és követke-ztetéseket von le.	Elfogadja a társada-lom sokszínűségét, az egyén társadalmi meghatározottságát.	
Megfogalmazza a társadalomban meg-jelenő egyenlőtlen-ségek okait, kiala-kulásának folyama-tát.	Megérti a társa-dalmi egyenlőtlen-ségek, különösen az oktatási egyenlőt-lenségek hatását a családok életére.	Észleli az óvodában megjelenő társa-dalmi problémákat és jelzi az óvodaped-agógus felé. Fellép a negatív diszkrimi-náció kialakulása el-len.	Toleráns, előítélet-mentes viselkedés az eltérő társadalmi helyzetű családok-kal.	
Átlátja azokat a tár-sadalmi tényezőket, amelyek hatással vannak a társadalom szerkezetére, a tár-sadalmi mobilitásra és a népesedési fol-lyamatokra.	Azonosítja a ma-gyar társadalom szerkezetéhez, a mobilitáshoz, a de-mográfiahoz kap-csolódó alapfogal-makat.	A társadalmi prob-lémákat elemzi, közben felismeri, és kritikusan szemléli azok keletkezésének okát.	A társadalmi prob-lémák azonosítása során objektivitás jellemzi.	Információ gyűjté-s, felhasználása, tárolása a digitális eszközök segítségé-vel.
Értelmezi a kultúra, az értékek, normák egymásra gyakorolt hatását.	Tiszta-ban van a kul-túra, szubkultúra, kulturális pluraliz-mus alapfogalmai-val és az egyén éle-tére gyakorolt hatá-saival.	Munkája során fi-gyelembe veszi a gyerekek szociokul-turális, világnézeti sajátosságait.	Toleráns és elfo-gadó a különböző kulturális háttérrel rendelkező csalá-dokkal.	Digitális tartalmak létrehozása. Digitális, internet alapú kommuniká-ció.
Azonosítja a deviáns magatartásformákat.	Felismeri a deviáns viselkedés megnyil-vánulásának jellem-zőit. Érti a devian-cia hatását az egyénre és a tár-sadalomra.	Jelzéssel él az óvo-dapedagógus felé, ha deviáns visel-kedési formát tapasztal a családoknál.	Elkötelezett a devi-áns magatartásform-ák azonosításá-sában.	
Munkája során problémaérzéke-nyen közelít a peda-gógiai jelenségek értelmezéséhez. Is-meretei alapján ké-pes több szempontú elemzésre, szempontok mérlegelé-sére.	Felismeri a család jelentőségét a személyiség fejlődé-sének folyamatában. Felismeri a család elemi életfeltételei-nek hiányát.	Felelősen kezeli a rábízott információ-akat. Szakmai ismeretek birtokában ön-állóan végzi a rábi-zott feladatokat.	Tiszteletben tartja a gyermekek, vala-mint családtagjaik értékeit, autonómi-áját, Munkáját előíté-letmentesen, és a ti-toktartás szabályai szerint végzi. Betartja szakmai kompetenciahatá-rait.	

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősségvállalás mér-téke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő digi-tális kompetenciák
Nyíltan és hitelesen kommunikál a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően. Felismeri és értelmezi kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszti.	Rendelkezik a családdal való kapcsolattartáshoz szükséges megfelelő módszertani felkészültséggel.	Pedagógus iránymutatása és szakmai utasítások alapján önállóan kezdeményez és tart fenn kapcsolatot a családdal, tölt ki jegyzőkönyveket és szakmai dokumentumokat.	A családokkal és a partnerekkel való eredményes kapcsolattartás megvalósítása érdekében törekszik a hatékony kommunikációra. Nyitott az együttműködésre.	
Bizalmi légkört alakít ki és tart fenn a gyermekkel és a családokkal. Segíti a kapcsolatfelvételt és fenntartását a munkájában érintett személyekkel, családokkal. Támogatja a család és az intézmény kapcsolattartását.	Alapvető ismeretekkel rendelkezik a családról, a családi nevelés elsődlegességéről. Felismeri a családokkal való kapcsolat megteremtésének és fenntartásának lehetőségeit. Tudja a bizalmi légkör kialakításának lépéseit, feltételeit.	A gyermekek és a családok érdekeit tiszteletben tartja, munkatársaival együttműködik. Kommunikációja nyitott, hatékony. A tudomására jutott információkat etikusán kezeli.	Tevékenysége során tiszteletben tartja a személyiségi jogokat és a személyes adatokat.	Képes önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata.
Támogatja a konfliktuskezelés konstruktív megoldásait. Alkalmazza a konfliktuskezelés tanult módszereit.	A pedagógiai munka során felismeri a családi működés diszfunkciójának jeleit, valamint az egyéni és családi krízishelyzeteket.	Szakemberekkel együttműködve elemzi a feltárt helyzeteket, szakmai irányítás mellett közreműködik a problémás helyzetek kezelésében, a krízishelyzetek azonosításában, a megfelelő szakemberhez való eljutás támogatásában.	Egyetért azzal, hogy a személyiségfejlesztés az érintett partnerek komplex együttműködésére épül. Törekszik a kialakult probléma háttérnek feltérképezésére.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása. Digitális, internet alapú kommunikáció. Digitális tartalmak létrehozatala.
Felismeri a családok társadalmi szerepét, helyzetét, a családokra vonatkozó társadalmi normákat.	Érti a társadalom családokra gyakorolt hatását.	Kompetenciahatárai betartásával értelmezi a családok helyzetét és javaslatot tesz a problémák megoldására.	Toleránsan és empátiával közelít a különböző családi típusokhoz.	
Átlátja a család funkcióinak változásait, a családi életciklusokat.	Azonosítja és meghatározza a család funkcióit a társadalomban, a családi életciklusok során történt változásokat a kialakuló krízishelyzeteket.	A család és a gyermek sajátosságainak megfelelően támogatást nyújt a nevelő-gondozói munkában.	A rábízott gyermek családjáról szerzett információkat a szakmai titoktartás szabályai szerint kezeli.	Képes önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
El tud igazodni a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer hálózatában.	Tudja a prevenció fogalmát és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket. Tisztában van a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer felépítésével és működésével.	Preventív jellegű tevékenységeket végez. Betartja a jogszabályi és egyéb előírásokat.	Munkáját mindenféle megkülönböztetés, előélet nélkül végzi.	

4.7.1.6. A tantárgy témakörei

A. Szociológiai alapismeretek

15/15 óra

A szociológia fogalma, tárgya.

A társadalom fogalma.

Egyenlőség-egyenlőtlenség.

A társadalmi struktúra és rétegződés.

Társadalmi mobilitás és a modernizáció hatása az egyénre és a családra.

Népesség. Népesedés, demográfiai helyzet és környezeti hatásai.

A társadalom egészségi állapota, szociális helyzete.

A pedagógiai szociológia fogalma, tárgya, interdiszciplináris kapcsolatrendszere.

Család – iskola – társadalom. Az oktatás szerepe a társadalomban, oktatási egyenlőtlenségek.

A digitális kor gyermekei – a diverzitás növekedése.

Az oktatás szerepe a társadalomban, oktatási egyenlőtlenségek.

Kultúra, értékek, normák, szubkultúra, kulturális pluralizmus.

B. Családszociológia

16/16 óra

A család fogalma, családszociológiai alapismeretek.

A családra ható legfontosabb folyamatok, tendenciák.

A család történeti alakulása, változásai, családmodellek.

A család szerkezete, családtípusok, családformák pluralizálódása.

Párkapcsolatok, gyermekvállalás.

A család funkciói és változásai, a generációk közötti relációk a családban (reprodukción, szocializáción, pszichés védelmi funkcion, gazdasági funkcion, fogyasztás, értékviség).

Családi szocializáción, családi életre nevelés (család és iskola).

A család fejlődési életciklusai és a normatív krízisek rendszere.

A család, mint támogató rendszer és mint problémaforrás.

Törékeny kapcsolatok rendszere – családi rendszerszemlélet.

A családi homeosztázis.

Humánökológiai modell.

C. Gyermekvédelem

21/21 óra

A gyermeki jogok és kötelességek.

Szülői jogok és kötelezettségek.

Családpolitika ellátási formái.

A gyermekjóléti alapellátások rendszere, jogszabályi alapok.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás szerepe és kapcsolódása a pedagógiai munkához.

Gyermekvédelmi beavatkozást igénylő problémák.

A gyermeki jogok nemzetközi és hazai védelmét szabályozó dekrétumok.

Gyermekjogi sérelmek és kezelésének gyakorlata.

Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, veszélyeztetettség fogalma, kialakulásának okai, jellemzői, szegregátum.

A szegénység elméleti megközelítései – munkanélküliség.

A gyermekszegénység kérdései.

D. Fenntartható fejlődésre nevelés

10/10 óra

A fenntarthatóság fogalma, értékei.

Fenntarthatósági célok.

Energiatakarékosság.

Tudatos vásárlás – újrahasznosítás.

Fenntarthatóság a családban.

Életvitel, életmód, természeti és környezeti értékek.

A környezettudatosság, a fenntarthatóság alapelvei.

A fenntarthatóság pszichológiája (Szubjektív jólét, fenntarthatatlanul magas fogyasztás és a boldogság kérdésköre).

A média szerepe.

Közösségek, családi programok.

4.7.2. Mentálhigiéné tantárgy

62/62 óra

4.7.2.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a mentálhigiénés szemléletmód megalkotása, a megszerzett ismeretek integrációja, a lelki egészség megőrzésének, a holisztikus szemlélet kialakításának segítése, a lelki egészségvédelem alapfogalmainak megismertetése, a családokkal való segítő munkához kapcsolódó ismeretek elsajátítása, elmélyítése. A tantárgy tananyagtartalmának élményszerű és gyakorlatias feldolgozása támogatja a tanulók személyiséget védő megküzdési stratégiáinak fejlesztését

4.7.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: mentálhigiénikus, egészségfejlesztő, mentálhigiénés szakember, pszichológus gyógypedagógus.

4.7.2.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Gyermek, család, társadalom tantárgy, Értékteremtő gyermeknevelés, Pedagógia gyakorlat, Gondozás és egészségnevelés.

4.7.2.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.7.2.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Pedagógiai helyzetekben ki tudja használni személyiségének erősségeit az eredményes megoldás kialakításában.	Reális önismerettel rendelkezik, ismeri erősségeit és gyengeségeit.	Megfogalmazza önmaga tulajdonságait, elfogadja mások visszajelzéseit saját magáról, s önálló javaslatokat fogalmaz meg a változtatás szükségességéről és lehetőségéről.	Törekszik személyisége előnyös jellemzőinek erősítésére. Pedagógiai munkájában tiszteletben tartja önmaga és mások személyiségjellemzőit.	Digitális tartalmakat használ és készít. Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
Adott szempontok alapján megfigyelést végez és tapasztalatait lejegyzi. Betartja szakmai kompetenciahatárait.	Azonosítja a család megfigyelésének lehetséges szempontjait. Tisztában van a tanult szakma kompetenciahatáiraival.	Szakmai iránymutatást követve önállóan vesz részt a családról szóló információgyűjtésben, felveszi a kapcsolatot a családdal: telefonál, üzenő fizetbe ír, személyesen konzultál. Önállóan vezeti a családdal történő kapcsolattartás és a családlátogatás dokumentumait, jegyzőkönyveit.	Magára nézve kötelezőnek tartja a tudomására jutott bizalmas információk megtartását. Munkáját előítéletmentesen, a családok értekeit és autonómiáját tiszteletben tartva végzi.	Önálló információgyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködik a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével
Közreműködésével elősegíti az intézmény és a család hatékony és eredményes kommunikációját.	Felismeri és értelmezi a családon belüli, valamint a család és az intézmény között kialakult konfliktusokat.	Elősegíti a szakemberek és a családok közötti együttműködést.	Másokkal történő szóbeli és írásbeli kommunikációjában szem előtt tartja a pedagógiai munka szakmai elvárásait.	

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősségvállalás mér- téke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digi- tális kompetenciák
Alkalmazza a konfliktuskezelés problémamegoldást elősegítő módszereit.				
Keresi a kialakult probléma háttereit, a segítség lehetőségeit és módjait. Tud pedagógiai megoldási lehetőségeket megfogalmazni a működési problémák csökkentésére, illetve további szakmák bevonására.	Felismeri a családi diszfunkciókat.	Önállóan képes értéktételeket és megoldási javaslatokat megfogalmazni, szakmai kritikákat és segítséget elfogadni.	Empatikus és érzékeny a családi működés problémáira és kész a családok támogatására a megoldások megtalálásában és igénybevételeben.	
Problémafeltárást végez, a felismert problémát megoldandó feladatként értelmezi.	Észleli a gyermek, tanuló pszichés állapotának változásait.	A pedagógus szakmai irányítása mellett, és vele együttműködve tevékenyen részt vesz a probléma megoldásában.	Nyitott az együttműködésre, tud segítséget kérni és elfogadni.	

4.7.2.6. A tantárgy témakörei

A. Mentálhigiénés alapismeretek

31/31 óra

Mentálhigiéné fogalma, feladata, szükségessége. Holisztikus megközelítés.

A mentálhigiéné szemlélete, fajtái, irányultsága, szintjei (egyéni, közösségi), problématerületei.

Egyéni és közösségi válsághelyzetek.

Az egészségnevelés és a mentálhigiéné kapcsolata.

Az emberi szükségletek rendszere.

A személyes kapcsolathálózat jelentősége.

A lelki egészségvédelem feladatkörei.

A stressz hatása.

A kiégés jelensége.

A konfliktus fogalma, típusai, konfliktuskezelési stratégiák.

A konfliktusok pedagógiai haszna.

Óvodai konfliktusok.

A mentálhigiéné szerepe az óvodai prevenciós munkában.

A gyermek lelki egészségvédelme, beilleszkedésének támogatása.

Interakció (szociálpszichológiai), kontaktus és a konzultáció fogalma, folyamata.

A segítő kapcsolat jellemzői, a segítő beszélgetés, mint sajátos kommunikációs forma.

B. Családi mentálhigiéné

31/31 óra

A mentálhigiéné szemlélet.

A család szerepe és a lelki egészség.

Reziliencia.

A mozaikcsaládok pszichológiai sajátosságai.

Családi szerepek és konfliktusok.

Családon belüli nemi szerepek (férfi, nő, gyerek) és azok változása.

Családon belüli diszfunkciók és következményeik (konfliktusok a családban, családon belüli erőszak).

Családi konfliktusok típusai, leggyakoribb okai, feloldásának lehetőségei. Krónikus konfliktusok, veszélyeztetett családok.

Az anya-gyermek kapcsolat jelentősége a személyiségfejlődésben.

A P.E.T. módszer, a szülői hatékonyság fejlesztése (Gordon), a szülői eredményesség tanulása.

A krízis fogalma, típusai, szakaszai. A krízisben lévő személy jellemzői.

A krízis kimenetelei, krízismegoldások.

A családi krízisek típusai. Normatív és paranormatív krízisek a család életében.

A család elégtelen, hibás működése és annak következményei (a diszfunkcionálisan működő család – túlkötés, elhanyagolás, túlkövetelés, bántalmazás, agresszív attitűd stb.).

Az elhanyagolás, bántalmazás fogalma, fajtái, lehetséges okai, rizikófaktorok.

Az elhanyagolásnak, bántalmazásnak a jelei, teendők az intézmény részéről.

A hideg, nyílt, gyenge, elutasító szülői attitűd.

A deviancia fogalma. A deviáns viselkedés jellemzői, deviáns karakter, deviáns karrier.

Deviancia a családban.

Rendszerabúzus.

Együttműködés a családdal, szakemberekkel.

A családok megismerésének módja, a családlátogatás.

Az interperszonális kapcsolatok (szülő-gyermek-pedagógus) működésmechanizmusa.

Koordináció a pedagógusokkal, egészségügyi és szociális szakemberekkel.

4.8. Játékpedagógia megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 80/80 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Játékpedagógia tanulási terület tanításának célja, olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelynek eredményeként a tanuló képes játéktevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni.

4.8.1. Játékpedagógiai tantárgy 80/80 óra

4.8.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A játékpedagógia tantárgy elméleti és gyakorlati megközelítéssel korszerű ismereteket nyújt a játék sajátosságainak, különös tekintettel az óvodás korosztályra jellemző játékfajták és a játék pedagógiai feltételeinek területén. A játék pedagógia felosztásának, a jó játék kialakulásához szükséges pedagógiai feltételek elméleti megismertetésével megalapozza, a saját élményeken alapuló tanulás útján történő kreativitás fejlesztéssel a gyakorlati oldalról felkészíti a hallgatókat az óvodai nevelő munkában elsődleges és alapvető tevékenység az óvodai játék irányítására, vezetésére. Az elméleti, módszertani és gyakorlati ismeretek jól szolgálják a hallgatók játék kultúrájának fejlesztését.

Az óvodáskorú gyermek legtermészetesebb, legalapvetőbb és legfejlesztőbb tevékenységének a játéknak pedagógiai oldalú megközelítése, a tanulók az óvodai játéktevékenység segítéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteinek megalapozása. Játékról vallott szemléletük és viselkedésmódjuk fejlesztése.

4.8.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, óvodapedagógus.

4.8.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.8.1.4. A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.8.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A szabadidő eltöltésével kapcsolatos ismereteket rugalmasan alkalmazza és ezáltal elősegíti a gyermekek személyiségének fejlesztését	Ismeri a szabadidővel kapcsolatos elméleti-fogalmi alapokat, valamint tisztában van azzal, hogy a gyerekek mely képességeinek fejlődése hogyan támogathatók a szabadidős tevékenység keretében.	Segíti a csoportok, közösségek alakulását és azok fejlesztését a különböző szabadidős programokban.	A szabadidős programok lebonyolítása során pozitív légkört teremt, Figyelmbe veszi a gyermekek egyéni sajátosságait.	A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ. Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata.
Az egyéni és csoportos szabadidős tevékenységek helyszínén megteremt a biztonságos körülményeket.	Azonosítja a szabadidő különböző szintjeit és az ezekhez kapcsolódó lehetőségeket.	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint gondoskodik a szabadidős tevékenység helyszínének biztonságáról.	Az óvodapedagógus útmutatásai alapján egyénileg tudja segíteni a gyermekek tevékenységét.	
Hatékonyan közreműködik az egyéni és a csoportos szabadidős tevékenységek előkészítésében és megvalósításában.	Tájékozott az egyéni és csoportos szabadidős foglalkozások tervezésében és lebonyolításában.	A szabadidős program céljának megfelelően és a munkáját irányító szakember útmutatásai szerint részt vesz az előkészítésben és kivitelezésben.	Szükség esetén képes az előzetes tervek megváltozásához rugalmasan alkalmazkodni.	

Készség szintjén: az óvodapedagógussá váláshoz szükséges kompetenciák fejlődése mellett megismerik az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságait, a játékfajták összefüggéseit, az óvodai nevelőmunka alapját jelentő játékot.

Jártasság szintjén: A tanulók az elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában képessé válnak a megszerzett tudást az óvodai gyakorlatban a játéktevékenységben kamatoztatni.

Ismereti szinten: megismerik a játékról vallott felfogásokat a különböző korokban, a játékelméleteket, a játék külső környezeti, pedagógiai feltételeit az óvodában.

4.8.1.6. A tantárgy témakörei:

A. Az óvodáskor játékei

18/18 óra

A játék fogalma, általános jellemzői, sajátosságai.

A játékról alkotott vallott felfogás a különböző történelmi korokban.

Klasszikus és modern játékelméletek.

Az ünnepek, jeles napok és megjelenése a gyermekek játékában. Az óvodai nevelő feladatai a játék feltételeinek megteremtésében.

A játéktevékenység helye, szerepe a kisgyermekek életében.

A játék kialakulása fejlődése 0-6 éves korig.

Az óvodáskorú gyermek jellemző játékfajtái, jellemző jegyei, sajátosságai,

játékpedagógiai felosztás.

A gyakorlójáték.

A szerepjáték minta az óvodás kor legjellemzőbb játéktevékenysége.

Az építő- és konstrukciós játék, és a barkácsolás.

A bábozás és a dramatizálás.

A szabályjáték.

Játék készítés a különféle anyagokból az óvodai játékhöz.

Az óvodai ünnepekhez és jeles napokhoz készíthető ajándék ötletek kivitelezése.

Egyéni és csoportos tevékenységeket meghatározó pedagógiai és pszichológiai jellemzők, feltételek.

A játékra vonatkozó pedagógiai-pszichológiai elméletek.

A gyermekjátékok biztonsági előírásai és egészségügyi követelményei.

A játékok általános jellemzői.

A játék fajtái.

A szabadjáték.

Játékeszközök csoportosítása és készítése.

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban.

A játék célja, szerepe az óvodások életében.

A játékfajták hatásai a gyerekekre.

Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok.

A sport szerepe a személyiség fejlődésében.

A sportjátékok fajtái, szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai.

A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben.

A játék „öngyógyító” szerepe, a játék mint terápiás eszköz.

Önismereti játékok fajtái, formái, a játék pszichoterápiás hatása.

Versek, mesék, feldolgozása szerepjátékkal.

A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése.

Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében.

Konstruktív játékok.

B. Játéktevékenység, játékkészség fejlődése és támogatása

31/31 óra

A játék külső környezeti feltételei, pedagógiai követelményei az óvodában. A játék objektív és szubjektív feltételei.

Az ünnepek, jeles napok és megjelenése a gyermekek játékában. Az óvodai nevelő feladatai a játék feltételeinek megteremtésében.

Játék készítés a különféle anyagokból az óvodai játékhoz.

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban.

A különböző életkorú (0-7 év) gyermekek fejlődésének jellemzői és támogatásának lehetőségei a játéktevékenységen keresztül:

- testi és mozgásfejlődés
- gondolkodás fejlődése
- érzelmi és akarati fejlődés
- beszédfejlődés
- szocializáció, énefejlődés
- közösségformálás
- önkiszolgálás.

Játéksegítés elvei.

Szabad játéknál az óvodai nevelő szerepe és feladatai.

Különböző játékfajták jelentősége a fejlődési folyamatban.

Együttes játék a gyermekkel, mintaadás.

Kommunikáció a játéktevékenység során.

Egyéni bánásmód a játéktevékenységekben.

Játékos lehetőségek a kognitív képességek fejlesztéséhez.

C. Játékkezdményezés és a játék segítése ***31/31 óra***

A játéktevékenység helye, szerepe a kisgyermek életében.

A játék kialakulása fejlődése 0-6 éves korig.

Az óvodáskorú gyermek jellemző játékfajtái, jellemző jegyei, sajátosságai,

játékpedagógiai felosztás.

Az ünnepek, jeles napok és megjelenése a gyermekek játékában. Az óvodai nevelő feladatai a játékban, a játék kezdeményezésben, játék segítségével és a játék feltételeinek megteremtésében.

A játékhoz szükséges kreatív képességek fejlesztés játékkal. Mozgásos szabályjátékok.

Játék készítés a különféle anyagokból az óvodai játékhoz.

Társasjáték készítés alapelvei.

A játékvezető feladatai.

A játéksegítés általános elvei.

A játékvezetővel szemben támasztott elvárások.

A nevelő szerepe a játéktevékenységben.

Konkrét játékok megtanítása:

- Népi játékok
- Körjátékok.

Udvari játékok:

- Szabályjátékok

- Sportjátékok
- A nevelő feladata a szabad játéktevékenység segítésében
- Bekapcsolódás a játéktevékenységbe
- A játékok karbantartása, javítása.

A játék és a munka kapcsolata.

Munka jellegű tevékenységek.

4.9. Kommunikáció megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 103/103 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Kommunikáció tanulási terület tanításának célja a pedagógiai pályán meghatározó hatékony kommunikációs készségek és ismeretek aktív, tudatos fejlesztése, olyan korszerű ismeretek elsajátíttatása, amelyek révén a tanulóknak tudatosul a kommunikáció egyetemesége, a kommunikációs megnyilvánulások kulturáltságának fontossága.

4.9.1. Pedagógiai kommunikáció tantárgy 103/103 óra

4.9.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátíttatása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklásra és érvelésre. A tanuló ismerje meg és tudja használni a konfliktuskezelési technikákat. Legyen képes érthetően és helyesen kifejezni magát.

A tantárgy oktatása során esetmegbeszélések alkalmazásával segíteni kell a tanulók szemléletformálását, egyben érzékenyítését a családi problémák, gyermeki jogi sérelmek felismerése és kezelése terén, minél szélesebb elméleti és gyakorlati tudás átadása, szerzése a család- és gyermekvédelmi pedagógia szakterületén, a megfelelő kommunikációs technikák alkalmazásáról.

4.9.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: kommunikáció szakot végzett pedagógus, pedagógia szakos tanár/ szociálpedagógus, logopédus, magyartanár, drámapedagógus, óvodapedagógus.

4.9.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv.

4.9.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.9.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mérése	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat. Érthetően kommunikálja javaslatait.	Tudja a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet-típusokat, a kommunikációs stílusokat.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze.	A gyermekek életkori és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről. Kommunikációjával nevel, pozitív példát nyújt.	Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata. Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információ források kritikus használata.
Az online térben a beszédhelyzetnek megfelelően kommunikál, ismeri és alkalmazza az etikai, és az adatvédelmi szabályait.	Ismeri az online felületeket, azok használatát. Tisztában van az etikai és adatvédelmi szabályokkal.	Felelős a nyilvános kommunikációjáért, megosztásaiért (képek, kommentek, bejegyzések stb.).	A netikett szabályait figyelembe véve kommunikál, kellő óvatossággal és felelősségtudattal van jelen az online térben, és másokat is erre a magatartásra ösztönöz.	

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mérése	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felveszi a kapcsolatot a családtagokkal és adekvátan kommunikál. A problémamezékenység fejlesztése a társadalmi kontextusok felismerésére a gyermekek, családok segítségével.	Meghatározza a családdal való kapcsolattartás szerepét, formáit, szabályait a pedagógiai munkában. Ismeri a megfelelő kommunikációs technikákat, a rendszerben való gondolkodás jellemzőit.	Munkája során betartja a szakmai, etikai szabályokat. Tájékoztatási kötelezettségére a hitelesség és tapintat jellemző.	Felelősséget érez az objektív, tudatos megfigyelésekkel alátámasztott tájékoztatásra, részt vállal a segítő beszélgetésben.	Együttműködik a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Képes megfelelő légzéstechnikával, artikulációval, hangképzési technikákkal megnyilvánulni.	Ismeri a beszédtechnika, beszédművelés fejlesztő, gyakorlati módszereit.	Ügyel a helyes artikulációra és légzés technikára.	A helyzetnek megfelelő hangszín, hangerő, beszédtempó, ritmus megválasztásával és helyes artikulációval, légzéstechnikával beszél.	
Képes külső megjelenésében egyéniségnek és hivatásának összeegyeztetésére.	A külső megjelenést mint metakommunikációs eszközt a helyzetnek megfelelően alkalmazza.	Igényes magával szemben, és ezt másoktól is elvárja.	Megjelenésével is nevel, pozitív mintát nyújt a rábízott gyermek számára.	

4.9.1.6. A tantárgy témakörei

A. *Kommunikációs készségfejlesztés, beszédtechnika* 49/49 óra

A beszéd stílusa, a stílusok kommunikációs szerepe (helyzetgyakorlatok).

Hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő, hangszín (helyzetgyakorlatok).

A leggyakoribb beszédhibák felismerése, rendszere, típusai (helyzetgyakorlatok, felismerő gyakorlatok).

Koncentrációt, összpontosítást erősítő gyakorlatok.

Fújó-, légző- és ritmusgyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok) beszédtechnikai gyakorlatok (mondókázás).

Hangképzési, artikulációs gyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok).

Nyilvános megszólalás formái (hozzászólás, felszólalás).

Komplex kommunikációs helyzetgyakorlatok.

Anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása (beszédkörnyezet, helyes mintaadás, szabálykövetés).

Mozgásos tevékenységek kommunikációja.

Prezentációs technikák pl. lego-készlettel.

B. A kommunikáció és zavarai

18/18 óra

A kommunikáció fogalma, jelentősége.

A közvetlen emberi kommunikáció csatornái.

A szóbeli és írásbeli kommunikáció (helyzetgyakorlatok).

A nonverbális kommunikáció (helyzetgyakorlatok).

A mimika kifejező ereje (helyzetgyakorlatok, képelemzés).

A gesztusok jelentősége (helyzetgyakorlatok).

A külső megjelenés mint metakommunikáció (helyzetgyakorlatok, képelemzés).

A tér, a térköz (elemző- és helyzetgyakorlatok).

A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők.

A kommunikáció zavarai, gátló tényezői.

Az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatása.

Pedagógiai mintaadó kommunikáció (gyermek-felnőtt, felnőtt-felnőtt).

Természetes beszéd- és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása, fejlesztése.

Komplex Prevenációs Óvodai Program: beszédfejlődés és fejlesztés lehetőségeinek ismertetése, megfigyelési szempontok.

C. Konfliktuskezelés az óvodában

36/36 óra

Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai, etikus viselkedés.

Viselkedéskultúra és illemtan.

Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége.

Köszönési formák, megszólítás, telefonálás illemtana.

Írásbeli, szóbeli közlések illemtana.

A digitális kommunikáció szabályai (netikett, tömegkommunikáció, média).

A meggyőző kommunikáció, az eredményes közlésfolyamat feltételei.

A szülővel, gondviselővel történő kapcsolatfelvétel formái, szabályai.

Az asszertív kommunikáció módszerei.

Az interperszonális kapcsolatok (szülő, gondviselő-gyermek-pedagógus) működési mechanizmusa, családi konfliktusok, a konfliktuskezelés, a konfliktusfeloldás hatékony módszerei.

A konfliktuskezelési stratégiák a gyakorlatban (kommunikációs helyzetgyakorlatok).

A szülői, gondviselői kapcsolattartás lehetőségei (családlátogatás szerepe, szülői értekezletek, fogadóóra gyakorisága, a felkészülés és a lebonyolítás lépései).

A nyílt napok szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései.

Gyermekjogi sérelmek és kezelésének gyakorlata – esetmegbeszélések – a tanult kommunikációs technikák, konfliktuskezelési stratégiák alkalmazásának gyakorlása a szakember vezetésével.

Spontán játék kereteiben felnőtt-gyermek kommunikáció és problémamegoldó gondolkodásra való rávezetés (kérdés-válasz ösztönzése)
pl. Szó-Kép-Tár.

Mese szerepe a konfliktuskezelésben.

Dr. Szekszárdi Júlia könyvei.

4.10. Gyermekirodalom megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 72/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Gyermekirodalom tanulási terület tanításának kiemelt célja, hogy a pedagógusok tisztában legyenek azon szépirodalmi művek jelentőségével, a személyiségfejlődésben betöltött szerepével, amelyek a gyermekek számára íródtak. A gyermekirodalmi szövegek dramatizálása segíti, kiegészíti a megismerési és megértési, illetve a pedagógiai folyamatot.

4.10.1. Gyermekirodalom 72/72 óra

4.10.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a gyermekirodalom körébe tartozó szövegek rendszerének, műfajainak, megjelenési lehetőségeinek ismerete. A tanuló legyen képes a gyermekek életkori sajátosságait, fejlődési szintjét figyelembe véve a nekik leghasznosabb könyveket, alkotásokat átadni az egészséges fejlődés, nevelődés érdekében. A drámapedagógia módszereinek elsajátítása, a drámajátékok kipróbálása, átélése „élővé” teszi a történeteket, ezzel megkönnyíti a megértést, és fejleszti a gyermekek együttműködési, kifejezőképességét, ön- és társismeretét.

A tanulóknak legyen áttekintése a gyermekirodalom kialakulásáról, szerepéről, alkotóiról, továbbá rendelkezzenek biztos alap-szövegtagdással vers repertoár előadásához.

Készség szintjén: képesek legyenek önállóan válogatni a gyermekirodalmi művek közül figyelembe véve az időszakot, körülményeket, gyermekek életkorát

Jártasság szintjén: a gyermekirodalom műveit (vagy azok részeit) átolvassa hangolódjanak rá a gyermekkor szemléletmódjára, érzelmi állapotaira.

Ismereti szinten: ismeretek a gyermekeknek szóló magyar és világirodalomról, válogatási szempontok megismerése.

4.10.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: magyartanár, drámapedagógus, dráma szakos tanár.

4.10.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: magyar nyelv és irodalom, pedagógiai kommunikáció, óvodai gyakorlat.

4.10.1.4. A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.10.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A gyermekirodalom alkotásait az életkori sajátosságoknak megfelelően vizsgálja, felhasználja.	Ismeri a hazai és nemzetközi meseirodalom kiemelkedő alkotásait.	Önállóan választ az ünnepnapok, jeles események és napi tevékenységek témájához igazodó alkotást.	Törekszik a kiválasztott alkotás szemléletes, élményszerű előadására.	Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata. Együttműködik a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Az irodalmi alkotást a nevelés (erkölcsi, esztétikai stb.) szolgálatába állítja.	Tisztában van a társadalmi, erkölcsi normákkal, az esztétikai alapelvekkel.	Az általa választott művek közvetítsek az erkölcsi, esztétikai elveket.	Magatartásával képviseli az elvart társadalmi normákat.	
A műfaji sajátosságokat felismeri és a kiválasztott művet nevelési célokhoz rendeli.	Tájékozott a gyermekirodalom műfajai terén.	A nevelési célok elérése érdekében tudatosan használja a különböző műfajú szövegeket.	Rugalmasan alkalmazkodik a nevelési helyzethez, odafigyelve a gyerekek igényeire, problémáira, érzelmi állapotára, hangulatára.	
A drámapedagógia módszereivel képes az élményen alapuló cselekvéses tanulásra.	Tudja a drámapedagógia alapvető módszereit, a drámajátékok formáit, lehetőségeit. A drámajátékokon keresztül megismeri az őt körülvevő világot, ugyanakkor saját belső világát is.	A drámapedagógiai ismeretei birtokában önállóan alkalmazza munkájában az elsajátított módszereket.	Kezdeményező viselkedésével hozzájárul a közös dramatikus játék során a személyiség pozitív fejlődéséhez.	

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódo- dók, at- títűdők	Általános és szakmához kö- tődő digitális kompetenciák
Élményszerűen előad, és ezzel felkelti érdeklődést, figyelmet az irodalmi alkotások iránt.	Ismeri a beszéd megszólaltatásának eszközeit, a beszéd zenei eszközeit és megfelelő mértékben a non-verbális eszközöket.	Az adott életkori sajátosságoknak megfelelően felelősen válogat az előadói módszerek, technikák közül.	Kezdeményezően szervezi az előadásokat.	Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projekt-munka készítése). Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információ-források kritikus használata. Együttműködik a tanárral és a tanulótársakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Bevonja az IKT eszközöket az irodalmi művek megismertetésébe.	Ismeri a legújabb modern technikai eszközöket, amelyek az irodalmi alkotások megjelenítésében, előadásában felhasználhatók.	Törekszik lépést tartani a technikai fejlődés adta lehetőségekkel és azt az intézmény lehetőségeihez mérten alkalmazza is.	Nyitott a legmodernebb technikák alkalmazására.	

4.10.1.6. A tantárgy témakörei

A. Gyermekirodalom

72/72 óra

1. Bevezetés a gyermekirodalomba

A gyermekirodalom fogalma és kapcsolata az irodalommal.

A gyermekirodalom jelentősége és szerepe a gyermek életében.

2. A gyermekirodalom története és műfajai

A gyermekirodalom alakulásának vázlatos áttekintése.

Bezerédj Amália - Flóri könyve.

Az eredeti magyar gyermekirodalom története a kezdetektől a 20. század közepéig.

A gyermekirodalom műfajai és sajátosságai.

A gyermekirodalom műfajainak rövid jellemzése (lírai, drámai, epika műfajok).

3. A népköltészet és gyermekirodalom viszonya

A gyermeklíra alakulása.

A népi gyermekvers, a népmese, a monda és a mítosz.

Dajkarigmusok, höcöggetők, mondókák, fabulák (Aesopus, La Fontaine, Heltai Gáspár).

4. Epikus művek és gyermekversek

Az epikus gyermekirodalmi művek szerkezeti felépítése (expozíció, bonyodalom, cselekmény kibontakozása, megoldás).

A gyermekversek szerkezete, nyelvi és stilisztikai sajátosságai.

Komikum és humor a gyermekirodalomban.

Verses műfajok: mondókák, rigmusok, versek, nyelvtörők, találós kérdések, szólások.

A versmondás és versbemutatás technikái.

5. Mesék

A mese jellemzői, hatása, erkölcsi tanításai, meseterápia.

A népmese típusai és eredete.

Népmesék az anyanyelvi-kommunikációs nevelésben.

Mesemondás, mesebemutatás, a fejből mesélés ismérvei.

Jellemábrázolás a gyermekirodalomban.

6. Klasszikus és modern gyermekirodalom

A magyar gyermekirodalom klasszikusai és műveik (Benedek Elek, Heltai Gáspár, Móra Ferenc, Lázár Ervin, József Attila, Gazdag Erzs, Fekete István, Varga Katalin, Tamkó Sirató Károly, Zelk Zoltán, Kányádi Sándor, Weöres Sándor, Csukás István, Nemes Nagy Ágnes, Móricz Zsigmond és mások).

A modern magyar gyermekirodalom (Janikovszky Éva, Marék Veronika, Lackfi János, Berg Judit, Varró Dániel és mások).

A külföldi gyermekirodalom klasszikusai és műveik.

A nagy mesegyűjtemények és hőseik (Grimm testvérek, Andersen, Ezeregyéjszaka meséi).

7. Gyermekirodalom és média

Animációs filmek (klasszikusok és modernek) – pl. Pinokkió, Micimackó, Bambi, Kisvakond, Mása és a medve, Bogyó és Babóca, A Manes őrjárat, Shrek, Oroszlánkirály).

Képeskönyvek a leporellótól/lapozótól az illusztrált mesekönyvig.

Hangoskönyvek, mesejátékok.

Gyermekújságok és képességfejlesztő kiadványok.

Az illusztráció és a média szerepe a gyermekirodalomban.

Gyermekirodalmi lapok.

8. Dramatikus játékok és színház

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal).

A dramatikus nevelés pozitív hatásai.

A bábjátékok és alkalmazási lehetőségük.

Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása.

Színhátékos tevékenységek (vers- és prózamondás, jelenet, előadás).

Színházi és bábelőadások megtekintése.

4.10.1.7. Projekttémák középiskolásoknak a tantárgyhoz kapcsolódóan

1. Népmesei feldolgozás és előadás

Egy szabadon választott magyar népmese feldolgozása színdarab formájában, ehhez jelmezek, díszletek készítése. A szerepek gyakorlása, a darab bemutatása egy óvodai csoportnak. Ez a projekt segít a népmesék mélyebb megértésében és a csoportmunka készségeinek fejlesztésében.

2. Gyermekirodalmi antológia készítése

Különböző gyermekirodalmi műfajok gyűjtése, mint versek, mesék, mondókák és fabulák, ezekhez rövid ismertető írása. A művek illusztrálása saját rajzokkal, majd ezekből egy nyomtatott vagy digitális antológia összeállítása. Ez a projekt lehetőséget ad arra, hogy a tanulók széleskörűen megismerjék a gyermekirodalom műfajait és szerzőit, miközben fejlesztik kreatív írási és illusztrációs készségeiket.

3. Animációs filmek elemzése és kritikai esszé írása

Néhány klasszikus és modern animációs film megtekintése, például: Pinokkió, Micimackó, Shrek. Jegyzetek készítése a történetről, karakterekről és vizuális stílusról. Egy kritikai esszé írása, amelyben a tanulók összehasonlítják a filmeket és elemzik azok hatását a gyermekirodalomra. Ez a projekt fejleszti a kritikai gondolkodást és az elemzési készségeket, miközben mélyebben megismeritek az animációs filmek világát.

4.11. Ágazathoz kapcsolódó tartalmak

4.11.1. IKT a pedagógiában tantárgy

Ajánlott óraszámok:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	1	36
10. évfolyam	1	36
11. évfolyam	-	-
12. évfolyam	-	-
13. évfolyam	2	62
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

4.11.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A Digitális kultúra (IKT a pedagógiában) tantárgy célja korszerű és gyakorlatorientált informatikai ismeretek, szoftverek, programok használatának megismerése, alkalmazása. A tanulók ismerjék meg azokat az IKT fogalmakat, eszközöket, melyek eredményeképpen azokat célzottan képesek alkalmazni a nevelő, oktató munkát segítve.

4.11.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: informatika szakos tanár, ügyvitel szakos tanár.

4.11.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: digitális kultúra.

4.11.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

4.11.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tudáselemeket keres, szűr, rendszerez, felhasznál.	Ismeri a grafika, az adatbázis-kezelés alapjait.	Instrukció alapján részben önállóan végzi.	Jellemzi a kíváncsiság, okkeresés, helyzetelemzés.	
Képes a digitális interakcióra, használja a digitális tartalmak megjelenítésére szolgáló eszközöket.	Ismeri a korszerű szemléltető hardverek és szoftverek használatát (laptopok, projektorok, smartboard-ok, érintőpanelek, interaktív táblák).	A különböző infokommunikációs eszközöket önállóan használja.	Törekszik arra, hogy a digitális és infokommunikációs eszközkhöz, valamint szoftverekhez kapcsolódó ismereteit, képességeit folyamatosan fejleszse.	
Képes közös feladatmegoldásra, alkotótevékenységre, kapcsolatteremtésre.	Vannak ismeretei az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügyintézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi ismeretek területén.	Instrukció alapján részben önállóan.	Tudatos felhasználói, vásárlói magatartás; kooperáció.	
Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemeket felhasználja új dokumentumok létrehozására.	Tudja a multimédia állományok (kép, hang, video) digitális rögzítését – például szkennel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal.	Teljesen önállóan.	Kitartás, alkotógondolkodás.	

Ágazathoz kapcsolódó tartalmak

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódoak, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Jellemzi az élet-hosszig tartó tanulás, a flexibilitás.	Ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket; követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával.	Teljesen önállóan.	Alkalmazkodás a változó környezethez, kritikus szemlélet.	
Célzotlan használja a nevelő munkát segítő on- és offline irodai szoftvereket.	Ismeri az óvodai munka során alkalmazható office programokat, (szövegszerkesztők, táblázatkezelők és prezentációkészítők).	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint hivatalos levelet ír, kimutatókat, beszámolókat, bemutatókat készítésében vesz részt.	Dokumentálási adatgyűjtési munkájában precízítésre törekszik.	Képes digitális tartalmak létrehozására, digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
A különböző csoportok munkáját digitális eszközök segítségével nyomon követi, ellenőrzi.	Ismeri a digitális (tudás)mérő szoftvereket, programokat.	Kompetenciájának megfelelően önállóan használja a különböző tanulást támogató szoftvereket.	Támogatja a tanulók csoportos együttműködését.	Felelősen kommunikál az online térben.
A digitális osztálytermet használja, digitális tananyagok megosztására és az online kommunikációra.	Tudja használni a csoportmunka támogatására és tananyagok megosztására szolgáló IKT eszközöket és szoftvereket. (Google drive, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom stb.)	Az óvodapedagógus útmutatásai szerint részt vesz digitális anyagok előkészítésében.	Etikusan kezeli a leltéteket és feltöltéseket, megosztásokat, hozzászólásokat stb.	Ismeri és alkalmazza a netikett és az adatkezelés szabályait.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódot, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Digitális eszközökkel óvodásoknak ismeretterjesztő anyagokat, szülők számára űrlapokat tud készíteni.	Tudja használni az óvodai munkában ismeretkövetítő anyagok szerkesztésére alkalmas eszközöket.	Kompetenciájának megfelelően részt vesz az IKT tartalmak készítésében.	Munkája során törekszik változatos IKT módszerek alkalmazására.	Ismeri a különböző digitális információ-forrásokat és kritikusán használja azokat.
Az e-naplóban és elektronikus nyilvántartó rendszerekben adatokat keres és rögzít.	Tudja használni a köznevelési intézményekben napjainkban használt elektronikus nyilvántartó rendszereket.	Kompetenciájának és a munkáját irányító szakember utasításának megfelelően használja az elektronikus nyilvántartó rendszereket.	Betartja az adatkezelési szabályokat és a munkája során tudomására jutott információkat etikusán kezeli	Képes az önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.

4.11.1.6. A tantárgy témakörei

A. Az informatikai eszközök használata

2/2 óra

A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai.

Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása.

Az adatok biztonságos tárolása.

Az informatikai környezet tudatos alakítása.

Az egészséges munkakörnyezet megteremtése.

Információs társadalom.

Digitális kultúra, új generációk.

Gépidő: Időbeosztás, korlátok, szabadidő.

Társaságban: A kötelező trió.

B. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus

létrehozása

20/15 óra

Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázás.

Körlevél készítése.

Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása.

Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

C. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

25/8 óra

Táblázatkezelők (pl. Microsoft Excel, Microsoft 365, Google Táblázatok).

Problémamegoldás táblázatkezelővel.

Adatkezelés táblázatkezelővel.

Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása.

D. Infokommunikáció

8/6 óra

Önálló információszerzés: információ keresése, a hiteles és nem hiteles információ megkülönböztetése, az információ mérlegelő értékelése.

A feladatok elvégzéséhez szükséges információk azonosítása, meghatározása, felhasználása.

Online kommunikáció folytatása, csoportmunka végzése egy vagy több résztvevővel.

A legújabb két- vagy több résztvevős kommunikációs lehetőségek, valamint az elektronikus médiumok megfelelő kezelése.

Továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz kapcsolódó weboldalak ismerete, használata.

E. Nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftverek célzott használata ***30/13 óra***

Az óvodai, iskolai munka során alkalmazható hétköznapi programok ismerete – hivatalos levelek, kimutatások, beszámolók, bemutatók készítése.

Gépidő: Időbeosztás, korlátok, szabadidő.

Gyerek a gép előtt: Egészséges – Mozgás – Ergonómia.

Mit és mit ne? Fejlesztő- és játékprogramok.

Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése.

Nevelési célok a számítógép-használat tükrében.

Prezentációkészítők (PowerPoint, Google Slides, Canva).

Könyvtári informatika (Huntéka, Kistéka, Kiskönyvtár stb.).

MI etikus használata.

F. Megjelenítésre és interakcióra alkalmas eszközök ***5/3 óra***

A köznevelési intézményekben napjainkban használt korszerű szemléltető hardverek és szoftverek megismerése.

Számítógéphez csatlakoztatható érintőfelületek (smartboard-ok).

Önálló rendszert futtató érintőpanelek.

Szoftverek, interaktív táblákhoz.

Szavazórendszerek, tabletek, laptopok.

G. Csoportmunka környezetek, szoftverek, digitális osztálytermek **5/5 óra**

A digitális oktatás során használható főbb szoftverek, melyekkel hatékonyan kezelhető tanulócsoporthok.

Megosztások kezelése Google Drive és OneDrive szolgáltatásokon. Digitális osztálytermek Google Classroom, Microsoft Teams programokban.

Zoom, Webex alkalmazása videohívások lebonyolítására.

H. Feladatlapok, tesztek, űrlapok készítésére alkalmas eszközök ismerete **5/5 óra**

Az óvodai munkában használható hasznos alkalmazások, amelyekkel változatosabbá tehető az óvodás gyermekek foglalkoztatása, ellenőrzése.

I. E-napló **2/2 óra**

A köznevelési intézményekben napjainkban használt elektronikus nyilvántartó rendszerek hétköznapi használata adminisztrációs feladatokra.

J. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai **5/3 óra**

Adatvédelmi fogalmak ismerete

Az információforrások hitelességének értékelése

Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése

Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése

Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése

K. Tízujjas vakírás alapjainak elsajátítása javasolt 22/0 óra

Amennyiben nincs lehetőség a tízujjas vakírás elsajátítására, az óraszám a tantárgyon belül szabadon átcsoportosítható.

4.11.2. Zenei nevelés

Ajánlott óraszámok:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	1	36
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	1 (szabad órakeretből)	31
13. évfolyam	2 (szabad órakeretből)	62
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

4.11.2.1. A tantárgy tanításának fő célja

A zenei nevelés tantárgy tanítása során cél a gyakorlati tevékenységek és az ismeretek átadása, a tanulók azon készségeinek és képességeinek fejlesztése, melyek megszerzendő végzettségük gyakorlása során hozzájárulnak munkájuk gyermekközpontú, magas szakmai színvonalú

műveléséhez. Fontos, hogy a tanulók ismerjék és tudják a zenei írás-olvasást, tudjanak folyékonyan kottát olvasni, képesek legyenek egyedül énekelni és furulyán játszani.

Az óvodások zenei nevelése során törekedni kell, hogy egyszerű, világos, számukra könnyen átvehető, értelmezhető formákat ismerjenek meg, például a motivikusan építkező népi gyermekdalokat, és ezeken belül a kisebb zenei egységeken belül vegyék észre az eltéréseket és azonosságokat. A gyerekeket a kérdés-felelet és a zenei variabilitás világába a letisztult formájú gyermekdalokon keresztül vezethetjük be és tapasztalataik nyomán ösztönözhetjük rögtönzésre.

Az alapozás korszaka: ez az az életszakasz, amelyben a legfogékonyabb a világgal ismerkedő gyermek. Az élő zene nélkülözhetetlen ebben a korban. A gyermekeknek éneket, verset, mesét előadó óvónő személyes közvetítésével hozza közel a művészi élményt.

A tanulók ismerjék meg az anya-gyermek kapcsolatot, kötődést elősegítő dalokat, játékokat, mondókákat. Sajátítsák el azokat az alapvető ismereteket, amelyek képessé teszi őket ezen foglalkozások megtartására. Ismerjenek meg minél több ölbéli játékot, mondókát, gyermekdalt és magyar népdalt. (Zene bölcsődei foglalkozások.)

A zene hatásának bemutatása az érzelmi és szociális intelligencia fejlődésre.

4.11.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: ének-zene szakos tanár, óvodapedagógus.

4.11.2.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: –

4.11.2.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

4.11.2.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
<p>Birtokában van az alapvető kreatív és generatív (létrehozó, alkotó) zenei készségeknek.</p> <p>Készség szintjén: A tanulók legyenek képesek egyszerűbb kották értelmezésére, olvasására, éneklésre, alt/szoprán furulyán való játékra.</p> <p>Jártasság szintjén: A tanulók legyenek képesek a megadott gyermek és népdalok egyéni megtanulására és bemutatására énekkel, vagy furulyával.</p> <p>Ismereti szinten: A tanulók legyenek tisztában a zenei írás-olvasás alapjaival, valamint az alt/szoprán furulya megszólaltatásával.</p>	<p>Tisztában van a zenei képességeket fejlesztő mozgásos gyakorlatokkal, ritmusjátékokkal, hangképzési technikákkal.</p>	<p>Zenei készségeit folyamatosan fejleszti.</p>	<p>A gyerekek képességeihez, fejlődési szintjéhez alkalmazkodik.</p> <p>Kreativitásával, hozzáállásával pozitív példát mutat. Nyitott a megszerzett ismeretek elmélyítésére és folyamatos bővítésére.</p>	<p>Önálló információgyűjtés és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.</p> <p>Digitális tartalmak létrehozása.</p>
<p>A zenei anyagokat az életkori sajátosságoknak megfelelően válogatja, felhasználja.</p>	<p>Azonosítja a zenei nevelés alapelveit, a zenei fejlődés szakaszait.</p>	<p>Felelősséget vállal a rábízott gyerekek esztétikai nevelésével, igényességével kapcsolatban.</p>	<p>Törekszik a leghasznosabb zenei anyagok kiválasztására.</p>	
<p>Dallamokat, dalokat olyan módon reprodukál, hogy előadóművészi felkelti az érdeklődést a zenei alkotások iránt.</p>	<p>Tudja az élményszerű előadás kritériumait.</p>	<p>Az előadói technikákból felelősen válogat, az életkori sajátosságoknak megfelelő műfajokat alkalmazza.</p>	<p>Kellő nyitottsággal, empátiával fordul a gyermekek felé. Személyiségével, előadói képességeivel is hatást kelt.</p>	
<p>Zeneértő és zeneérző képességei a kellő szakértelmet mutatják. Adekvát befogadói attitűd jellemzi.</p>	<p>Azonosítja a zenehallgatás legoptimálisabb körülményeit, a zenei anyagok elemzésének eszközeit.</p>	<p>Önállóan választ a zene befogadói fejlődési szintjéhez, lelkiállapothoz illő szemelvényeket.</p>	<p>Rámutat az esztétikai minőséget képviselő zenei alkotások hasznosságára, de nyitott befogadói hozzáállást igyekszik átörökíteni.</p>	

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás méréské	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Eligazodik a zeneirodalom korszakainak, műfaji sajátosságainak rendszerében.	Tájékozott a zenei alkotások korszakbeli, műfajbeli sajátosságainak terén.	A nevelési célok elérésének érdekében felelősségtudattal használja a különböző stílusú, különböző korszakból származó szemelvényeket, dallamokat.	A gyerekek érzelmi állapotához, tudásszintjéhez, szükségleteihez alkalmazkodik. Tájékozottságával ösztönzőleg hat a zenei kultúra megismerésével kapcsolatban.	
A zeneműveket értő módon, elmélyülten hallgatja és elemzi, más népek zenei kultúráját illetően tájékozott. Választott hangszeres játéka haladó szintű.	Azonosítja a zenei alkotások elemzési szempontjait. Rutinszerűen tudja a választott hangszer alkalmazni.	Zenei művek befogadásakor tudatoság jellemzi, önállóan képes elemzéseket fogalmazni. Nyitott befogadói attitűd folyamatos kialakítása	Adekvát befogadói attitűddel hallgat zenei alkotásokat, másokat is nyitottságra, tudatosságra ösztönöz. Nyitott arra, hogy hangszerhasználati képességét folyamatosan fejlessze.	

4.11.2.6. A tantárgy témakörei

A. *Generatív, kreatív zenei készségek fejlesztése* 24/6 óra

Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, mondókák, verssorok ritmizálása.

Páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal.

Ütőhangszeres ritmusjátékok.

Motívumokhoz, dallamsorokhoz kapcsolódó azonosságok, hasonlóságok, különbözőségek, ismétlődés, variáció (ritmikai, tempóbeli, dinamikai, dallami, karakterbeli) megfigyeltetése és tudatosítása.

Kérdés-felelet játékok funkciós környezetben, négy- és nyolcütemes egységekben.

Megadott szövegekre (pl. mondókák, versek) ritmus és dallam rögtönzése.

Megadott dallamokhoz variációk fűzése. Képekhez dallam és ritmus társítása.

Átmenet nélküli vagy átmenettel történő dinamikai változások (forte, piano, crescendo, decrescendo) érzékeltetése kreatív gyakorlatokkal. Játékos memóriagyakorlatok megadott ritmus- és dallamfordulatokkal.

Egyenletes lüktetés, mérő és dalritmus együttes hangoztatása (testhangszerekkel, ritmushangszerekkel, színes csengettyűk, hangrudak). Különböző táncok metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója (hangsúlyok, pl. keringő, tangó, habanera vagy a swing egyetlen nyolcad hangjai, mozgásos énekek, melyekben nem meghatározott zenei formára, mozdulnak, fejlesztve ezzel az önkifejezésüket).

Éneklés közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), továbbá stílusos, élhangsúlyos kifejező éneklésre törekvés).

Zenei szerkesztőprogramok ismerete és felhasználószintű alkalmazása (ne mindig készen lévő zenéket „töltsenek le”, hanem informatikai és zenei tudásukat latba vetve alkossanak akár saját maguk által megzenésített verseket.).

B. Zenei nevelés alapelvei, Forrai Katalin módszertani útmutatása alapján ***32/8 óra***

Az ének-zene szerepe, jelentősége a gyermek életében, a személyiségfejlődésben.

A zenei nevelés alapelvei, helye az esztétikai nevelésben.

Készségfejlesztés a hang és a mozgás összekapcsolása.

A tiszta éneklés – intonálás -, érhető szövegmondás, artikuláció.

A zenei fogalom párok megértése, alkalmazása: halk, hangos, mély-magas, lassú-gyors).

A gyermek zenei képességeinek fejlesztése (éneklés, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség, zenehallgatásra nevelés).

A gyermek zenei fejlődésének elemzése.

A gyermekhang ápolása, védelme, fejlesztése: középerős éneklés, légzés, megfelelő hangmagasság.

A belső hallás fejlesztése: zenei emlékezet, dallambújtatás.

Mozgáskultúra: tánc, testtartás, játékos mozdulatok.

A zenei nevelést segítő szimbolikus eszközök: zsebkendő, kosár, kendő, kalap, korszó stb.

A gyermeket körülvevő hangok (a zörej, emberi hang a beszéd, a zenei hang).

A ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés, mondóka, dal ritmusa, összekapcsolásuk, tempóérzékelés.

A zenei formaérzék fejlesztése: motívumok, motívumhangsúly kiemelése (ritmus és dallam motívum, visszhang játék).

C. A zenei alkotókészség fejlesztése

40/10 óra

Dalok kiválasztásának szempontjai: életkornak megfelelő, hangterjedelem, dallamfordulat, játékformák, prozódia.

A zenehallgatási zenei anyag eredete: népdal-hagyomány, igényesen komponált műzene.

A kicsinyeknek való dalok sajátosságai: hangterjedelem, hangkészlet, dallamképlet, ritmus, játéktípusok.

D. Zenei reprodukció és éneklés

40/10 óra

Az élményszerű előadás kritériumai: élőzene személyes, színes előadás.

Éneklés játékhelyzetben, eszköz nélkül és játékeszkőzzel.

Mondókák, gyermekdalok, népdalok tanulása, gyakorlása.

Játékok, mondókák megismerése játéktípus szerint: altatók, arc-, kéz-, ujj-, lábjátékok, lovagoltatók, kiolvasók, játékba hívók.

Körjátékok: guggolós játékok, kergetők, párbeszédés, felelgetős, szerepsere, fordulós, fogyó-gyarapodó körjátékok, párválasztók, sor- és lánc-, kapu-, hidas játékok, tréfás, csúfolódó játékok.

Állatokról szóló dalok.

Évszakok dalai.

Ünnepek: anyák napja, karácsony, Mikulás, óvoda búcsúsztató.

Jeles napokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó dalok.

Megzenésített gyermekversek.

Dalcsokrok összeállítása.

E. Zeneelméleti alapismeretek

40/10 óra

Szolfézs-zeneelmélet: kottaolvasás, violin és basszuskulcs ismerete, relatív és abszolút hangrendszer, ritmusok, Dúr és párhuzamos moll hangnemek 2# 2b-ig.

Hangjegyzés (a ritmus, az ütem, a kulcs, a módosítójelek).

Szolmizáció (kottaolvasás).

Zenei ABC elsajátítása.

Előjegyzések (két # két b-ig).

Dúr-moll, magas-mély, halk- hangos, gyors- lassú reláció megkülönböztetése.

Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek. A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer (duda, tekerő, cimbalom, citera, hegedű, brácsa, cselló, bőgő, fa- és rézfúvósok, gitár, ukulele).

Törzsök: Zenehallgatás az óvodában szöveggyűjteményből 3 kötelezően előírt, valamint a 12 előre megadott népdalból 3 szabadon választott dal éneklése kotta segítségével nélkül kívülről.

F. Zeneértő és -érző képesség fejlesztése és aktív zenélés

45/10 óra

Hangszeres előadás választott hangszerrel (ajánlott a furulya, metallofon, egyéb mobil hangszer, amin az óvónő biztos tudással játszik: csattogók, csengők, ritmuspálcák, ukulele, gitár, citera, népi furulya, körtemuzsika).

Furulya és ének: Az alt/szoprán furulya hangjai egy C-Dúr skálán, valamint a fisz hang.

Forrai: Ének az óvodában szöveggyűjteményből 6 kötelezően megadott, valamint 6 szabadon választott gyermekdal éneklése szöveggel, szolmizálva és ABC hangokkal azon kívül furulyán való előadása, kotta segítségével nélkül kívülről.

Javaslatok:

Forrai: Ének az óvodában szöveggyűjteményből 6 kötelezően megadott, valamint 6 szabadon választott gyermekdal eléneklése szöveggel, szolmizálva és ABC hangokkal azon kívül furulyán való előadása, kotta segítségével nélkül kívülről.

(Forrai (2016-17): Ének az óvodában 2. kiadásának alapján).

Kötelező dalok:

Hej a sályi piacon (88)

De jó a dió (225)

Itt ül egy kis kosárba (143)

Én kicsike vagyok (237)

Csicseri borsó, bab, lencse (153)

Már megjöttünk estére (314)

Szabadon választott dalok:

4 hang terjedelmű dalokból 2 egyénileg kiválasztva

5 hang terjedelmű dalokból 2 egyénileg kiválasztva

6 hang terjedelmű dalokból 2 egyénileg kiválasztva

Törzsök: Zenehallgatás az óvodában szöveggyűjteményből 3 kötelezően előírt, valamint a 12 előre megadott népdalból 3 szabadon választott dal éneklése kotta segítségével nélkül kívülről.

Kötelező dalok:

Énekeljünk, énekeljünk (10)

Két szál pünkösdrózsza (51)

Az árgyélus kismadár (81)

Szabadon választott dalok:

A megadott dalokból 3 szabadon kiválasztható:

ABCD rajtam kezdé (29)

Érik a szőlő (48)

Hull a szilva (61)

Házasodik a tücsök (77)

Béres legény (78)

A szennai lipisen, laposon (87)

Erdő, erdő de magos a teteje (93)

Este van már (94)

Erdő, erdő, erdő (96)

Kolozsváros olyan város (99)

A gúnárom elveszett (127)

Virágéknál ég a világ (131)

G. Zenei befogadó kompetenciák fejlesztése – zenehallgatás

32/8 óra

Közismert klasszikus zeneművek és népzenei felvételek, népdalfeldolgozások meghallgatása

Kortárs zenei produkciók, feldolgozások A művészeti korok legalapvetőbb szerzőinek, műveinek megismerése, amelyek támogatják a zenei nevelést (őskor, ókor zenéje, középkor, reneszánsz, barokk, a klasszicizmus, romantika, a XX. század zenéje, Bartók.

H. Zene bölcsődei foglalkozások és „Zeneovi”

20/5 óra

Kodályon túl mai gyerekzeneszerzők, előadók műveinek ismerete: Kolompos, Kaláka, Szalóki Ági, Gryllus Dániel, Almaegyüttes, Roller) – 10-12. évfolyamig.

Foglalkozások tervezése és tartása.

A gyermekek életkorának megfelelő magyar népdalok, mondókák és gyermekdalok.

Zenélő kiscsoportok létrehozása (ritmushangszerek megismertetése, használata, produkciók bemutatása csoportok előtt, különböző rendezvényeken).

4.12. Mozgáskultúra megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: **67 óra**

A tanulási terület tartalmi összefoglalója.

A Mozgáskultúra tantárgy az óvodai testnevelés mozgásrendszerére fókuszál. A képzés során a tanulók elsajátítják, hogyan tervezzenek, szervezzenek és vezessenek az óvodai testnevelési foglalkozásokat, amelyek a gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelőek. A tananyag kitér a motoros képességek fejlesztésére, a tevékenység kommunikálására, a mozgásműveltség fokozására, valamint a mozgás és a játék összefüggéseire. A tanulók gyakorlati ismereteket szereznek a különböző mozgásformákról (pl. bemelegítés, gimnasztika, mozgásos játéktevékenységek, mindennapos testnevelés stb.), valamint a mozgásos fejlesztéshez szükséges eszközök és módszerek használatáról.

4.12.1.

Mozgáskultúra tantárgy

170/67 óra

Ajánlott óraszámok:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	1	36
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	1 (szabad órakeretből)	31
13. évfolyam	2 (szabad órakeretből)	62
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

4.12.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A sporttudományok körébe tartozó korszerű ismeretek elsajátítása, amelyek segítségével magas szinten tervezhető, szervezhető és irányítható az adott korosztály testnevelése, szabadidős mozgásos tevékenysége, biztosítható a gyermekek egészséges testi, szellemi fejlődése. A módszertani ismeretek átadásával a hallgatók kommunikációs képességeinek fejlesztése. Olyan gyakorlati ismeretek elsajátítása, amely jól szolgálja a hallgatók mozgásműveltségének a fokozását, motoros képességeinek a fejlesztését. A testnevelés foglalkozás bemelegítő rész tervezésének, szervezésének, lebonyolításának elsajátítása.

Készség szintjén: Az óvodai nevelő legyen alkalmas segíteni a mozgás feltételeinek megteremtését szervezett keretben és a szabad játék idején. Tudja segíteni a szervezett és szabad játék keretében a mozgásfejlesztés megszervezését, lebonyolítását. Képes legyen részt venni a sporteszközök beszerzésében, előkészítésében, tisztántartásában.

Ismerteti szinten: Az óvodai nevelő rendelkezzen az óvodás gyermekek mozgásfejlesztéséhez szükséges ismeretekkel.

Jártasság szintjén: Az óvodai nevelő képes legyen felismeri és kezelni a mozgás közben előforduló konfliktusokat. Felelősségteljesen, a baleset-, gyermekbaleset, munkavédelmi szabályok betartásával tudja végezni munkáját.

4.12.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: óvodapedagógus, testnevelés szakos tanár, tanító.

4.12.1.3. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: testi nevelés, mozgásfejlődés, óvodai testnevelés mozgásrendszere, mindennapos testnevelésgimnasztika.

4.12.1.4. A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

4.12.1.5. A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mérésképe	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Birtokában van az alapvető mozgásos készségeknek.	Tisztában van a mozgásos képességeket fejlesztő játékos gyakorlatokkal.	Mozgásos készségeit, testkultúráját folyamatosan fejleszti.	A gyerekek képességeihez, fejlődési szintjéhez alkalmazkodik. Kreativitásával, hozzáállásával pozitív példát mutat.	<p>Önálló információgyűjtés és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.</p> <p>A mozgásos játékok kísérése digitális tartalmakkal.</p> <p>Digitális tartalmak létrehozása.</p>
A mozgásos anyagokat az életkori sajátosságoknak megfelelően válogatja, felhasználja.	Megnevezi a testnevelés alapelveit, a mozgásfejlődés szakaszait.	Felelősséget vállal a rábízott gyerekek esztétikai mozgásra nevelésével, igényességével kapcsolatban.	Törekszik a gyerekek számára a leghasznosabb egészségnevelési, mozgásfejlesztési feladatok választására.	
Bemutatja, bemutatja a feladatokat, ezzel motiválja a gyerekeket a játékra, mozgásra.	Tudja a biztonságos, esztétikailag igényes mozgás kritériumait.	A bemutatott, bemutatott mozgásanyagát felelősen válogatja, az életkori sajátosságoknak megfelelően alkalmazza.	Kellő nyitottsággal, empátiával fordul a gyerekek felé. Személyiségével, motiváló képességével is hatást kelt.	
Nyitottan fogadja a változásokat.	Ismeri a mozgásfejlesztés, egészségfejlesztés eszközeit, módszereit.	Önállóan választ a gyerekek életkorának, aktuális fizikai állapotának megfelelő játékos feladatokat.	Rámutat az egészségfejlesztés és a mozgás hasznosságára, a nyitott befogadói hozzáállást igyekszik átörökíteni.	
Eligazodik a szakirodalomban. Kiválogatja a gyermekek életkorának megfelelően.	Tájékozott az egészségfejlesztés, mozgásfejlesztés terén, szükségességében.	A nevelési célok elérése érdekében felelősségtudattal használja a különböző mozgásos feladatokat.	A gyerekek érzelmi állapotához, tudásszintjéhez, szükségleteihez alkalmazkodik.	
Képes az adott területen az egész életen át tartó tanulásra.	Tudja, ismeri, önállóan megkeresi az önfejlesztéshez szükséges forrásokat.	Képes önmagát kritikusan értékelni.	Legyen igénye a folyamatos fejlődésre, önképzésre.	

4.12.1.6. A tantárgy témakörei

A. Elmélet

20/10 óra

A sporttudomány helye a tudományok rendszerében, a sporttudomány jellemzése. A testi nevelés és a testnevelés célja, fogalma, feladatai.

A testnevelés és a sport egészségmegőrző funkciói.

Az óvodai testnevelés mozgásrendszere. A tárgyalt mozgásformák preventív, egészségmegőrző szerepe.

Az óvodai testnevelésben használt testnevelési játékok jellemzése, felosztása, a játékoktatás menete.

A mozgásfejlődés fogalma, összetevői.

A csecsemő- és a kisgyermekkor testi és mozgásfejlődési sajátosságai.

Testgyakorlatok fogalma, jellemzése, a mozgások szerkezete, a mozgáskészségek felosztása, csoportosítása.

A mozgástanulás szakaszai.

A motoros képességek és azok fejlesztésének lehetőségei a különböző életkori periódusokban.

A testnevelés foglalkozások tervezése, szervezése, vezetése.

A mindennapos testnevelés foglalkozások tervezése, szervezése, vezetése.

Didaktikai alapelvek, feladatok a testnevelésben.

Oktatási stratégiák, módszerek az óvodai testnevelésben.

Alapdokumentumok. Az óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott, a mozgásfejlődést támogató tevékenységek

B. Gyakorlat

150/57 óra

Az óvodai testnevelési foglalkozások előkészítő részének a mozgás-anyaga.

A szabadgyakorlati alapformájú (gimnasztikai) gyakorlatok felosztása.

A tartásos és mozgásos gyakorlatelemek szaknyelve és rajzírása.

A testnevelés foglalkozások előkészítő részének szervezése.

A gimnasztikai gyakorlatok szerepe a szervezet bemelegítésében, a biomechanikailag helyes testtartás fenntartásában, a képességek fejlesztésben és a fő gyakorlatok előkészítésében.

Cél – és rávezető gyakorlatok.

A gyakorlásvezetés módszerei az óvodai testnevelésben.

Az óvodai testnevelés foglalkozások gimnasztikai gyakorlatsora összeállításának szempontjai.

A gimnasztikai alapformák elsajátítása a gyakorlatban.

- szabadgyakorlatsor
- párosgyakorlatok
- kéziszergyakorlatok, tervezése, szervezésének, vezetése a gyakorlatban
- padgyakorlatok.

Mikro tanítások az óvodai testnevelés bemelegítő részében, hallgatói és oktatói reflexiók.

A képességfelmérő teszt bemutatása.

5. A szerzőkről

Dr. Hartl Éva - Sopron

A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar Neveléstudományi és Pszichológiai Intézet egyetemi docense, az óvodapedagógus szak szakfelelőse. Pedagógia szakos tanár és iskolaelemző fejlesztő szakpedagógus, PhD fokozattal rendelkezik. Szakterülete a játékpedagógia, a neveléstörténet-játéktörténet, a környezeti nevelés-erdőpedagógia. A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola Erdő- és Környezetpedagógiai Programban opponensi, témavezetői, oktatói feladatokat lát el. Tudományos munkássága a szakterületeinek megfelelően jelentős. Rendszeresen szervez játék-, és erdőpedagógia programokat. Oktatási tevékenysége mellett az óvodapedagógus szak mintatanterveinek megújítását, kurzusok, mesterszak és pedagógus szakvizsga kidolgozását végzi az erdőpedagógia, a zöld pedagógia területén.

Dr. habil. Simon István Ágoston - Sopron

A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar oktatási dékánhelyettese, a Művészeti és Sporttudományi Intézet teljes állású, valamint az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar féléllású habilitált docense. Általános és középiskolai testnevelő és gyógytestnevelő tanár, pedagógia tanár, kézilabda és úszóedzői végzettséggel, PhD fokozattal és habilitációval rendelkezik. Doktori témákat vezet az ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskolájában és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájában.

Tudományos munkássága kiterjed a koragyermekkor mozgásfejlesztés, a gyógytestnevelés, a különböző korosztályok mozgásterápiájának, rehabilitációjának, egészségfejlesztésének pedagógiai szempontú vizsgálatára, ezen területek módszertanának innovatív megújítására. Oktatási tevékenysége kiterjed tantervek megújítására, a pedagógusképzésben a testnevelés módszertan kurzusok oktatására, fejlesztésére.

Borka Gréta – Tatabánya

Angol-biológia szakos tanárként immár 20 éve dolgozik a Tatabányai SZC Mikes Kelemen Technikumban, ahol nappali, esti és levelező tagozaton egyaránt oktat. Az okleveles óvodai nevelő képzéshez nagy lelkesedéssel csatlakozott, mivel elkötelezett amellett, hogy a hallgatók számára friss, gyakorlati tudást nyújtson, legyen szó nappali vagy esti képzésről. Az idegen nyelv tanítása mellett kiemelt szerepet kap nála az egészségtan oktatása, valamint a fenntarthatóság szemléletének integrálása az oktatásba.

Bubits Róbertné – Zalaegerszeg

A Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Technikumának magyar nyelv és irodalom – ének-zene szakos tanára, mesterpedagógusa, jelenleg igazgatója. Az Oktatási Hivatal szakértője. Író, szerkesztő, a Pannon Tükör kulturális folyóirat főszerkesztője.

A megelőző három évben a Zalaegerszegi Független Vizsgaközpont vezetőjeként az akkreditációs folyamatok és vizsgák lebonyolításán dolgozott sikerrel.

Visszatérve korábbi iskolájába igazgatóként segíti intézményét, hogy a szakképzés új kihívásaira kreatív válaszokat találjon a technikum profiljának megfelelően.

Ferenczyné Takáts Katalin – Győr

Textiltechnológiai üzemmérnök és textiltechnológia szakos műszaki tanár, oktatásinformatikus több évtizede szakmai igazgatóhelyettesként lát el feladatokat. Többször átélte már a szakképzés változásait,

jó érzékkel tud igazodni az új elvárásokhoz. Szakmai igazgatóhelyet-tesként ő a kapcsolattartó a külső szakmai partnerekkel, így jól ismeri azok elvárásait, az igényeket, reálisan látja a megtanítható tananyag tartalmakat, az ehhez szükséges óraszámokat. Számos képzési prog-ram elkészítése fűződik a nevéhez, nagy tapasztalattal rendelkezik ezen a téren. Nagy örömmel fogadta az új lehetőséget, az Óvodai ne-velő okleveles technikus képzést, hiszen régen dédelgetett álma volt az iskolavezetésnek, hogy a Győr és Győr környéki, főleg lány tanu-lóknak bővíthessen a középiskola által nyújtott továbbtanulási kíná-lati lehetőség.

Kántor Zsuzsanna – Balatonfüzfő

A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karán végzett óvoda-pedagógus BA szakot 2021-ben, majd folytatta tanulmányait ugyanitt Neveléstudomány MA szakon, Koragyermekkorai specializáción. Két alkalommal nyerte el kutatásaival az Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíját. Az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon (2021, 2023) kétszer nyerte el az első helyezést a Tanulás- és Tanítás-módszertan – Tudástechnológia Szekcióban Óvodapedagógia Tago-zaton pályamunkáival. Kutatásait folytatta doktori témájában, amely arra keresi a választ, hogy hogyan is értelmezik a pedagógusok és a pedagógusjelöltek a 4-8 éves gyermekek tanulási folyamatait. Jelen-leg a Pécsi Tudományegyetem „Oktatás és Társadalom” Neveléstudo-mányi Doktori Iskola Nevelésszociológia Program doktorandusza. A Veszprémi Érseki Főiskola oktatója. A szakmai egyeztetések során a

balatonfüzfi Veszprémi SZC Öveges József Technikum független szakértőjeként segített.

Kaukerné Kovács Edit – Győr

Középiskolai fizikatanár, autógépész üzemmérnök és közlekedési műszaki tanár, oktatásinformatikus, közoktatási vezető. 19 éve a Győri SZC Kossuth Lajos Technikum és Kollégium igazgatója. A Kossuth Iskola Győr – A Korszerű Szakképzésért Alapítvány kuratóriumának elnöke. Vezetőként mindig hangsúlyosan kezelte, hogy iskolája számára keresse az új utakat, az új képzési lehetőségeket. Az iskolában az oktatás ágazatban 8 éve folyik képzés, így nem volt kérdéses, hogy az Óvodai nevelő okleveles képzésbe is bekapcsolódjanak. Az oktatás ágazatban folyó szakmai munkában ugyan közvetlenül nem lát el feladatot, de van rálátása az ott folyó munkára, a követelményekre. Vezetőként számos szabályzat, szakmai, oktatási és képzési program elkészítésében van gyakorlata, így hatékonyan tudott közreműködni az Óvodai nevelő okleveles technikus képzési programjának elkészítésében.

Pál Melinda – Csorna

A Soproni Szakképzési Centrum Hunyadi János Technikum új, kinevezett igazgatója, az intézmény Alma Mater Alapítványának tagja. Előtte megbízott vezető, közismereti igazgatóhelyettes, munkaközösségvezető és oktató. Magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, szakképzési vezetői szakvizsgával és érettségi vizsgaelnök. Mérések szervezésében, érettségi lebonyolításában, minőségirányítási

csoport vezetőjeként rendelkezik tapasztalattal. A pedagógia képzést és oktatás ágazatot mindig is fontosnak tartotta, hiszen az intézményben 45 éve folyik ilyen jellegű képzés (óvónőképző szakközépiskola majd pedagógiai szakközépiskola), ezt a kimagasló országos eredmények is mutatják.

Péterváriné Kiss Sarolta – Nagykanizsa

A Nagykanizsai SZC Cserháti Sándor Technikum és Kollégium igazgatója, az intézmény Cserháti Iskoláért Alapítványának tagja. Korábban általános igazgatóhelyettes, osztályfőnök és oktató. Matematika és pedagógia szakos középiskolai, fizika szakos általános iskolai tanár, Bonis bona díjas. Képzések bevezetésében, helyi tematikájának kidolgozásában, érettségi vizsgák és mérések szervezésében és lebonyolításában, minőségirányításban rendelkezik tapasztalattal; közoktatási szakértőként is munkálkodik. Vezetésével valósult meg az intézményben a sport ágazat és a pedagógiai képzés bevezetése a korábbi műszaki jellegű képzések mellé. A képzési program kidolgozása során kialakult szakmai közösségben zajló munka, az ott megtapasztalt ismeretek, értékek, a közös gondolkodás lehetősége új lendületet ad az intézményben a további munkához, a gyakorlatorientált, élményalapú képzés nyújtásához. Az oktatás ágazat elkötelezett híve: célja olyan gyermek- és ifjúságszerető szakemberek képzése, akik munkájukat hivatásuknak tekintik, megtalálják útjukat ezen területen, s szakmai ismereteiket a felsőoktatásban gyarapítják tovább.

Rozmán Sándor – Zalaegerszeg

A Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Ferenc Technikum testnevelője, valamint a sport ágazatban alapozó és szakmai tantárgyak oktatója. Általános és középiskolai testnevelő tanár, általános iskolai történelem tanár, népművelő és közoktatási vezető.

2004-2024. között az intézmény – és jogelőd intézményeinek – igazgatója, azt megelőzően igazgató-helyettese. Az elmúlt 27 évben vezetőként vett részt a szakképzést érintő minden jelentős változás intézményi szintű megvalósításában, az iskola képzési rendszerének alakításában, bővítésében.

Tanczenberger Szilvia – Nagykanizsa

A Nagykanizsai SZC Cserháti Sándor Technikum és Kollégium oktatója, a távközlés – pedagógia munkaközösség vezetője. Informatikus mérnök, rendszerinformatikus, informatika, matematika, német nyelv és irodalom szakos tanár közigazgatási vezető szakvizsgával. A Pannon Egyetem Nagykanizsa Körforgásos Gazdaság Egyetemi Központ óraadója. Az indulástól kezdve részt vesz a korábbi pedagógia, jelenleg oktatás ágazat szakmai programjainak elkészítésében, projektervek létrehozásában, megvalósításában. (Digitális témahét, DK műhelyprogramok). Kiemelten fontosnak tartja a tehetséggondozás mellett a felzárkóztatást, korrepetálást, valamint a diákcsoportokhoz igazodó módszerekkel történő, gyakorlatorientált képzést.

Tóber Brigitta – Tatabánya

Ügyvitel-magyar szakos tanár és neveléstudomány szakos bölcész. A Tatabányai SZC Mikes Kelemen Technikumban szakmai tárgyakat oktat nappali és esti tagozaton egyaránt. Az oktatás ágazat ágazati alapvizsgájának tartalmi kidolgozásában aktívan közreműködött, és a vizsgáztatás folyamatába is bekapcsolódott. Tanítványait több alkalommal indította országos szakmai versenyeken, ahol számos szép eredményt értek el. Szívesen vett részt az okleveles óvodai nevelő képzési program kidolgozásában, mivel ezzel segíthette a gyakorlat-orientált, modern szemléletű oktatás megvalósítását. Kiemelten fontosnak tartja a szakmai programok, tanulmányi kirándulások szervezését és a pályázatok mentorálását, amelyek révén támogathatja a diákok és a szakmai közösség fejlődését.

Tóth Lajos Péter – Balatonfűzfő

A Veszprémi SZC Öveges József Technikum és Kollégium igazgatója, az intézmény alapítványa kuratóriumának elnöke. Számítástechnika szakos tanár, autógépész üzemmérnök és közlekedési műszaki tanár, közoktatás vezető szakvizsgálóval. Az intézmény vezető munkatársaként képzések bevezetésében, helyi tematikájának kidolgozásában, pályázatírásban, projektvezetésben és megvalósításban rendelkezik tapasztalattal. A TeNeGen pályázat során végzett kiemelkedő szakmai munkájának köszönhetően a projekt helyett kapott a legjobb LLL projektek között egyedülként Magyarországról.

Tóthné Kulcsár Ibolya – Zalaegerszeg

A Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Deák Ferenc Technikum szakmai igazgatóhelyettese, pedagógia szakos középiskolai tanár, általános iskolai történelem-könyvtár szakos tanár. Oktatói munkája során oktatás ágazatban elméleti és gyakorlati tantárgyak tanításában vesz részt, nagy figyelmet fordít a tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre.

Vezetői tevékenysége kiterjed a szakmai munkaközösségek munkájának koordinálására, oktatás, szociális, egészségügy és sport ágazatokban a technikumi és szakképző iskolai szakmai és duális képzési programok kidolgozására, a duális képzőhelyekkel való folyamatos kapcsolattartásra, a duális gyakorlatok szervezésére valamint szakmai vizsgáztatásra.

Vargáné Vojnár Katalin– Tatabánya

A Tatabányai SZC Mikes Kelemen Technikum igazgatója. Történelem, magyar nyelv és irodalom szakos tanár, drámapedagógus. Mestervezetői végzettséggel rendelkezik. Pedagógusként fontosnak tartja a diákok támogatását, az általa készített iskolai jegyzet segíti a diákok felkészítését az érettségi vizsgára magyar nyelv és irodalom tantárgyből. Igazgatóként arra törekszik, hogy az intézmény a múlt értékeire, a hagyományaira támaszkodva, felismerve a jelen lehetőségeit a jövőt formálja. Ezt tekinti fő iránynak, erre ösztönzi kollégáit. Az oktatás, mint tanulmányi terület, mint hivatás az iskola múltjában a dajkaképzésben és a pedagógia szakasszisztens képzésben ott van évek óta. A most megindult szakma – óvodai nevelő - egy új irány. A továbblépés

lehetősége, esélye a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógia Kar együttműködésével adott. Egy gondolatból lett terv, a terv megvalósult az együttműködés során. A közösen elkészített szakmai képzési program egy új fejezetet nyit a magyar középfokú oktatásban. Megtisztelő, hogy ennek részese lehet az általa vezetett intézmény.

Venczel-Gondán Anita – Balatonfüzfő

A Veszprémi SZC Öveges József Technikum és Kollégium igazgatóhelyettese, szakmai oktatója. Közgazdász, közgazdásztanár, közoktatásvezetői szakvizsgáló. Fő feladata a duális képzések koordinálása és az új partnerkapcsolatok kialakítása. Ágazati vizsgák szervezésében és lebonyolításában rendelkezik tapasztalattal. Az iskolában újonnan bevezetett oktatás ágazat kidolgozásában kiemelt szerepet vállalt. Felnőttképzések bevezetésében és lebonyolításában tevékenykedik. Munkája során fontosnak tartja az új lehetőségek megkeresését és iskolai bevezetését.

Világosné Rozsonits Erika – Csorna

óvodapedagógus, pedagógia, szociálpedagógia szakos tanár. A Soproni SZC Hunyadi János Technikum pedagógiai képzésében tanít Csornán. Sok szállal kötődik az intézményhez. 1978 szeptemberében az ő osztályukkal indult el a középfokú óvónőképzés a városban. Szaktanárként – oktatóként közel 30 tanéve vezet be diákokat a pedagógia, pszichológia, pedagógiai gyakorlat varázslatos világába. A pedagógiai képzés életre szóló értékeket ad, épít be a diákok szemé-

lyiségébe, és lehetőséget teremt a következő pedagógus generáció formálására, a tehetséggondozásra. Az Óvodai nevelő okleveles technikus képzés képzési programjának kidolgozása során a munka mellett a kollégák szakmai közösséggé formálódtak, ez segíti és összehangolttá teszi a mindennapok oktató – nevelő munkáját.

dr. Zaláné Pongrác Eszter – Győr

A Győri SZC Kossuth Lajos Technikum és Kollégium oktatója. Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, pedagógiatanár és etikatanár. Kiemelkedő jelentőséget tulajdonít a személyiségfejlődésben a mozgásnak, szomatopedagógusként a mozgásfejlesztés, mozgásnevelés, korai fejlesztés területén szerzett tapasztalatot. A súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai oktatásában csoportot vezetett. Pszichopedagógusként a tanulási zavarral küzdő tanulók részére nyújt segítséget, az oktatás ágazatban szakmai tantárgyakat oktat, munkaközösségvezető. Fontosnak tartja az új kihívásokhoz igazodó, innovatív eszközökkel és módszerekkel történő élményalapú, gyakorlatorientált képzést.

Célja, hogy a diákok megtalálják útjukat e gyönyörű hivatásban, és a felsőoktatásban gazdagítsák tovább szakmai ismereteiket.

6. Mellékletek

1. melléklet: Egybefüggő szakmai gyakorlat

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Technikumi oktatásban: 140 óra,

Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra.

Ágazati alapvizsga gyakorlati részéhez szükséges:

- Hospitálási szempontok (Pedagógus minősítési rendszer szerint meghatározott óvodai nevelésre vonatkozó kompetenciák, indikátorok segítségével)
- Intézmény rövid bemutatás
- Hospitálási napló (Pedagógiai gyakorlat során látott intézményi munka; Látogatott tevékenység-/foglalkozás leírása)
- Reflexió.

Szakmai vizsga gyakorlati részéhez szükséges:

- Intézmény és pedagógiai programjának rövid bemutatása
- Esetleírás vagy csoportprofil, esetleg dokumentumelemzés, interjú stb.
- Hospitálási napló
- Tevékenység-/foglalkozásterv + saját tevékenység dokumentálása hasonló formában
- Reflexió.

Hospitálási napló – minta a 2. mellékletben.

Reflexió

A hospitálás vagy a bemutatott tevékenység/foglalkozás tanulságai. A tanulási, képességfejlesztési folyamat elősegítése szempontjából; a választott módszerek, munkaformák sikerességének elemzése. Az alkalmazott differenciálás bemutatása, elemzése (egyéni képességek fejlesztése, feladatadásban, tevékenységszervezésben, munkaformákban megnyilvánuló differenciálás).

2. melléklet :Hospitálási napló minta

HOSPITÁLÁSI NAPLÓ

Készítette:

Időpont:

Gyakorlat helye:

Hospitálási napló

készítette:

A tevékenység/foglalkozás látogatásának helye:

Csoport neve:

Korcsoport: pl. vegyes vagy életkori sáv megadása

Tevékenységi forma: pl. rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (ONOAP)

A foglalkozás témája: pl. *A kismalac és a farkasok* című mese illusztrációja

Gyakorlat ideje:

Gyakorlatvezető: *(egyéni gyakorlat esetén a helyi gyakorlatvezető neve)*

Intézmény bemutatása

Rövid 5-10 mondatos leírás: (Csak példa, lehet más szempontok szerint is...)

Milyen környezetben van az intézmény? pl. Zöldövezet, lakótelep, ipartelep..

Milyen képzések folynak? pl. kereskedelem, informatika.

Milyen munkarend(ek) vannak? Pl. nappali, levelező, esti képzések.

Mennyire jó a szakos ellátottság? Pl. szaktanárok tanítják-e minden esetben a diákokat?

Mennyire jó az eszközellátottság? Pl. Tanuláshoz, sportoláshoz, szabadidőhöz.

Milyen nehézségei vannak az intézménynek?

Megfigyelt csoportok, folyamatok

Általános megfigyelési szempontok

1. Tájékozódás az óvoda működéséről. Szóbeli információ gyűjtés vagy dokumentumok alapján. Például: saját pedagógiai program, tematikus tervek (heti, napi), napirend, házirend.
2. Gyermekek szükségleteinek kielégítése és az óvodai környezet összefüggései. Például: személyi feltételek biztosítása, tárgyi feltételek, étkeztetés milyen formában történik.
3. Kommunikáció. Például: szülőkkel való kapcsolattartás, külső szervezetekkel való kapcsolat, belső kommunikáció (pedagógusok – dajkák – pedagógiai asszisztensek – egyéb dolgozók).

A megfigyelt csoport szokásrendszerének tanulmányozása

4. Öltözködések, étkezéssel kapcsolatos szokások, higiénias elvárások. Csoport szabályok. Hogyan alkalmazzák a gyerekek ezeket a szabályokat? Ha megszegik a szabályt, mit tesz a pedagógus és ezt, hogy fogadja a gyermek? A pedagógus milyen eszközöket használ a szabályok betartására.
5. Szabad játék megfigyelése. Milyen a gyerekek életkori összetétele az együtt játszó csoporton belül? Milyen játékokat játszanak, milyenek a társas gyermek kapcsolatok, hívják egymást játszani, befogadás egy játékba vagy elutasítás, elfogadják egymás javaslatait, képesek kompromisszumra? Van-e vezetője a játéknak (alá- fölérendeltség)? Milyen a kommunikáció a játék során? Az óvodape-

dagógus megfigyelése a szabad játék során: bekapcsolódik-e a játékba, irányít-e, konfliktusra hogyan reagál, milyen a kommunikációja?

6. Foglalkozás megfigyelése. Tematikus hét? Hogy történik a tematika végig vezetése a héten belül (verstanulás, mese, magyarázat, kézműveskedés, program, előadás). A foglalkozás alatt megfigyelni a pedagógus kommunikációját: hogyan teremtette meg és tartotta fenn a figyelmet? Használt a pedagógus eszközöket a foglalkozás alatt? A gyerekek hogyan viszonyultak az adott témához? Hogy történt a foglalkozás lezárása?
7. Játék az udvaron. Öltözködés, hogy zajlik? Sorakozó párokban történik? Vannak-e udvari szabályok? A gyerekek ezeket betartják? Fegyelmezésnek milyen módszereit lehet tapasztalni?
8. Alvás, pihenés. Hogyan történik az alvásra hangolódás? Mesélés? Milyen feltételeket biztosítanak a nyugodt pihenés érdekében: szellőztetés, sötétítés, pizsama? Ha a gyermek nem alszik, hogy viszonyul ehhez a pedagógus? Ébresztés hogyan történik?
9. Összegzés: milyen a csoportban dolgozók közötti kapcsolat? Milyennek látod a gyermekek összetételét, kapcsolatukat? Vegyes csoport? Érvek- ellenérvek ezzel kapcsolatban. Hogy érezted magad az itt eltöltött idő alatt? Milyen érzések fogalmazódtak meg benned?

IDŐ	A foglalkozás menete	Megjegyzések
-----	----------------------	--------------

Reflexió:

3. melléklet :Az alkalmassági vizsga követelményei

Beszédalkalmassági vizsga

Beszédalkalmassági vizsga célja:

annak felmérése, hogy a jelentkező beszédállapota megfelel-e a óvodai nevelő szakma elvárásainak, kívánalmainak.

Feladat

- 15–20 soros nyomtatott prózai szöveg felolvasása, esetleg a szöveg reprodukálása, illetve kötetlen beszélgetés. A meghangosításra, reprodukálásra szánt szövegrészlet forrása: egy-egy ismert gyermekirodalmi mű. A jelentkezőnek a szöveggel való ismerkedésre időt is biztosítunk.
- A szóbeli szövegalkotó képesség felmérésének módja: kötetlen beszélgetés.

Az elbírálás szempontjai

- Megfigyelhetők-e a jelentkezőnél hangképzési zavarok (pöszesség, raccsolás, selypítés, orrhangzós beszéd, egyéb beszédhangképzési hibák).
- A jelentkező beszédritmusában vannak-e zavarok (dadogás, értelemzavaró hadarás, lepeggés, pattogás).
- A felolvasás mennyire pontosan artikulált, követhető, kifejező.
- A dialektus (tájnyelvi) ejtés nem beszédhiba, tehát nem kizáró ok.

Kizáró okok:

- hangképzési rendellenességek,
- ritmuszavarok,
- a beszéd megértését akadályozó rendkívül zárt ejtés.

Ének-zenei alkalmassági vizsga

Az ének alkalmassági vizsga célja:

felmérni, hogy a jelentkező alkalmas-e az óvodai nevelő pálya gyakorlatához szükséges zenei ismeretek elsajátítására.

Feladat

- A hallásvizsgálat keretében néhány magyar népdal, magyar gyermekdal vagy műzenei szemelvény előadása emlékezetből, szabad választás alapján (a dalokat más-más kezdőhangról is meg kell tudni szólaltatni).
- A zenei memória vizsgálata során tapsolással egyszerű, pár ütemes ritmusok visszahangoztatása (negyed-, nyolcad-, szinkópa és szünet kombinációiból); illetve néhány hangból álló egyszerű dallamok visszaéneklése dúdolással.

Az elbírálás alapvető szempontjai

A jelentkező rendelkezzen az ének-zenei tevékenység vezetéséhez nélkülözhetetlen zenei hallással, egészséges énekhanggal megfelelő hangterjedelemmel, és ritmusérzéssel.

A 14 éves korosztály tekintetében az intonációs pontatlanságok még tolerálhatók, amennyiben a dallam egésze felismerhető.

Zeneiskolai (AMI-alapfokú művészeti iskola) szolfézs alapvizsgával rendelkezők a bizonyítvány hiteles másolatának benyújtásával mentesülhetnek az alkalmassági vizsga alól.

A testi alkalmassági vizsga

A testi alkalmassági vizsga célja:

annak megállapítása, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal az alapvető motoros (testi) képességekkel, amelyek feltételei az óvodai testnevelés gyakorlati anyag elsajátításának, illetve óvodai nevelő pálya gyakorlásának.

Feladat

- közepes iramú, folyamatos futás (nők: 3 perc, férfiak: 5 perc),
- oktató által vezetett zenés gimnasztika folyamatos végzése, a főbb alapformák végeztetésével (szökdelések, karkörzések, törzshajlítások, felülések, törzsemelések és rugózások),
- egyensúlyozó járás fordulatokkal, két zsámolyra helyezett felfordított padon, • néhány lépés nekifutásból – keresztbe állított és felfordított – pad átugrása egy lábról, érkezés páros lábra, guggolásba,
- célba dobás függőleges célra (kosárlabda palánk) egykezes dobással, kislabdával, 8 m-ről,

- labdaadogatások helyben futás közben párokban, ügyes és ügyetlen kézzel, felfújó labdával,
- labdavezetés jobb és bal kézzel,
- mellő fekvőtámaszból ereszkedés legalább derékszögig hajlított karú fekvőtámaszba, toródás mellő fekvőtámaszba (nők: 3-szor, férfiak: 6-szor).

Kizáró okok

A kondicionális állapotra és a mozgáskoordinációra utaló olyan gyenge teljesítmény, amely intenzív gyakorlással nem javítható. A jelentkezés évében érettségizők esetében a középiskolai tanulmányok alatt két évben a testnevelés alóli teljes felmentés.